

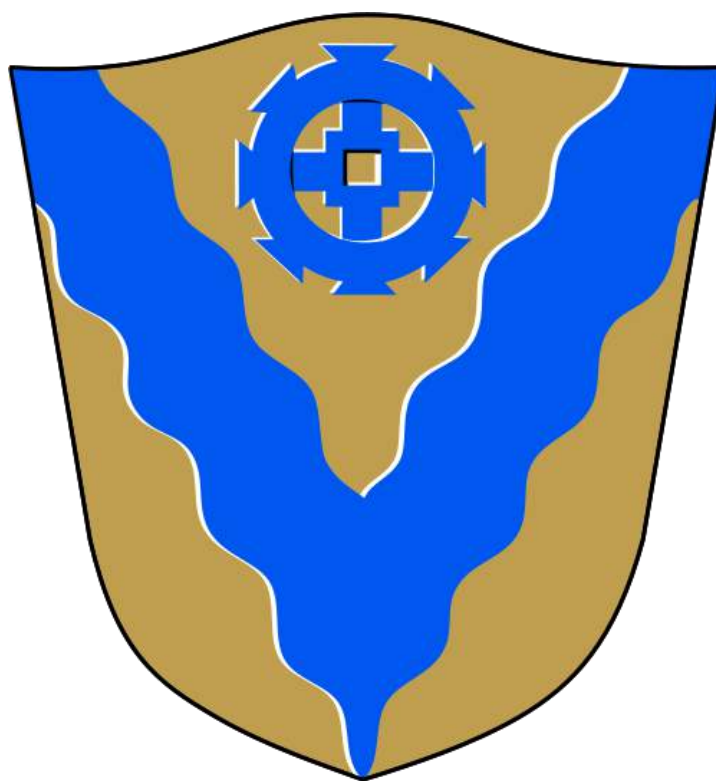
Vihhti

TALOUSARVIO 2018

TALOUSSUUNNITELMA 2019-2020

VIHDIN KUNTA

VIHDIN KUNTA

Talousarvio 2018, Taloussuunnitelma 2019 – 2020
Julkaisija: Vihdin kunta
Valokuvaaja: Timo Kokko
Kansi ja taitto: Vihdin kunta

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	4
2	VIHDIN KUNNAN STRATEGIA 2014 – 2017	5
2.1	Missio, arvot ja visio	5
2.2	Kuntapäämäärät	6
3	YLEISOSA	11
3.1	Yleinen talouskehitys	11
3.2	Taloudellinen kehitys Vihdissä.....	11
3.3	Työllisyys ja elinkeino.....	13
3.4	Väestö	15
4	TALOUSARVIOESITYS	17
4.1	Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne, sitovuus ja seuranta.....	17
4.1.1	Talousarvion rakenne ja sitovuus	17
4.1.2	Seuranta	18
4.2	Talousarvioehdotuksen yhteenveto.....	18
4.2.1	Toimintatuotot	18
4.2.2	Toimintakulut	19
4.2.3	Verotulot	20
4.2.4	Valtionosuudet	21
5	KÄYTTÖTALOUSOSA	23
5.1	Keskusvaalilautakunta	23
5.2	Tarkastuslautakunta	23
5.3	Kunnanhallitus.....	24
5.3.1	Konsernijohtoon tulosalue	25
5.3.2	Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulosalue	26
5.3.3	Hallinnon ja talouden tulosalue	28
5.3.4	Ateriat ja Puhdistuksen tulosalue	34
5.4	Lasten ja nuorten lautakunta.....	36
5.4.1	Opetuksen ja nuorten tulosalue.....	38
5.4.2	Varhaiskasvatuksen tulosalue	41
5.5	Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	44
5.5.1	Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue	44
5.6	Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	49
5.6.1	Tukipalveluiden tulosalue.....	50
5.6.2	Kunnallisteknisten palveluiden tulosalue.....	50
5.6.3	Maankäyttöpalveluiden tulosalue.....	51
5.7	Ympäristölautakunta.....	56
5.7.1	Ympäristöpalvelut tulosalue.....	56
6	HENKILÖSTÖ	60
6.1	Uudet vakanssit ja resurssilisäykset	60
6.2	Työhyvinvointi	63

7	TULOSLASKELMAOSA	64
8	LASKENNALLISESTI ERIYTETTY TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ	67
9	VIHDIN VESI.....	70
10	KONSERNIYHTEISÖT JA TAVOITTEET	74
10.1	Tytäryhteisöt	75
10.1.1	Nummelan Aluelämpö Oy	75
10.1.2	Veikkoinkorpi I Oy	76
10.1.3	Palman Tieto-Taito-Keskus Oy.....	76
10.1.4	Nummelan Teollisuustalo Oy	76
10.1.5	Kiinteistö Oy:t Härköiläntie 1, 2 ja 3.....	76
10.2	Tytäryhteisöjen seuranta.....	76
11	INVESTOINTIOSA	77
12	RAHOITUSOSA.....	88

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Suomen talouden näkymät ovat parantuneet merkittävästi ja talous on saatu kasvuun, jonka odotetaan jatkuvan taloussuunnittelukauden ylitse. Investoinneissa painopiste on siirtymässä rakentamisesta teollisuuden ja yritysten tuotannollisiin kehittämisinvestointeihin. Valtakunnallinen työllisyystilanteen parantuminen näkyy myös Vihdissä ja työttömyyslukuja ovat parantaneet entisestään kunnan tekemät panostukset työllisyyden hoitoon. Kunnan työttömyysaste on laskenut 8 prosentin tuntumaan, jossa se on viimeksi ollut vuonna 2013. Myös elinkeinoelämän puolella on paljon positiivista virettä ja yritykset palkkaavat lisää työvoimaa kiihtyvällä tahdilla.

Edessä olevia vuosia voi luonnehtia ajanjaksoksi, joiden aikana tullaan vahvistamaan Vihdin kunnan kilpailukykyä murroksessa olevassa kuntakentässä. Tulevaisuuden kunnalta edellytetään yhä enemmän avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja asukkaidensa osallistamista. Vuoden 2018 talousarviossa tehdään panostuksia kunnan kehittämiseen. Tavoitteena on lisätä Kirkonkylän vetovoimaisuutta aloittamalla Campus-hankkeen rakentaminen, panostaa kunnan valokuituyhteyksien parantamiseen, parantaa joukkoliikennettä sekä ottaa käyttöön osallistava budjetointi osana kuntalaisten suorien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä.

Kuntien välisessä alati kiristyvässä kilpailussa kunnan maineella on kasvava merkitys. Brändityön myötä Vihdin tunnettavuutta tullaan parantamaan merkittävästi. Samalla tehdään lisäpanostuksia viestintään ja esimerkiksi matkailuun. Vihti tulee jatkossa näkymään aiempaa aktiivisemmin.

Talousarvion mukaisesti vuonna 2018 Vihdin kunta tekee lievästi alijäämäisen tuloksen. Tulos pyritään kuitenkin kääntämään ylijäämäiseksi vuoden aikana. Taantumisen aikana kunnassa tehty sopeuttamistoimet ovat mahdollistaneet, nyt kasvaneiden verotilitysten myötä, vuosina 2016–2017 vahvat tilikauden tulokset, jotka ovat olleet Vihdissä 2000-luvun parhaimpia tuloksia. Myönteinen kehitys mahdollistaa lisäpanostusten tekemistä ja palkkamenojen maltillista kasvattamista. Talouden osalta jatkossa suurimpana haasteena on kunnan tulo-rahoituksen riittämättömyys suuriin investointeihin nähden, joka heijastuu vuosina 2019–2020 kunnan velkamäärän kasvamisena. Kohonnut investointitaso kasvattaa myös kunnan poistoja.

Vuosi 2018 tulee olemaan poikkeuksellisen merkityksellinen edunvalvonnan kannalta. Vihti toimii Kuuma-kuntien puheenjohtajana ajankohtana, jolloin ratkaistaan esimerkiksi sote- ja maakuntauudistuksen sekä kasvupalvelu-uudistuksen sisältö. Lisäksi vuoden aikana valmistellaan seuraavaa MAL-sopimuskierrosta sekä ns. Tunnin juna –hanketta.

Kokonaisuudessaan vuoden 2018 talousarvio osoittaa kunnan toiminnan ja talouden kehittyvän myönteiseen suuntaan. Esitän lämpimät kiitokseni koko henkilökunnalle ja luottamushenkilöille Vihdin kunnan eteen tehdystä työstä. Kehittämistyötä jatkamalla varmistetaan kunnan paikka metropolialueen modernina, luonnonläheisenä ja yhteisöllisenä kasvukuntana.

Kunnanjohtaja
Sami Miettinen

2 VIHDIR KUNNAN STRATEGIA 2014 – 2017

Kunnanvaltuusto hyväksyi huhtikuussa 2014 Vihtin kunnan strategian 2014 – 2017. Uusi kunnan strategia tullaan hyväksymään marraskuussa 2017. Vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelma on laadittu kunnanvaltuuston 2014 hyväksymän strategian mukaisesti. Strategian tavoitteet on pyritty jalostamaan konkreettisemmalle tasolle taloussuunnitelmassa. Mahdolliset poikkeamat strategiasta on perusteltu taloussuunnitelmassa.

2.1 Missio, arvot ja visio

VIHDIN KUNNAN MISSIO

Vihti järjestää kuntalaisten peruspalvelut ja luo edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntalaisten palvelut turvataan terveellä kuntataloudella.

VIHDIN ARVOT

Asiakaslähtöisyys
Vastuullisuus
Oikeudenmukaisuus
Avoimuus
Yhteisöllisyys

VIHDIN KUNNAN VISIO 2025

Vihti on metropolialueen moderni, luonnonläheinen ja yhteisöllinen kasvukunta.

VISIOELEMENTIT

Metropolialue

Tehokkaat liikenne yhteydet pääkaupunkiseudulle
Suuntautuminen pääkaupunkiseudulle erityisesti kunta- ja sote-rakennetta uudistettaessa
Aktiivinen toimija metropolialueella

Moderni

Uudistumiskykyinen
Innovatiivinen
Edelläkävijä ekologisissa asioissa
Kokeileva
Luonnonläheinen

Viihtyisä, puhdas ja terveellinen elinympäristö

Monipuoliset harrastusmahdollisuudet
Kauniit, vaihtelevat ulkoilualueet

Yhteisöllinen

Vastuullinen kuntalainen
Aktiivinen kolmas sektori
Monipuolinen kulttuuritoiminta
Turvallinen elinympäristö
Vireät ja toimivat taajamat ja kylät

Kasvukunta

Yritysystävällisyys
Tehokas maapolitiikka
Erilaiset asumismahdollisuudet
Vastuullinen taloudenhoito

2.2 Kuntapäämäärät

Hyvinvoivat kuntalaiset

Sujuvat, tehokkaat ja oikea-aikaiset peruspalvelut

Tarkoituksenmukainen ja tehokas palveluverkko on kuntamme toiminnan perusta. Palveluverkon tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta arvioidaan myös tällä strategiakaudella.

Lasten ja perheiden tukeminen laadukkailla peruspalveluilla on parasta ennaltaehkäisevää lastensuojelua. Riskejä ja suojaavia tekijöitä tunnistetaan kartoituksilla ja saadun tiedon perusteella laaditaan tavoitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään joustavasti vihtiläisten lapsiperheiden tarpeisiin vastaten. Palveluissa painotetaan yhteisöllistä vuorovaikutusta ja tehdään monialaista oppilashuoltotyötä. Varhaiskasvatus koostuu hoivan, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta, joka painottuu eri tavoin eri-ikäisillä lapsilla.

Kouluissa oppilailla on oikeus hyvään opetukseen ja oppimiseen turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä, jossa hyödynnetään nykyteknologiaa. Tiedonhankinnan ja -hallinnan taidot, yhteisöllisyys, osallisuus, kannustavuus sekä toimiva monialainen oppilashuolto luovat perustan koulujen toiminnalle. Laadukkailla kirjasto-, kulttuuri- ja museo-palveluilla tuetaan kuntapäämäärien saavuttamista.

Nuorisotyö tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, arjenhallinnan ja elämäntaitojen kehittymistä sekä edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta. Nuorisolle tarjotaan monipuolisia vapaa-ajan palveluita ja nuoria kasvatetaan vastuullisuuteen ja osallisuuteen. Nuoria tuetaan perusnuorisotyön, erityisnuorisotyön sekä koulu- ja verkkonuorisotyön keinoin.

Ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tuetaan. Ikääntyneen väestön mahdollisuuksia osallistua omiin elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen lisätään.

Ikäihmisten palvelujen järjestämisessä panostetaan tällä strategiakaudella ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan työhön sekä kotona asumisen tukemiseen läpi elämänkaaren. Kunta laatii vanhuspalvelulain mukaisen suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi ja yhteensovittaa sen kuntastrategian tavoitteisiin. Valtakunnallisesta sote-uudistuksesta riippumatta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Vihdissä turvataan. Perusterveydenhuollon lääkäripalvelujen saatavuutta parannetaan.

Kunnan palvelujen laatua ja järjestämistapoja verrataan aktiivisesti samankaltaisiin kuntiin ja parhaista käytänteistä otetaan oppia. Espoo-Kauniainen-Kirkkonummi-Vihti -kuntarakenneselvitys hyödynnetään maksimaalisesti vihtiläisten palveluiden kehittämisessä. Strategiakaudella tullaan panostamaan erilaisten sähköisten palvelujen kehittämiseen, jotta kuntalaisten asiointi helpottuisi ja nopeutuisi.

Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen

Kuntalaisille luodaan edellytyksiä omaehtoiseen toimintaan ja kuntalaisia kannustetaan liikkumiseen oman terveytensä ja hyvinvointinsa turvaamiseksi. Yhdistyksille jaetaan avustuksia, järjestetään neuvontaa ja koulutustilaisuuksia sekä tarjotaan tiloja ja puitteita. Kunta edistää käytännön kulttuuritoimintaa tukemalla taiteen perusopetusta antavia laitoksia.

Kunnan ja kylillä toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä lisätään sekä selvitetään uusia malleja palveluiden tuottamiseksi yhteistyössä. Tavoitteena on yhteisöllisyyden ja omatoimisuuden lisääminen. Nimetään kunnassa toimiva viranhaltija kuntaan kyläasiamieheksi, joka toimii yhteyshenkilönä kunnan ja kylien välillä. Samalla tuetaan taajama-alueiden asukkaiden aktiivisuutta yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

Kuntalaisella on mahdollisuus vaikuttaa kunnan palvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen yhdistysten, vapaan kansalaistoiminnan sekä muun toiminnan kautta.

Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia vahvistetaan kunnan päätöksenteossa. Lasten ja nuorten osallisuutta edistetään päiväkotij- ja kouluarjen kehittämisessä. Nuorisovaltuuston ja nuorisotyön edustajiston toimintamahdollisuuksia lisätään.

Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö

Laadukas ja luonnonläheinen elinympäristö

Yhdyskunta- ja palvelurakennetta eheytetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Hankkeita priorisoimalla taataan tehtyjen investointien tehokkain käyttöaste ja kohdennetaan tuleva kehitys kokonaistaloudellisesti perustellulla tavalla.

Yhdyskuntarakenteessa huomioidaan lapsille tärkeiden palvelujen, kuten päiväkotien, leikkipuistojen ja koulujen sijainti asuinalueiden sisällä turvallisten kulkuyhteyksien päässä. Lapsiperheiden yhteisöllisyyden tukemiseksi lähiympäristöön sijoitetaan viheralueita sekä lähiliikuntapaikkoja.

Viihtyvyyden lisäämiseksi luodaan edellytykset monipuolisille elinympäristöille ja harrastusmahdollisuuksille. Luonnonläheisyyttä korostetaan etenkin ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien luomisessa, mutta myös asuinalueiden suunnittelussa. Virkistysreitit ja kevyen liikenteen yhteyksiä osoitetaan kaavoissa riittävästi ja ne liitetään olemassa olevaan reitistöön.

Kiinteistöjen kunnosta huolehditaan suunnitelmallisesti. Uudet rakennukset rakennetaan turvallisiksi ja ekologisiksi. Mahdollisia sisäilmaongelmatilanteita varten on olemassa oma toimintamalli. Kunnan uudet kiinteistöt suunnitellaan ja toteutetaan niin, että varsinaisen lakisääteisen toiminnan lisäksi niitä on mahdollista käyttää iltaisin, viikonloppuisin ja toiminnan keskeytyksen aikana harrastus- ja järjestötoimintaan. Nykyisten kiinteistöjen käyttöastetta lisätään.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja kestävä kehitys

Kunta ottaa omissa toimissaan huomioon ilmastonmuutoksen ja sen tuomat haasteet. Vihdin kunnalle on hyväksytty ilmastostrategia. Ilmastonmuutos tulee aiheuttamaan lisääntymistä sään ääri-ilmiöissä, joiden seurausten hallitsemiseksi kunta parantaa varautumistaan eri ongelmatilanteisiin.

Vihdin kunta käynnistää toimenpiteet tavoitteena hiilineutraali kunta.

Kaavoituksella ja maapolitiikalla edistetään aktiivisesti keinoja vähentää energiankäyttöä ja kasvihuonepäästöjä.

Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteet ovat erityisen haasteellisia ja riippuvat muun muassa joukkoliikenteen kehittymisestä ja valtiovallan päätöksistä erityisesti Länsiradan osalta. Kunta kehittää sisäistä joukkoliikennettä taloudellisten voimavarojen puitteissa.

Strategiakaudella parannetaan kunnan olemassa olevan kiinteistökannan energiatehokkuutta sekä päivitetään tarvittaessa lajittelun, kierrätyksen ja materiaalitehokkuuteen liittyvien ohjeiden ajantasaisuus.

Johdonmukainen maapolitiikka

Johdonmukaisella maapolitiikalla ja keinovalikoimaa laajentamalla varmistetaan, että kunnalla on jatkuvasti tarjottavana sopivia tontteja erilaisia asumismuotoja sekä elinkeino- ja palvelurakentamista varten.

Raakamaan hankintaa suoritetaan aktiivisesti. Hankinnassa pyritään aina ensisijaisesti vapaaehtoiisiin kauppoihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Raakamaata tulee hankkia vuosittain 20 - 35 hehtaaria.

Kunta laatii ensimmäiset asemakaavat pääsääntöisesti vain omistamalleen maalle siten, että kunnan kasvun ohjaaminen, rakentamisen monimuotoisuus, syntyvän yhdyskuntarakenteen ekologisuus sekä palvelujen toimivuus ja saatavuus ovat hallittavissa.

Kaavavarantoa tulee olla strategiakauden loppuun mennessä noin viiden vuoden tarpeisiin sekä elinkeino-, palvelu- että asuinrakentamista varten.

Uusien kaava-alueiden tulee liittyä kiinteästi olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen kynnysinvestointien välttämiseksi ja hiilijalanjäljen minimoimiseksi. Lisäksi strategiakaudella tiivistetään nykyistä taajamarakennetta. Tehokkaalla taajamarakenteella edistetään myös kaupallisten palveluiden sijoittumista alueelle. Johdonmukaiseen maapolitiikkaan sisällytetään osayleiskaavatyön jatkaminen kylissä uusimalla ja päivittämällä kyläkaavojen järjestys ja aikataulut kaavoitusohjelman mukaisesti.

Yrittäjyyttä edistävä kunta

Mahdollisuuksien luominen

Erikokoisia yritystontteja tarjotaan alueen yrityksille ja alueelle sijoittumisaikaisille yrityksille. Tontteissa huomioidaan erilaisten yritysten tarpeet sekä tehokkuusluvun että rakentamisvelvoitteen osalta. Vapaan varannon tulee olla kokonaisuudessaan yli 60 000 kerrosneliömetriä.

Tonttien hinnoittelun pitää pysyä kohtuullisena ympäristökuntiin ja vastaaviin alueisiin nähden. Vertailukohtana pidetään Kuuma-kuntia.

Yritysalueiden kokoluokan tulee olla vähintään 50 000 kerrosneliömetriä, jotta alueelle voi sijoittua monipuolista yritystoimintaa aina kaupan- ja lounasruokailutoiminnoista tuotannolliseen toimintaan. Näin alueesta saadaan houkutteleva ja eri toiminnot tukevat toisiaan.

Monipuolisen yritystoiminnan mahdollistava kaavoitus, väljät kaavamerkinnot ja riittävät rakennusoikeudet takaavat sen, että kaavaa ei tarvitse muuttaa toiminnan muuttuessa. Kaavoja laadittaessa ja infrastruktuuria rakennettaessa huomioidaan tulevaisuuden tarpeet muun muassa tietoliikenneyhteyksien osalta. Kunnan omia hankintoja pilkotaan mahdollisuuksien mukaan pienemmiksi kokonaisuuksiksi kokonaistaloudellisen hankintamallin mukaisesti ja organisaation hankintaosaamista kasvatetaan. Hankintaprosessit kuvataan, jotta prosesseista saadaan riittävän läpinäkyvät.

Lisäksi hankinnoista tiedotetaan aktiivisesti ja paikallisten yritysten kanssa tehdään yhteistyötä hankintalain ja avoimen kilpailutuksen puitteissa.

Sujuvan arjen mahdollistaminen

Yritysten tekemiin kyselyihin ja esityksiin vastataan nopeasti. Kunta laatii palvelulupauksen sekä kouluttaa päätöksentekijät ja valmistelijat yritysvaikutusten arviointiin. Kunta kehittää omia järjestelmiään sähköisessä asiointissa. Yrityksille suunnattua tiedottamista olemassa olevasta neuvonta- ja rahoitusjärjestelmästä parannetaan.

Yrityksille järjestetään yritystapaamisia, jossa kunta toimii järjestävänä tahona. Perustetaan toimialaryhmät, jotka kokoontuvat eri toimialojen kehittämishankkeiden ympärille.

Kunnan edunvalvonnassa nostetaan jatkuvasti esille liikkumisen sujuvuuden helpottaminen. Työntekijöiden saatavuuden ja saavutettavuuden varmistamiseksi joukkoliikennettä kehitetään. Hyvän saavutettavuuden avulla kunnan sisällä toimivat yritykset voivat saada lisää asiakasvirtoja lähikunnista.

Yritysten osaavan henkilöstön varmistamiseksi kunta tekee yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa.

Terve kuntatalous

Tasapainoinen kunnan talous

Vuoden 2017 lopussa kunnan taseen tulee olla ylijäämäinen vähintään 50 € / asukas ja vuoden 2017 tilinpäätöksen tulee olla ylijäämäinen. Toimintaa sopeutetaan siten, että kunnan tulot riittävät enintään 20 prosentin tuloveroprosentilla menojen ja poistojen kattamiseen.

Toimintakulujen vuosittaisen nousun on oltava pienempi kuin väestönkasvuprosentin ja peruspalvelujen hintaindeksin summa. Kustannustietoisuutta organisaation sisällä vahvistetaan.

Oikein sijoitetut ja mitoitettut investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti on 60 % vuoden 2017 lopussa, joka sidotaan enintään 20 miljoonan investointien tasoon. Investoinnit tulee suunnitella niin, että tilojen käyttö on mahdollisimman tehokasta ja monipuolista.

Hallittu väestönkasvu ja työpaikkaomavaraisuuden nostaminen

Tavoitteena on keskimäärin 1,5 %:n vuosittainen väestömäärän kasvu. Kasvu suunnataan ensisijaisesti Nummelan eteläosiin yhdyskuntarakenteen kehittämisen kokonaistaloudellisuuden turvaamiseksi.

Työpaikkaomavaraisuusasteen on oltava vähintään 65 % vuoden 2017 lopussa.

Kunnan lainakannan kasvun hillitseminen

Investointien omarahoitusosuutta tulee nostaa, jotta lainakanta ja sen myötä lainanhoitokustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi. Strategiakaudella kunnan lainakanta saa olla enintään 30 % yli Kuuma-kuntien keskiarvon ja sen on pysyttävä aina kriisikuntarajan alapuolella. Investointien toteuttamisessa selvitetään tapauskohtaisesti myös elinkaarimalli- ja vuokrausvaihtoehtoja.

Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja

Osaava johtajuus

Kunnan johtamisjärjestelmän toimivuus ja hyvä tiedonkulku ovat edellytys kuntaorganisaation johtamiseksi kohti yhteisiä päämääriä. Painopiste on osallistavassa johtamisessa, jolla pyritään vahvemman me-hengen luomiseen. Keskeisinä toimenpiteinä ovat johtoryhmätyöskentelyn kehittäminen ja laajentaminen sekä erityisesti organisaation sisäisen tiedon-kulun parantaminen.

Lähiesimiehet ovat henkilöstöjohtamisen avainhenkilöitä. Keskeisimpinä lähiesimiehen työkaluina ovat välitön vuorovaikutus, työyksikköpalaverit ja kehityskeskustelut. Esimiestyön kehittämiseksi esimiestyötä arvioidaan säännöllisesti ja esimiesten koulutukseen panostetaan.

Henkilöstösuunnittelu tehdään huolellisesti ja uusia virkoja/tehtäviä perustetaan maltillisesti.

Osaava ja työhön sitoutunut henkilöstö

Ajantasaisten tehtäväkuvausten, työyksiköiden oikeudenmukaisen työnjaon ja ennakoivan osaamisen kehittämisen avulla varmistetaan, että kunnassa tehtävä työ vastaa optimaalisesti kuntalaisten tarpeisiin. Työyksiköissä tieto ja osaaminen siirtyvät joustavasti henkilöltä toiselle ja osaamista arvostetaan.

Jokaisen työntekijän osaamista arvioidaan ja henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat laaditaan vuosittaisessa kehityskeskustelussa. Sähköisen kehityskeskustelujärjestelmän kautta kootaan kehittämistarpeet yhteen ja niiden pohjalta suunnataan henkilöstökoulutusta. Hiljaisen tiedon siirtymistä tuetaan työyksiköissä.

Työssä jaksava ja viihtyvä henkilöstö

Työelämän joustoja käytetään työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseksi. Läpinäkyvällä ja oikeudenmukaisella palkkausjärjestelmällä vahvistetaan oikeudenmukaisuuden kokemusta. Esimiehiä koulutetaan positiivisen palautteen antamiseen. Monipuolisen työhyvinvointitoiminnan kautta tuetaan esimerkiksi liikunnallista elämäntapaa. Sairauspoissaoloja vähennetään ja pitkiä sairauslomia lyhennetään varhaisen tuen mallin avulla sekä työterveyshuoltoyhteistyötä kehittämällä. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan säännöllisesti tehtävällä kyselyllä. Organisaatioon luodaan aloitejärjestelmä, jotta jokaisen henkilön panos kehittämiseen tulee paremmin huomioiduksi.

Myönteinen työnantajakuva

Työnantajakuvalla vaikutetaan siihen, miten haluttava työpaikka Vihdin kunta on. Tehokkaimmin työnantajakuvaa rakennetaan johdonmukaisella ja avoimella henkilöstöpolitiikalla. Hyvin laaditut työnhakuilmoitukset, uusien ilmoituskanavien käyttö sekä ammattimaisesti tehty rekrytointi vahvistavat hyvää työnantajakuvaa potentiaalisten hakijoiden silmissä. Uusien työntekijöiden sitoutumiseen panostetaan ottamalla heidät hyvin vastaan ja perehdyttämällä heidät huolellisesti työtehtäviin, toimintakulttuuriin ja työtovereihin.

3 YLEISOSA

3.1 Yleinen talouskehitys

Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan maailmantalouden näkymät ovat piristymässä ja ostovoimakorjattu bruttokansantuote tulee kasvamaan noin 3,5 prosenttia vuonna 2017 ja kiihtyy edelleen vuosina 2018–2019. Kasvu kiihtyy 3,7 prosenttiin vuonna 2018 ja 3,8 prosenttiin vuonna 2019. Globaalin talouden myönteisiä näkymiä varjostavat kuitenkin protektionismin uhka sekä maiden välisiin kauppajärjestelmiin kohdistuvat paineet.

Suomen bruttokansantuote tulee kasvamaan vuonna 2017 noin 2,4 prosenttia. Kulutuksen kasvua tukevat työllisyyden koheneminen, kotitalouksien reaalitylojen kasvu sekä kuluttajien odotusten vahvistuminen. Yksityisten investointien painopiste on siirtymässä asuntoinvestointeista ja rakentamisesta teollisuuden ja yritysten koneisiin ja laitteisiin sekä tutkimus- ja kehittämisinvestointeihin. Ulkomaankaupan vaikutus bruttokansantuotteen kasvuun kääntyy positiiviseksi vuonna 2017. Vuoden 2018 bruttokansantuotteen kasvun arvellaan olevan 1,6 prosenttia ja vuonna 2019 noin 1,5 prosenttia.

Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun mukaan työttömyysaste on noussut hieman, nousten huhtikuussa 8,9 prosenttiin. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömyys kuitenkin on alkuvuonna laskenut kaikilla alueilla ja kaikissa ikä- ja ammattiryhmissä. Työttömyysasteen lievä nousu näyttäisikin johtuvan piilotyöttömien aktivoitumisesta työnhakuun, mikä on normaalia suhdannetilanteen parantuessa. Valtiovarainministeriö arvelee nopeutuneen talouskasvun kääntävän työttömyyden uudelleen laskevalle uralle ja ennuste vuoden 2017 työttömyysasteeksi on 8,5 %. Työttömyysasteen arvellaan laskevan vuonna 2018 8,1 prosenttiin ja vuonna 2019 7,8 prosenttiin.

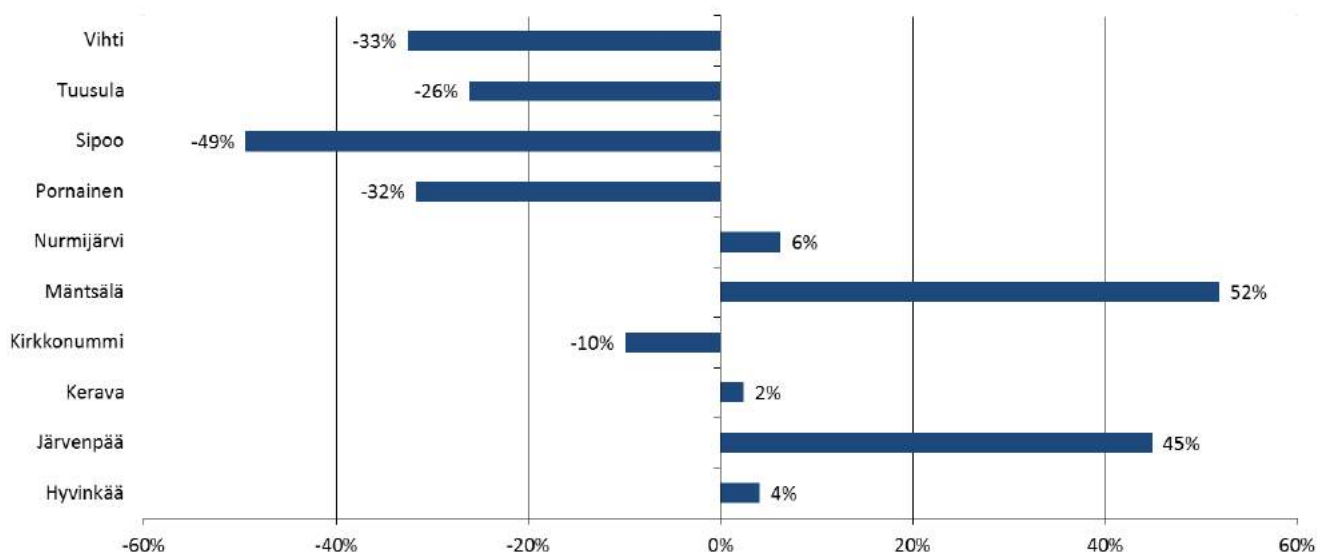
Julkinen talous on painunut viime vuosikymmenen lopulla syvästi alijäämäiseksi. Heikosta talouskasvusta huolimatta alijäämä on pienentynyt tehtyjen sopeutustoimien ansiosta. Talouskasvun kiihtyminen tulee parantamaan julkisen talouden asemaa, mutta ei riitä yksistään korjaamaan rakenteellista epätasapainoa. Julkisen talouden sektoreista valtio ja paikallishallinto ovat alijäämäisiä, ja työeläkesektori sekä muut sosiaaliturvarahastot lievästi ylijäämäisiä. Julkinen velka suhteessa kokonaistuotantoon jatkaa kasvuaan lähivuodet, joskin kasvuvauhti hidastuu.

3.2 Taloudellinen kehitys Vihdissä

Vihdin kunnan taloudellista kehitystä vuodesta 2005 vuoteen 2015 ei voida pitää taloudellisesti kovinkaan menestyksekkäänä, kun kunta on tehnyt vuosina 2005 – 2015 keskiarvoltaan joka toinen vuosi alijäämäisen tuloksen sekä pienentänyt kumulatiivista ylijäämäänsä 9,4 miljoonaa euroon parhaimmillaan olleesta 16,3 miljoonasta eurosta. Vuotta 2016 voidaan pitää kuitenkin eräänlaisena käännekohtana 2010-luvulla, kun Vihdin kunta teki lähes 7 miljoonan euron ylijäämäisellä tuloksella parhaimman tuloksen yhdeksään vuoteen ja kolmanneksi parhaimman tuloksen 2000 – luvulla. Vahvan tuloksen taustalla oli valtion veroluonteisen rahoituksen kasvaminen, kunnan toimintakulujen maltillinen kehitys sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kertaluonteiset palautukset.

Vuonna 2017 Vihdin kunnan alkuperäinen talousarvio oli noin 0,95 miljoonaa euroa alijäämäinen tilikauden ylijäämän osalta. Vihdin kunnanvaltuusto päätti kuitenkin 11.9.2017 tehdä muutoksen talousarvioon, jonka taustalla oli toimintakulujen arvioitua suotuisampi kehitys. Talousarviomuutoksen jälkeen Vihdin kunnan muutettu talousarvio oli noin 800 tuhatta ylijäämäinen. Talousarviota laadittaessa ennustetaan vuoden

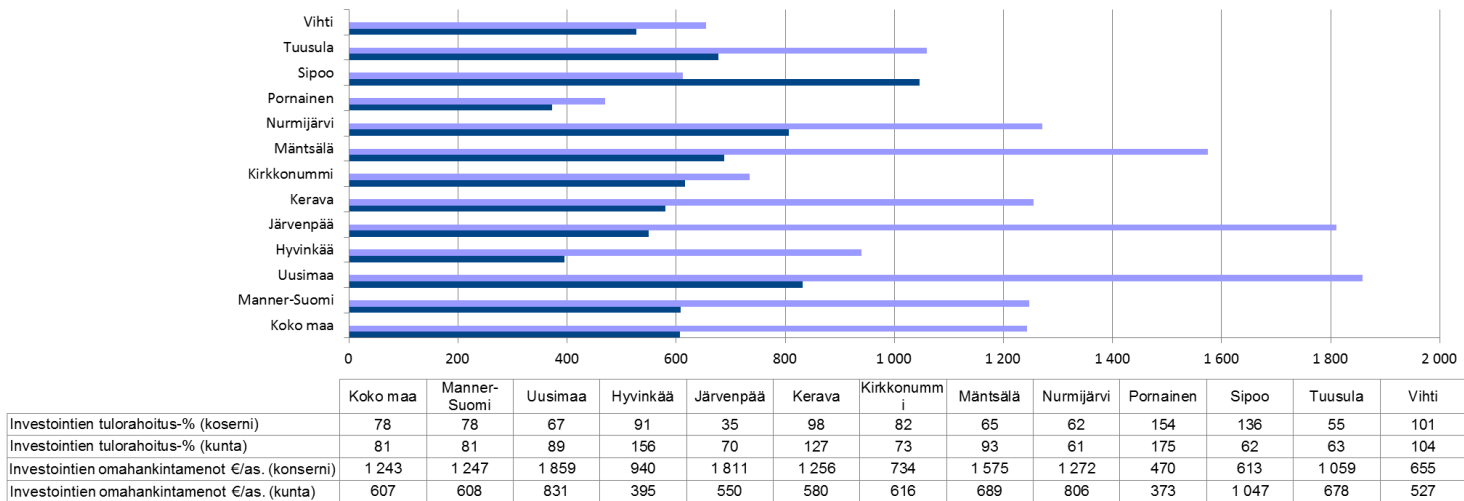
2017 osalta noin 5,2 miljoonan euron ylijäämää. Tilikauden odotuksia parempi tulos mahdollistaa lainakan-
nan pienenemisen alle 80 miljoonaan euroon, jossa se on ollut viimeksi vuonna 2013.

Kuvio 1. Vuoden 2016 Kuuma-kuntien konsernin asukaskohtaisen lainakannan prosentuaalinen poikkeama keskiarvosta. Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2018 talousarvioesitys on alijäämäinen noin 277 tuhatta euroa. Vuoden 2018 talousarvion esityk-
sen perusteella kunnan lainakanta 31.12.2018 on 90,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 talousarvioesityksen
laadinnassa on pyritty entisestään tarkentamaan budjetoititarkkuutta, jotta kaikki talousarvioon sisältyvä
taloudellinen liikkumavara olisi harkittua ja tietoista. Haastetta kuitenkin aiheuttaa etenkin henkilöstövoit-
toisen sivistyskeskuksen palkkojen budjetointi, kuten myös talouskasvuun peilaten liian pessimistiset ve-
roennusteet. Taloussuunnitelmavuoden 2020 ollessa ylijäämäinen – ei kunnalla ole Kuntalain mukaista
tarvetta osoittaa tasapainottamistoimenpiteitä taloussuunnittelukaudelle.

Kokonaisuutena Vihdin kunnan talouden keskeisin asia on menojen ja tulojen keskinäisen suhteen paran-
taminen. Kunnan käyttötaloudesta tulee jäädä omarahoitusosuutta investointeihin huomattavasti nykyistä
enemmän. Investoinnit nousevat taloussuunnittelukaudella korkeimmillaan 23,5 miljoonaan euroon vuon-
na 2019, jolloin voimassaolevan strategian tavoitteleva 60 prosentin omarahoitusosuus edellyttäisi 14,1
miljoonan euron vuosikatetta. Tämä ei kuitenkaan riitä pysäyttämään velkaantumista. Velkaantumisen
pysäyttäminen edellyttäisi vuosien 2016–2017 kaltaisia ylijäämiä.

Kuvio 2. Vuoden 2016 Kuuma-kuntien Investointien tulorahoitus ja omahankintamenot. Lähde: Tilastokeskus

Taloussuunnitelmavuosien osalta merkittävin muutos on vuonna 2020 kaavailtu Sote- ja maakuntauudistus. Esitettyjen ennakkotietojen perusteella uudistus pienentää kunnan tulorahoitusprosenttia noin 12,5 prosenttiyksikköä (noin -60,25 miljoonaa euroa), vähentää yhteisöverotilityksiä noin miljoonalla eurolla, vähentää valtionosuuksia noin 12,4 miljoonaa euroa ja siirtää sosiaali- ja terveystalouden tulosalueella esitetyt kustannukset sekä muut tehtävät, kuten palo- ja pelastustoimi, maaseutuhallinnon ja ympäristöterveyden maakunnan vastuulle. Kunnalta poistuu myös kuntayhtymiltä vuosittain tuloutettuja peruspääoman korkoja. Nyt esitetyt laskelmat ovat vasta luonnoksia, eikä vielä voida ottaa kantaa uudistuksen Vihtiin käyttötalouteen kohdistuviin hyötyihin/tappioihin. Toteutuessaan uudistus kuitenkin lisää merkittävästi taseen osalta kunnan suhteellista velkaantuneisuutta.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia ei ole esitetty yleisten suositusten mukaisesti taloussuunnitteluvuosien luvuissa koko kunnan tai käyttötalouden osalta, koska lainsäädäntöä ei ole vielä hyväksytty.

3.3 Työllisyys ja elinkeino

Vihdissä sijaitsevien työpaikkojen määrä ei ole kasvanut kunnan väestönkasvun tahdissa, vaan työpaikkaomavaraisuus (kunnassa sijaitsevien työpaikkojen suhde kunnassa asuvien työllisten määrään) on koko 2000-luvulla pysynyt 60 prosentin tietämillä. Vuonna 2014 työpaikkaomavaraisuus on ollut Vihdissä 61 prosenttia.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hyvinkää	88,2	89,8	89,2	88,8	92,1	93,6	94,3	93,2
Järvenpää	63,5	63,1	62,2	63,4	63,7	63,6	62,9	62,4
Kerava	65,8	67,4	67,1	70,4	71,4	74,5	74,5	73,8
Kirkkonummi	61,2	60,8	60,7	61,4	60,1	61,9	60,5	60,4
Lohja	80,6	80	79,4	79	79,2	79,5	79,2	80
Nurmijärvi	57,7	59,3	58,9	59,9	60,7	61,5	61,6	60,9
Porvoo	90,4	90,2	90,2	89,7	90,3	91,1	92,2	92
Tuusula	75,2	76,1	75,5	75,4	76,6	76,4	77	77,1
Vihti	60,1	60,3	60,4	60,7	60,8	60,4	60	61
Koko maa	100	100	100	100	100	100	100	100
Uusimaa	103,9	103,8	103,6	103,8	103,8	103,8	103,6	103,5

Taulukko 1. Työpaikkaomavaraisuus 2007-2014. Lähde: Tilastokeskus

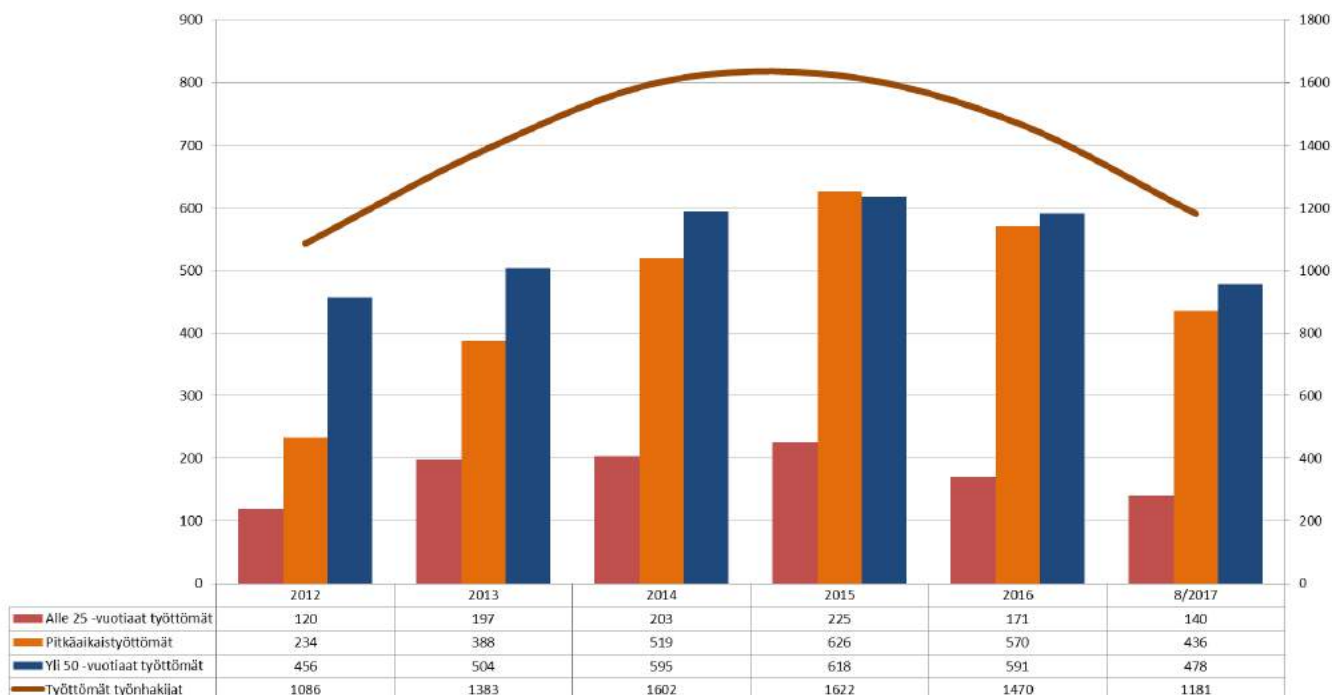
Vihdissä työpaikkojen määrä on ollut vuodesta 2011 hieman laskeva. Hienoinen käänne kasvuun on tapahtunut vuonna 2015. Alkutuotannon osuus on 2,8 %, jalostuksen osuus on hieman kasvanut 24,3 %:iin ja palvelujen osuus on hieman pienentynyt 71,1 prosenttiin. Vuonna 2016 on havaittavissa työpaikkojen määrän lisääntymistä.

Vihdin kunnan strategian mukaisesti elinkeinopalvelut toimivat yrittäjyyttä edistävästi ja proaktiivisesti. Elinkeinopalvelut tuottaa elinkeinoelämän neuvonta- ja asiantuntijapalveluita, elinkeinomarkkinointia, yrittäjyyssympäristön toimintaedellytysten, yritystoiminnan kehittymisen ja yritysyhteistyön edistämistä. Loppuvuodesta 2016 toteutetun kyselyn pohjalta on 2017 toteutettu erilaisia elinkeinotoimintaa edistäviä toimenpiteitä. Ja uuden 2017 kyselyn pohjalta toimintaa jatketaan vuoden 2018 aikana.

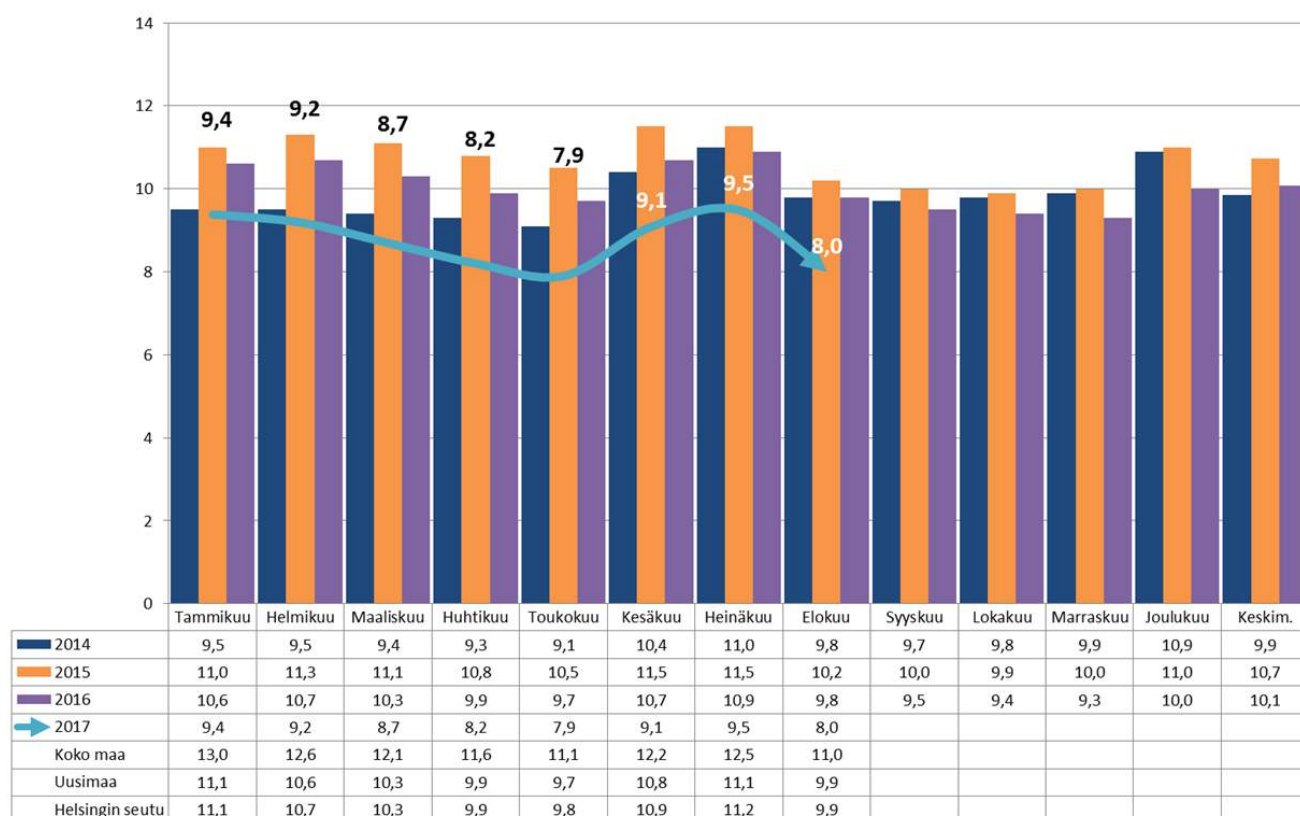
Vuonna 2018 painopiste Vihdin elinkeinopalveluissa tulee edelleen olemaan strategian mukaisesti uudet työpaikat. Tätä edistäviä toimia ovat kunnan vetovoimaisuuden edistäminen, aktiiviset sijoittumispalvelut, elinkeino- ja kuntamarkkinointi, matkailun edistäminen sekä yritysten toimintaedellytysten edistäminen mm. toimialaverkostojen aktivoinnilla. Erityinen painopiste vuonna 2018 tulee olemaan matkailutoimialan sekä erityisesti erilaisten matkailureitistöjen kehittämisellä. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi on huomiota kiinnitettävä myös ennakkoivaan koulutuspolitiikkaan, vetovoimaisen kunnan aktiiviseen kuntaviestintään sekä kohtuuhintaiseen asumiseen. Uusien potentiaalisten yrittäjien uusyritysneuvonta hankitaan edelleen yhteistyöverkostosta.

Vihdin kunnan työttömyysaste oli 31.12.2016 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 10,0 prosenttia. Työllisiä oli vuoden 2016 joulukuussa 13 230 henkilöä ja työttömiä 1 470 henkilöä. Vihdin vuoden 2016 keskimääräinen työttömyysaste oli 10,1 %. Vastaava luku Uudellamaalla oli 11,5 % ja koko Suomessa 13,3%.

Elokuun 2017 tilaston mukaan kunnan työttömyysaste on laskenut vuodenvaihteesta 8 prosenttiin. Uudenmaan työttömyysaste on ollut vastaavaan aikaan 9,9 prosenttia ja koko Suomen työttömyysprosentti 11 %. Elokuussa Vihdissä oli työllisiä 13 511 ja työttömiä 1 181 henkilöä. Työttömyysasteen pienentymisestä huolimatta on pitkäaikaistyöttömien osuus edelleen pysynyt korkealla. Talousarviovuonna kunta tulee jatkamaan panostuksia kunnan työllisyyden hoitoon.

Kuvio 3. Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys 2012–2017. Lähde: ELY-keskus

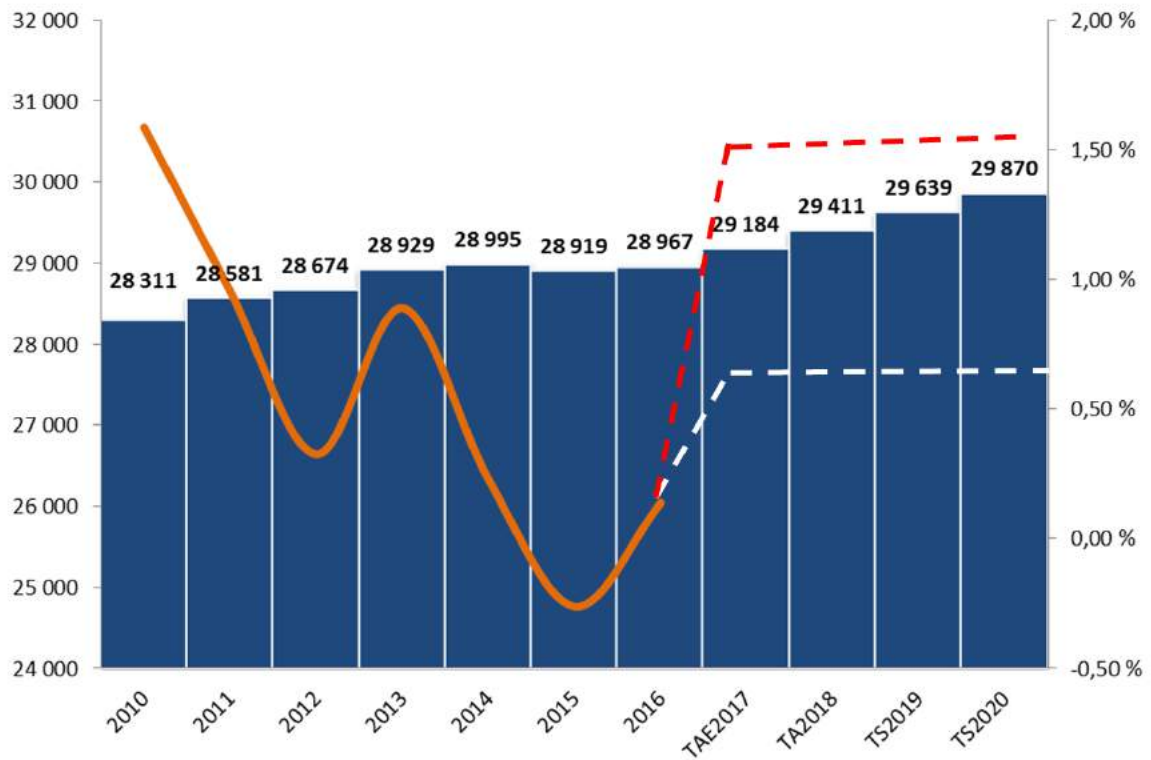

Kuvio 4. Työttömyysasteen kehitys 2014–2017. Lähde: ELY-keskus

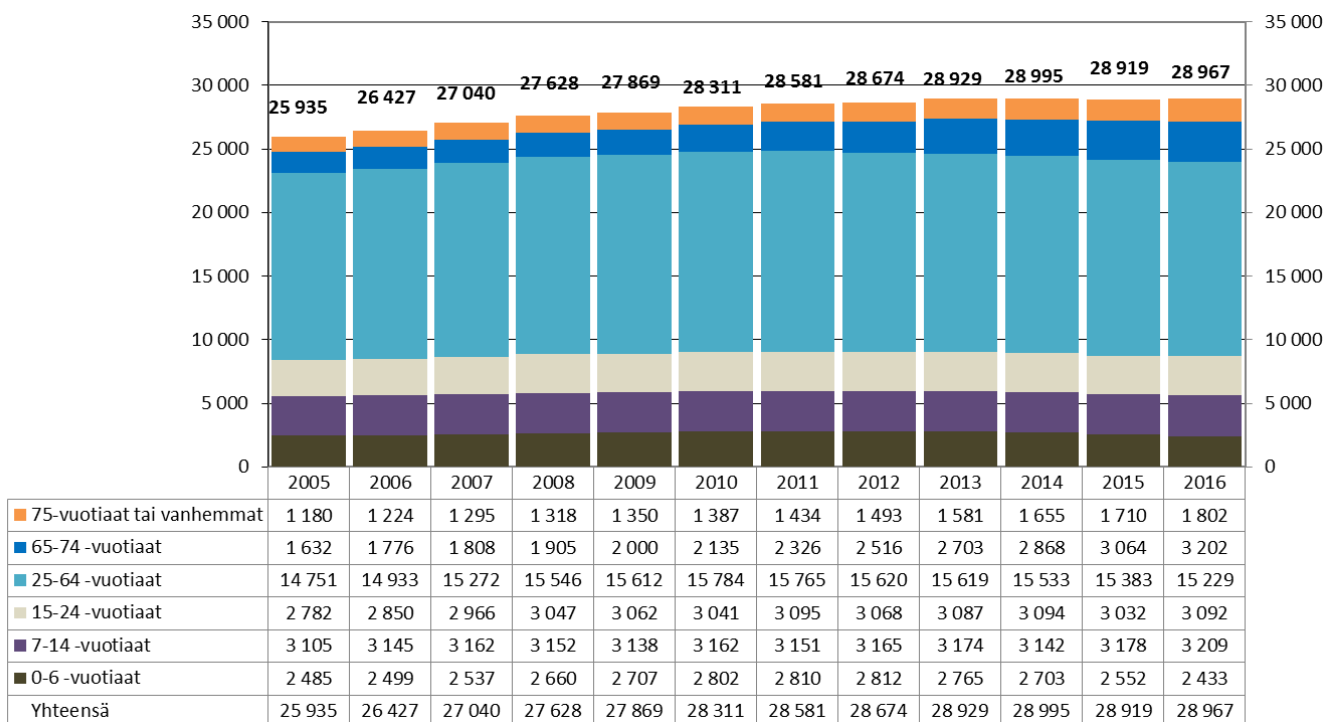
3.4 Väestö

Vihdin asukasmäärä kasvoi vuoteen 2010 saakka keskimäärin kahden prosentin vuosivauhtia. Tämän jälkeen kasvu on hiipunut. Strategian mukainen kasvutavoite vuosille 2014–2017 on vuosittain 1,5 %. Todellinen väestönkasvu on jäänyt tämän alle ja vuoden 2014 alusta vuoden 2016 loppuun asukasmäärä on kasvanut ainoastaan 38 asukasta. Ikäryhmittäin tarkasteltuna suurin kasvava ikäryhmä Vihdissä on yli 65-vuotiaiden osuus. Nuorten ja työikäisten osuus on vähentynyt ja tämä on heijastunut myös kunnan verotulojen kehitykseen.

Taloussuunnitelmavuosina 2018 – 2020 ennakoidaan nykyisen kehityksen valossa noin 0,7 %:n vuotuista väestömäärän kasvua. Vihdin kunnan asukasluku 31.12.2016 oli 28 967 ja asukasluku elokuussa 2017 oli 29 109 henkilöä. Vuodelle 2017 asukaslukuksi arvioidaan 29 184 asukasta. Positiivisen väestönkasvun taustalla on ollut vuonna 2017 luonnollinen väestönlisäys (+47), kuntien välinen nettomuutto (+58) ja nettomaahan muutto (+40). Väestömäärän kasvuun on edelleen hyvät edellytykset, sillä Vihdissä on hyvä tonttivaranto. Tonttivarannon lisäksi olisi tärkeää, että kunnassa olisi myös valmiita uudisasuntoja tarjolla. Tilastokeskus arvioi Vihdin kunnan asukaslukuksi 30 030 asukasta vuodelle 2020, 31 522 asukasta vuodelle 2030 ja vuodelle 2040 yhteensä 32 494 asukasta. Väestömäärän kehitystä ja muutoksia seurataan jatkuvasti, jotta ennusteita pystytään tarkentamaan ja arvioimaan kehityksen vaikutuksia palvelutuotantoon.

Kuvio 5. Asukasluvun kehitys 2010–2020. Lähde: Väestörekisterikeskus ja Tilastokeskus

Kuvio 6. Väestön kehitys ikäryhmittäin 2005–2016. Lähde: Tilastokeskus

4 TALOUSARVIOESITYS

4.1 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne, sitovuus ja seuranta

4.1.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Kuntalain 110 §:ssä on talousarvioperiaatteita koskevat säännökset. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että kuntastrategia toteutuu ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvion käyttötalousosassa perustelut, tavoitteet, tunnusluvut, määrärahat ja tuloarviot esitetään toimielimittäin. Talousarviossa esiintyvät tunnusluvut ja perustelut ovat ohjeellisia ja niiden oleellisista poikkeamista on raportoitava toimielimille. Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista hyväksymälleen käyttösuunnitelmilla. Mikäli lautakunta ei hyväksy erillistä käyttösuunnitelmaa talousarvion hyväksymisen jälkeen, käyttösuunnitelma muodostuu lautakuntaehdotuksesta ja siihen tehdyistä mahdollisista kunnanvaltuuston tekemistä muutoksista.

Talousarvio on käyttötalouden osalta sitova valtuustoon nähden toimielimittäin, kunnanhallitukseen nähden tulosalueittain, viranhaltijoihin sekä tulosalueen johtoon nähden yksiköittäin. Sitova määräraha on toimintakate ja sitovina tavoitteina tulokortin tavoitteet. Toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita. Myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen tai toimielimen menojen katteeksi, eikä myyntitappioita tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut, verotuotot, valtionosuudet ja suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden kulumista kuvaavien suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen. Rahoitukseen merkityt tulot ja menot ovat sitovia kunnanvaltuustoon nähden tuloslaskelmalajeittain.

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja taloussuunnitelmavuosille. Investointisuunnitelma on muusta talousarviosta poiketen viiden vuoden mittainen. Investointiosassa ovat koottuna kunnan investointimenot ja tulot. Käyttöomaisuushankinnat, jotka ovat 10 000 euroa tai suurempia tai kuluavat ensikertaiseen kalustamiseen, käsitellään investointiosassa. Jos hankkeen toteutuminen siirtyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Automaattisesti siirtyvää määrärahaa ei ole. Investointitoiminnan rahoitusosuuksina talousarviossa esitetään muun muassa arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet. Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden toiminnoittain. Tähän tekee poikkeuksen maaomaisuuden myynti, joka on sitova menoperusteisesti.

Rahoitusosassa osoitetaan miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan kassavirtaa. Tästä nähdään, miten tuloslaskelmaosan vuosikate ja muu tulo-rahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan kassavirta. Rahoitusosassa siis kootaan tulo-rahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen kassavirrat yhteen laskelmaan. Jos tulo-rahoitus ei riitä menoihin, on rahoitusosassa osoitettava tarvittava rahoitus. Rahoitusosassa esitetään talousarviovuodelle valtuudet talousarviolainojen ja lyhytaikaisten lainojen enimmäismääriin.

Vihdin kunnan tilapalvelut on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö. Kunnanvaltuusto päättää tilapalvelun toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tilapalveluita sitoo edellä esitettyjen sitovuustasojen lisäksi jäänöspääoman korko.

Vihdin vesihuoltolaitos on 1.1.2018 alkaen kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö. Kunnanvaltuusto päättää vesihuoltolaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Vesilaitoksen sitovia eriä valtuustoon nähden ovat peruspääomalle perittävä korko, tilikauden tulos ja investoinnit yhteensä. Vesihuoltolaitoksen talousarvio- ja suunnitelma liitetään osaksi kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa, jonka valtuusto hyväksyy.

4.1.2 Seuranta

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittaisella raportoinnilla, joka toteutetaan kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla. Toimielimet valvovat alaistaan toimintaa käyttösuunnitelmatason ja investointiosan raportoinnilla ja lisäksi esittävät sanallisen selvityksen poikkeamien syistä sekä toimenpiteistä, joita poikkeamien hallitsemiseksi tarvitaan. Talousraportit laaditaan seuraavina kuukausina: helmikuu, maaliskuu, huhtikuu, kesäkuu, elokuu, syyskuu, lokakuu. Raportit aikataulutetaan kunnanhallituksen ja lautakuntien kokousaikataulujen mukaisesti.

Kesäkuun toteumasta tehdään laajempi osavuosikatsaus, joka korvaa perinteisen talousraportoinnin. Osavuosikatsauksessa on kuukausittaista talousraporttia kattavampi kuvaus talouden toteutumisesta sekä koko vuoden ennusteesta. Talouden toteutumisen lisäksi osavuosikatsauksessa kuvataan toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä muita keskeisiä tunnuslukuja, kuten asukasluvun ja työttömyysasteen kehitystä. Osavuosikatsaus ja syyskuun talousraportti toimitetaan tiedoksi myös kunnanvaltuustolle.

4.2 Talousarvioehdotuksen yhteenveto

4.2.1 Toimintatuotot

Vuoden 2018 ulkoiset toimintatuotot laskevat vuoden 2017 talousarvioennusteeseen nähden 2,4 miljoonalla eurolla ja vuoden 2016 tilinpäätökseen 3,8 miljoonalla eurolla. Toimintatuottojen laskeminen vuoden 2017 talousarvioennusteeseen johtuu osittain Vihdin Veden muuttamisesta kirjanpidolliseksi taseyksiköksi ja muutoksen mahdollistamisista läpilaskutusten poistamisista sekä kunnan maksamien vesi- ja jätevesimaksujen muuttumisesta sisäiseksi tuloksi vesilaitokselle. Toimintatuottojen alentumiseen vaikuttaa lisäksi maankäyttö- ja kehittämiskorvauksien pieneneminen noin miljoonalla eurolla sekä valtion päättämä varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen pieni- ja keskituloisille sekä sisarmaksuja maksaville. Muutos pienentää Vihdin kunnan varhaiskasvatusmaksuja nykyisen arvion mukaan noin 455 tuhatta euroa.

Näiden lisäksi toimintatuottojen laskuun vaikuttaa vuoden 2016 tilinpäätökseen vertailtaessa perustoi-meentulotukien valtionosuuksien poistuminen. Ulkoisten toimintatuottojen kokonaismäärä vuonna 2018 on yhteensä 16 369 120 euroa.

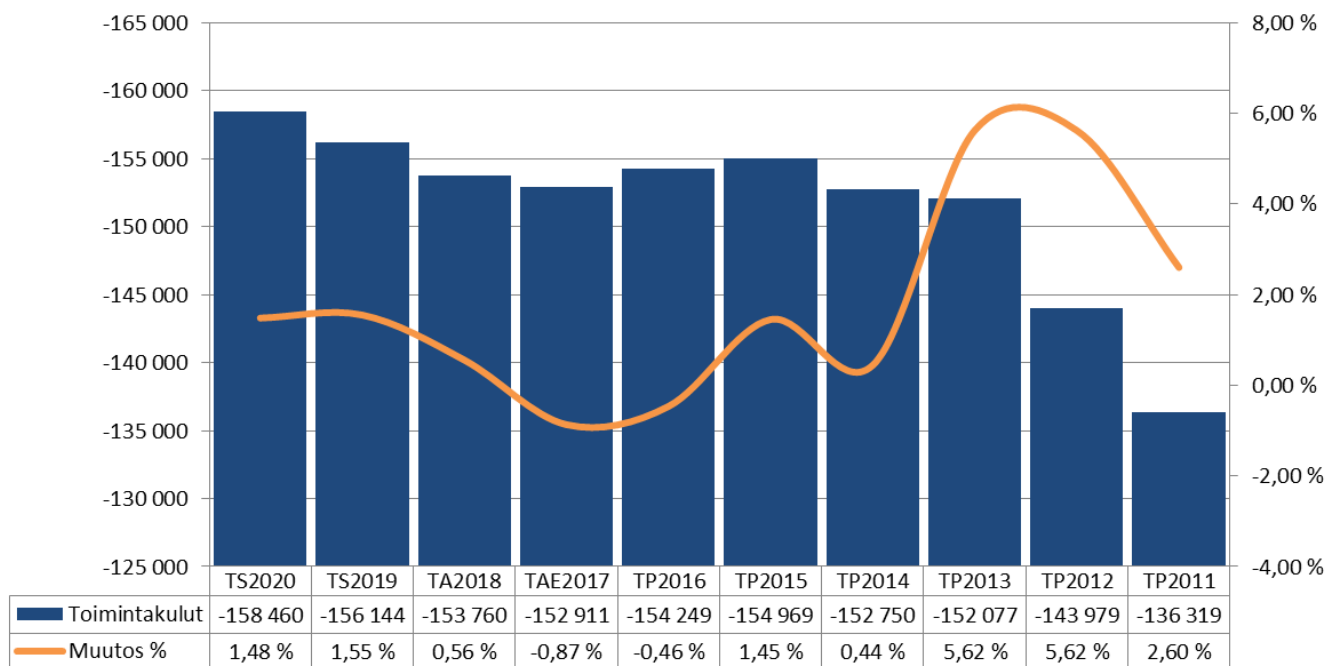
4.2.2 Toimintakulut

Toimintakulujen osuus talousarvion kokonaismenoista on noin 93,2 prosenttia. Ulkoisten toimintakulujen odotetaan kasvavan vuoden 2017 talousarvioennusteeseen nähden 0,55 prosenttia eli noin 850 tuhatta euroa ja vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden toimintakulut laskevat noin 490 tuhatta euroa. Toimintakulujen kasvaminen vuoden 2017 talousarvioennusteeseen nähden johtuu pääasiassa palveluostojen kasvamisesta Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ja joukkoliikenteen osalta. Lisäksi toimintakuluja kasvattavat tehdyt henkilöstölisäykset. Toimintakulujen laskeminen vuoteen 2016 nähden johtuu perustoimeentulotuen maksatuksen siirtymisestä Kelaan, kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista henkilöstökuluihin sekä eläkemenoperusteisten maksujenmuutoksista vuosille 2017–2018. Toimintakulujen kokonaismäärä vuonna 2018 on yhteensä -153 760 185 euroa.

Henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset

Henkilöstökuluja on budjetoitu vuodelle 2018 yhteensä -45 805 640 euroa. Henkilöstökulut vähenevät vuoden 2016 tilinpäätökseen verrattuna 549 tuhatta euroa ja kasvavat vuoden 2017 talousennusteeseen nähden 217 tuhatta euroa. Vaikka henkilöstökulujen kasvu on ainoastaan 217 tuhatta euroa, tapahtuu palkoissa ja palkkioissa kasvua uusien palkattavien työntekijöiden myötä. Näitä lisäyksiä kompensoi eläkemenoperusteisten maksujen ja työttömyysvakuutusmaksujen pieneneminen. Henkilöstökulujen toteuman ja budjetoinnin välillä eroavaisuutta on pyritty korjaamaan huomioimalla henkilövoittoisilla tulosalueilla budjetoinnissa tarkemmin työntekijöiden pätevyydet, työssäoloaika ja sijaisjärjestelyt. Henkilöstösivukulujen odotetaan laskevan vuodelle 2018 noin 1,25 % Henkilöstösivukulujen laskua vuodelle 2018 ei ole kuitenkaan huomioitu kuin eläkemenoperusteisten maksujen osalta, jotta palkkabudjetointeihin jäisi noin prosentin suuruinen varaus mahdollisille työsopimuskohtaisille palkankorotuksille.

Palvelujen ostot kasvavat vuoden 2017 talousarvioennusteeseen nähden noin 719 tuhannella eurolla, mutta pysyvät vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden lähes vakiona. Suurin syy palvelujen ostojen kasvuun on Perusturvakuntayhtymä Karviaisen veloitusten kasvaminen sekä joukkoliikenteeseen tehtävät panostukset. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa tai avustuksissa tai muissa toimintakuissa ei tapahdu suuria yksittäisiä muutoksia talousarvioennusteeseen 2017 tai tilinpäätökseen 2016 nähden.

Kuvio 7. Ulkoisten toimintakulujen kehitys 2011–2020

4.2.3 Verotulot

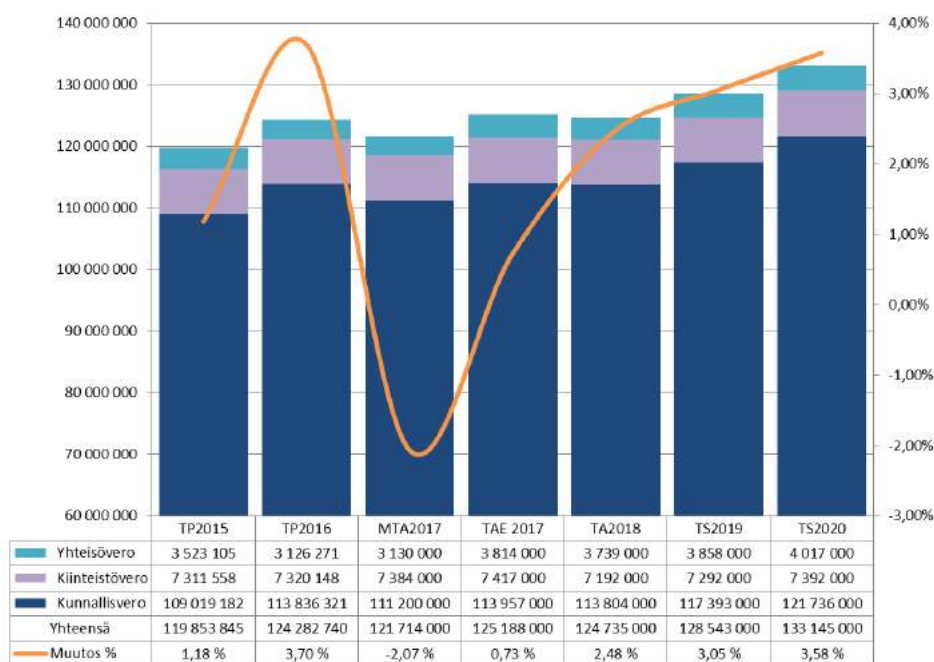
Kunnan verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Kunnan tulovero

Kunnallisvero on kunnalle maksettava tulovero. Kunnat vahvistavat kunnallisveroprosenttinsa vuosittain. Veromenettelystä annettu laki (1558/1995) 91 a säättää, että kunnan tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17 päivänä tuloveroprosentin suuruus. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella. Jos ilmoitusta ei ole toimitettu 1 momentissa säädettynä aikana taikka Verohallinnon myöntämässä myöhemmässä määräajassa, verotuksessa voidaan noudattaa edellisen vuoden tuloveroprosenttia. Vuodelle 2018 Vihdin kunnallisveroprosentti pysyy 20,5 prosentissa.

Vuoden 2017 talousarvioennuste arvio, että kunnallisverokertymä nousisi vuonna 2017 noin 114 miljoonaan euroon. Kunnallisveron odotettua parempi kehitys talousarvioon nähden johtuu pääosin palkkasumman kasvusta. Aiemmassa verotuloennusteessa palkkasumman odotettiin kasvavan 0,9 prosenttia tälle vuodelle, mutta viimeisimpien havaintojen perusteella kasvu tulee olemaan yli 2 prosenttia. Lopullisen kunnallisverotulojen osalta on kuitenkin ratkaisevaa tehdäänkö kuluvana vuotena tarkistuksia kuntaryhmän jako-osuuksiin. Kuntaryhmän jako-osuuteen tehty muutokset heikensivät esimerkiksi vuonna 2015 merkittävästi Vihdin verotulokertymää. Päätökset jako-osuuksista on tehty aiempina vuosina joulukuussa. Yhteisöveroennusteissa on huomioitu valtiovarainministeriön päivitetty ennuste, joka on noussut vuoden aikana merkittävästi.

Vuodelle 2018 hallitus keventää ansiotuloverotusta, jotta verotus ei kiristyisi kilpailusopimuksen takia. Kevennys aiheuttaa kunnallisverotuottoihin noin -182 miljoonan euron leikkauksen, josta yksittäisen työtulovähennyksen osuus on -115 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 myös ansiotuloihin tehtävä lapsivähennys päättyy ja asuntolainan korkovähennystä tullaan leikkaamaan. Kun nämä huomioidaan tulevat kunnallisverotuotot laskemaan muutosten johdosta Suomessa noin -131 miljoonaa euroa.

Kuvio 8. Verotulojen kehitys verolajeittain 2015–2020. Lähde: Kuntaliitto

Osuus yhteisöveron tuotosta

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Vuonna 2014 yhteisöverokanta laski 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Yhteisöverokannan laskemista kompensoitiin kuntien jako-osuutta korottamalla määräaikaisesti 5 prosenttiyksiköllä vuoteen 2016 saakka. Vuonna 2016 Vihdin kunnan jako-osuus oli 30,92 prosenttia ja vuonna 2017 30,34 prosenttia. Jako-osuudeksi vuodelle 2018 ennustetaan 31,35 prosenttia. Yhteisöveron jako-osuutta korottaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kompensointi.

Vuoden 2018 yhteisöverotuoton ennustetaan olevan 3 739 000 euroa.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Eduskunta (HE 133/2017) tulee tarkastelemaan kiinteistöveroprosenttiasteikkoa vielä vuodelle 2018. Suluissa olevat yleistä ja vakituista asuntoa korotukset vuodelle 2018 on esitetty hallituksen esityksen mukaisina. Esityksestä on poistettu vain julkisuudessaakin ollut tieto alarajojen korotusten poistumisesta.

Kiinteistöverotulojen arvioidaan olevan vuonna 2018 yhteensä 7,2 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotilityksiä laskee vakituisen asunnon kiinteistöveron lasku. Vuonna 2018 tullaan käynnistämään kiinteistöveroselvitys, jossa varmennetaan rekisterissä olevan rakennuskannan oikeellisuus.

Kiinteistöveroprosentit		2017	2018
		%	%
vakituinen asunto	0,41 - 0,90 (0,41 - 1,00)	0,50	0,45
muu asuinrakennus	0,93–2,00	1,00	1,00
yleinen	0,93 - 1,80 (0,93-2,00)	0,95	0,95
rakentamaton rakennuspaikka	3,93 - 6,00	4,00	4,00
yleishyöd. yhteisön kiinteistö	0,00 - 1,35	0,00	0,00

Taulukko 2. Kiinteistöveroprosentit 2017 - 2018

4.2.4 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella veroasteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Osana kuntarakennemuutostusta valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuodelle 2015. Kustannusten laskennallinen määrä perustuu uudessa järjestelmässä kunnan ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi kunnan muihin ominaispiirteisiin, kuten muun muassa työttömyysasteeseen, vieraskielisyyteen ja asukastiheyteen. Laskennallisia kustannuksia verrataan järjestelmässä kunnan omarahoitusosuuteen, kunnalle maksettaviin valtionosuuden lisäosiin sekä verotulojen tasaukseen, joka tehdään valtionosuuksien yhteydessä. Valtionosuuskriteerejä tullaan tarkistamaan vuodelle 2020 maakuntauudistuksen toteutuessa.

Valtiovarainministeriö sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö tekevät lopullisen päätöksen vuoden 2018 maksettavista valtionosuuksista joulukuussa 2017. Talousarviossa on käytetty ennustamisen apuna Kuntaliiton julkaisemia materiaaleja sekä huomioitu maahanmuuton vaikutukset valtionosuuksiin. Hallituksen 19.9.2017 julkaiseman talousarvioesityksen mukaan kuntien peruspalveluiden valtionosuusprosentti tulee olemaan 25,34 prosenttia. Talousarviossa käytettyjen ennusteiden mukaisesti valtionosuudet vähenevät Vihdissä vuodelle 2018 yhteensä 690 tuhatta euroa. Valtionosuuksien vähenemiseen vaikuttavat eniten kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen kasvu (119 miljoonaa euroa) sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (177 miljoonaa euroa). Kilpailukyky sopimuksen osalta tehdään kunnittain 85 euron vähennys asukasta kohden, josta vuonna 2017 huomioitiin 64 euroa per asukas.

Valtionosuudet	TP 2016	TA 2017	TAE 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Peruspalvelujen valtionosuus	30 784 535	29 090 189	29 190 189	28 752 149	28 389 337	28 031 103
Verotuloihin perustuva tasaus	-1 248 552	-1 459 061	-1 459 061	-1 619 606	-1 599 169	-1 578 990
Järjestelmämuutoksen tasaus	-2 040	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuurit. muut vos	-3 898 757	-4 120 617	-4 031 128	-4 310 617	-4 256 223	-4 202 515
Valtionosuudet yhteensä	25 635 186	23 510 511	23 700 000	22 821 926	22 533 945	22 249 598

Taulukko 3. Valtionosuudet Vihdin kunnassa vuosina 2016–2020. Lähde: Kuntaliitto, Valtiovarainministeriön Kuntatalousohjelma vuosille 2017–2020

Peruspalvelujen valtionosuuden määrärahan mitoituksessa huomioitavat muutokset (1 000 euroa):

Aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys	-164
Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	-31 675
Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos	45 389
Kiinteistöveron kehittämishanke (siirto momentilta 28.01.01)	600
Kilpailukyky sopimuksen vaikutus valtionosuuteen (Kiky)	-118 578
Kotikuntakorvausten muutos	-2 645
Muut muutokset	1 336
Opetushallituksen Oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköinen käsittelyjärjestelmä	-150
Opiskelijavalintapalvelut	171
Oppilaitosten perustamishankkeet	-5 700
Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutos	5 633
Perhehoidon kehittäminen	5 000
Perustoimeentulotuen Kela-siirtoon liittyvä kuntien hallintomenojen vähennys	-3 800
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki	-9 000
Reseptien voimassaolon pidentäminen	-757
Syrjäisyyden laskentatekijöiden muutos	9 200
Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta	-8 869
Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus	-176 875
Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistaminen	-4 181
Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensatio	25 000
Verotulomenetysten kompensatio	131 000
Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos varhaiskasvatuksessa	-506
Ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmän kehittämishankkeeseen (VATI-hanke) liittyvä säästö	-25
Yhteensä	-139 823

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötaloutta sen tavoitteita, toimenpiteitä ja määrärahoja tarkastellaan, suunnitellaan, seurataan ja ohjataan kuntastrategiaan perustuvien toiminnallisten tavoitteiden. Toiminnallisissa tavoitteissa ovat kuntapäämäärät ja niiden saavuttamiseen tähtäävä talousarviovuoden tavoite sekä vastuut.

Tavoite on tehtäväkokonaisuudelle asetettu määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää, laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa kuvaava sitova ohje. Tavoitteiden tulee olla keskenään tasapainossa ja niiden tulee olla realistisia, mutta silti riittävän tavoitteellisia. Tavoitteesta vastaavalla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen. Jokaisen tavoitteen kohdalla on esitetty myös ne toimenpiteet, joilla tavoite toteutuu. Tavoitteiden toteutumista seurataan mittaamalla tai arvioimalla.

Käyttötaloulososassa esitetään lautakuntien ja tulosalueiden sitovat toimintakatteet.

Käyttötaloulososan taulukoiden lukuohje

TP 2016	= edellisvuoden tilinpäätös
MTA 2017	= vuoden 2017 muutettu talousarvio
TAE 2017	= vuoden 2017 talousarvioennuste
LTK 2018	= lautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2018
TA 2018	= valtuuston päättämä talousarvio 2018
TS 2019 – 2020	= taloussuunnitelmavuodet 2019-2020

5.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	0	0	0	139 860	139 860	0	80 000	80 000
Toimintakulut	-21	-51 568	-57 206	-103 890	-103 719	0	-120 000	-60 000
Toimintakate	-21	-51 568	-57 206	35 970	36 141	0	-40 000	20 000
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	0	-900	-900	-2 604	-2 604	0	-2 604	-2 604

Kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalilain mukaan sille kuuluvista tehtävistä. Keväällä 2018 järjestetään tasavallan presidentinvaali ja lokakuussa 2018 mahdollisesti maakuntavaalit. Vuonna 2019 toimitetaan eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Vuodelle 2020 ei ole suunnitteilla vaaleja. Vaalien käytännön toimintaa hoidetaan kunnanhallituksen alaisessa hallintokeskuksessa.

5.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-24 529	-24 701	-22 462	-25 000	-24 987	101,16	-25 368	-25 739
Toimintakate	-24 529	-24 701		-25 000	-24 987	101,16	-25 368	-25 739
<i>siitä sisäiset</i>	0	0		0	0			
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-437	-400	-400	-400	-400	100,00	-400	-400

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Hallinnon ja talouden tarkastuksesta säädetään tarkemmin kuntalain 121–125 §:ssä.

5.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	11 125 133	9 829 370	9 876 164	9 696 173	9 696 173	98,64	9 773 089	9 793 994
Toimintakulut	-95 774 516	-95 844 956	-95 485 264	-96 869 395	-96 899 395	101,10	-98 365 851	-99 866 644
Toimintakate	-84 649 383	-86 015 586	-85 609 100	-87 173 222	-87 203 222	101,38	-88 592 762	-90 072 650
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	6 595 932	6 507 309	6 507 309	6 649 979	6 649 979	102	6 649 979	6 649 979
Toimintakulut	-1 139 933	-1 165 560	-1 165 560	-1 351 224	-1 351 224	115,93	-1 351 224	-1 351 224

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = - 87 363 222 euroa

Kunnanhallitus vastaa muun muassa strategisesta suunnittelusta sekä talouden, toiminnan ja maankäytön suunnittelun ja seurannan koordinoinnista, elinkeinopolitiikasta, markkinoinnista ja viestinnästä, asuntopolitiikasta, työllisyyspolitiikasta, omistajapolitiikasta, konserniohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta sekä valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta. Kunnanhallituksen alainen organisatorinen toiminta jakautuu konsernihallintoon ja hallintokeskukseen.

Konsernihallinto koostuu taloudellisesti kunnanhallituksen, kunnanvaltuuston sekä kunnanjohtajan toimintaan liittyvistä kustannuksista. Se sisältää myös elinkeinotoimen edistämisen, markkinoinnin ja yleisen kehittämisen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen oston.

Hallintokeskus koostuu koko kuntaa koskevista tukipalveluista kuten tietohallinnosta, toimistopalveluista, henkilöstöhallinnosta, palkanlaskennasta, laskentatoimesta, ateria- ja puhdistuspalveluista sekä hankinta- ja kuljetusasioiden koordinoinnista. Hallintokeskus vastaa myös kunnan maaseutu- ja asuntoasioiden hoidosta, maahanmuutosta sekä joukkoliikenteen järjestämisestä. Hallintokeskus koordinoi työllisyysasioiden hoitoa ja hoitaa lähinnä kunnan omaan organisaatioon työllistämistä. Laskenta ja palkanlaskentapalvelut ostetaan Kunnan Taitoa Oy:tä ja tietotekniset palvelut Kuntien Tiera Oy:ltä.

Talous

Kunnanhallituksen toimintatuottojen putoaminen vuodesta 2016 johtuu perustoimeentulotuen valtionosuuksien poistumisesta sekä muiden tukien ja avustuksien pienenemisestä. Toimintakulujen kasvu vuosiin 2016 ja 2017 nähden johtuu kunnan tekemistä panostuksista joukkoliikenteeseen, työllistämiseen ja maahanmuuttoon sekä kunnan kasvavista panostuksista strategian toimeenpanoon, markkinointiin ja viestintään. Kunnanhallituksen määrärahoihin sisältyy myös Perusturvakuntayhtymä Karviaiselta tehtävät palvelujen ostot, jotka ovat kasvaneet vuodesta 2017 noin 820 tuhatta euroa.

Toiminta

Valmistelussa olevat merkittävät valtakunnalliset uudistukset, sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus sekä maakuntahallinto, vaikuttavat merkittävästi toimintaympäristöön. Vihdin kunnan tulevaisuuden toimintamallin luominen on keskeinen osa kunnan toimintaedellytysten turvaamisessa. Kunnan toimintaedellytyksiä tullaan parantamaan kehittämällä kunnan viestintää, joukkoliikennettä, maahanmuuton koordinoitua, sähköistä asiointia ja työllistämistoimintaa. Vuonna 2018 Vihdin kunta toimii Kuuma seudun puheenjohtajakuntana.

Vuonna 2018 hallinnon toimintaan vaikuttavat myös alkuvuodesta järjestettävä tasavallan presidentinvaali ja mahdollisesti lokakuussa toimitettavat maakuntavaalit. Uusi Kuntalaki korostaa kansalaisten osallisuutta, minkä tulee näkyä tulevaisuuden Vihdissä entistä voimakkaammin. Sosiaalisen median lisääntynyt käyttö antaa mahdollisuuksia kunnan viestintään, mutta tuo samalla haasteita.

5.3.1 Konsernijohtoon tulosalue

Konsernijohto	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	10 130	10 000	10 000	10 000	10 000		10 054	10 119
Toimintakulut	-720 707	-898 330	-895 775	-1 012 454	-1 012 454	112,70	-1 027 573	-1 042 265
Toimintakate	-710 577	-888 330	-885 775	-1 002 454	-1 002 454	112,85	-1 017 520	-1 032 146
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-33 862	-31 181	-31 181	-37 132	-37 132	119,09	-37 132	-37 132

Sote- ja maakuntauudistuksen sisältö tulee eduskunnan päätettäväksi kesällä 2018. Vihdin kannalta tärkeää on vahvistaa yhteistyötä edunvalvonnassa erityisesti Espoon, Kirkkonummen ja Kauniaisten kanssa, jotta perustason palvelut turvataan Vihdissä jatkossakin. Uudistukseen valmistautumisen yhteydessä on huomioitava kunnan sisäiset taloudelliset riskit, jotka liittyvät esimerkiksi sote-kiinteistöihin.

Osana maakuntauudistusta valmistellaan kasvupalvelu-uudistusta. Vihdin kannalta tärkeää on, että olemme mukana mahdollisessa Uudenmaan erillisratkaisussa, joka siirtää kasvupalveluiden järjestämisvastuun kuntayhtymälle. Vihdin asemaa seudullisessa vaikuttamistyössä tukee Kuuma-kuntien puheenjohtajuus vuonna 2018. Uudistuksiin liittyvän edunvalvonnan rinnalla huolehditaan siitä, että ns. tunnin juna -hankkeen käynnistyessä myös Vihtiin tulee asema.

Kuntien välisessä kiristyneessä kilpailussa asukkaista ja yrityksistä mainetekijöillä on alati kasvava merkitys. Brändityön valmistuttua talousarviovuonna panostetaan erityisesti kunnan viestintään sekä markkinointiin valtakunnallisella ja alueellisella tasolla. Tavoitteena on lisätä kunnan tunnettavuutta sekä tuoda Vihtiä esille positiivisten asioiden kautta.

Uusi kuntastrategia alkaneelle valtuustokaudelle hyväksytään loppuvuonna 2017. Konsernihallinnon vastuulla on huolehtia strategian viemisestä käytäntöön. Osana strategian toteuttamista arvioidaan kunnan organisaatorakennetta sekä tehdään siihen tarvittavat muutokset. Tarkastelusta voi seurata myös lisäresurssien tarvetta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	EKKV-YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN SOTE-ASIOISSA
Tavoite 2018-2020	Sote-palveluissa tehdään konkreettista yhteistyötä EKKV-alueella
Toimenpide	Käytännön yhteistyö on aloitettu
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Käytännön yhteistyö on aloitettu
Vastuhenkilö	Kunnanjohtaja
Edelliset toteumat	Tavoite on uusi

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	BRÄNDIMARKKINOINNIN ALOITTAMINEN JA VIESTINNÄN TEHOSTUMINEN
Tavoite 2018–2020	Kuntakuvan parantaminen
Toimenpide	Kunnan näkyvyyttä valtakunnallisissa medioissa ja somessa lisätään
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Kuntakuvaa koskevien kyselyiden tulokset + -merkkinen kehitys
Vastuhenkilö	Kunnanjohtaja
Edelliset toteumat	Tavoite on uusi

5.3.2 Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulosalue

5.3.2.1 Perusturvakuntayhtymä Karviainen

Perusturvakuntayhtymä Karviainen	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 365 535	0	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-47 640 712	-44 845 849	-44 868 000	-45 440 288	-45 470 288	101,39	-46 175 160	-46 860 092
Toimintakate	-46 275 177	-44 845 849	-44 868 000	-45 440 288	-45 470 288	101,39	-46 175 160	-46 860 092

Vihdin kunnan perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut järjestää Perusturvakuntayhtymä Karviainen. Karviaisen talousarvion pohjana on vuonna 2017 hyväksytty palvelutasosuunnitelma. Palvelujen järjestämiseen suunnitelmakaudella 2017–2020 vaikuttaa alueella tapahtuva väestön kehitys ja siinä tapahtuvat

muutokset nuorten ja yli 65-vuotiaiden osalta. Tämä merkitsee käytännössä hoivapalvelujen tarpeen kasvua ja lapsiperheiden palvelujen tarpeen vähenemistä.

Vihdin kunnan osalta on kuitenkin vuoden 2018 talousarviosta havaittavissa, että etenkin perheiden sosiaalipalvelut kasvavat merkittävästi vuoden 2017 ennusteeseen (6,1 %) ja vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden (7,8 %). Toiminnallisesti Karviaisen toimintaan vaikuttaa loppuvuodesta 2017 käyttöön otettavat Ojakalantien terveyskeskustilat, jotka korvaavat nykyiset Kirkonkylän terveyskeskustilat.

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen kustannusten taloudellista seuranta vaikeuttavat toiminnassa tapahtuneet muutokset (vuonna 2017 jäi pois perustoimeentulotukimaksut noin 2,7 miljoonaa euroa, vuonna 2016 virka-ajan ulkopuolinen päivystys siirtyi Lohjan sairaanhoitoalueen vastuulle ja vuodesta 2015 alkaen työmarkkinakorvaukset siirtyivät kunnan talousarvioon 1,6–1,7 miljoonaa euroa) sekä kunnan budjettiin Perusturvakuntayhtymä Karviaisen lukuihin sisällytettävä osuus eläkemenoperusteisista maksuista sekä erikoissairaanhoidon eri vuosille kohdistuneet palautukset.

Toiminnalliset muutokset huomioiva kustannusten kehitys on taulukossa.

Perusturvakuntayhtymä Karviainen	TA 2018	TA 2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	-45 027 888	-44 343 489	-47 235 839	-47 030 855	-48 130 977
Erikoissairaanhoido	-33 197 374	-33 033 786	-30 984 581	-32 685 062	-29 864 269
<i>Erikoissairaanhoido (korjattu palautukset)</i>	<i>-33 197 374</i>	<i>-33 033 786</i>	<i>-32 050 581</i>	<i>-31 619 062</i>	<i>-29 864 269</i>
HUS palvelusopimus	-29 500 197	-30 183 185	-28 811 347	-31 933 547	
Kalliin hoidon tasaus	-802 872	-802 872	91 207	615 339	
Ensihoito	-1 470 372	-1 000 000	-1 002 841	-787 688	
Muu HUS ylläpitämä toiminta	-932 000	-847 729	-995 166	-380 681	
Muu erikoissairaanhoido	-491 933	-200 000	-266 434	-198 485	
Yhteensä	-78 225 262	-77 377 275	-78 220 420	-79 715 917	-77 995 246
<i>Yhteensä (toiminnalliset muutokset huomioiva)</i>	<i>-82 656 332</i>	<i>-81 808 345</i>	<i>-79 899 201</i>	<i>-81 320 924</i>	<i>-77 995 246</i>
<i>Muutos %</i>	<i>1,04 %</i>	<i>2,39 %</i>	<i>-1,75 %</i>	<i>4,26 %</i>	

5.3.2.2 Erikoissairaanhoido

Erikoissairaanhoido	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-31 876 938	-33 508 890	-33 393 000	-33 592 229	-33 592 229	100,25	-34 112 970	-34 618 979
Toimintakate	-31 876 938	-33 508 890	-33 393 000	-33 592 229	-33 592 229	100,25	-34 112 970	-34 618 979

Erikoissairaanhoidon määrärahat sisältyvät Perusturvakuntayhtymä Karviaisen talousarvioon. Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa HUS-kuntayhtymä. Erikoissairaanhoidon osalta HUS:n palvelusopimuksen kustannukset laskevat talousarvioon 2017 nähden noin 680 tuhatta euroa, mutta ensihoidon kustannuksia nostattavat ensihoidon ja muun erikoissairaanhoidon kustannuksien kasvu.

5.3.3 Hallinnon ja talouden tulosalue

Hallinto ja talous	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 633 192	1 829 224	1 887 755	1 648 295	1 648 295	90,11	1 717 613	1 729 205
Toimintakulut	-7 982 149	-8 905 640	-8 799 228	-9 369 111	-9 369 111	105,20	-9 493 828	-9 690 838
Toimintakate	-6 348 957	-7 076 416	-6 911 473	-7 720 816	-7 720 816	109,11	-7 776 215	-7 961 633
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	4 577	20 900	20 900	21 400	21 400	0	21 400	21 400
Toimintakulut	-203 228	-196 046	-196 046	-374 639	-374 639	191,10	-374 639	-374 639

Sitovuustaso tulosalueen toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = - 7 880 816 euroa

Talous

Hallinnon ja talouden tulosalueen toimintakulut kasvavat vuoteen 2016 nähden lähes 1,4 miljoonaa euroa ja vuoteen 2017 nähden noin 0,4 miljoonaa euroa. Toimintakulujen kasvu johtuu pääasiassa kunnan tekemistä panostuksista joukkoliikenteeseen ja työllisyyden hoitoon. Joukkoliikenteen toimintakulut ovat olleet hallinnon ja talouden tulosalueella vuonna 2016 noin 743 tuhatta euroa, kun taas vuodelle 2018 niihin on budjetoitu noin 1,3 miljoonaa euroa. Kasvua joukkoliikenteessä selittävät sisäisten ostovuorojen kaksinkertaistuminen sekä niihin liittynyt määrärahojen siirto koulukuljetusten osalta lasten ja nuorten lautakunnasta (200 tuhatta euroa KV 20.3.2017 § 43), työmatkaliikenteen ostovuorojen lisäys, kunnan tekemät henkilöstöpanostukset sisäisten reittien suunnitteluun, HSL-lipputuen laajennus 2018, Vihtilipun korvaavan lipputuotteen määrärahavaraus (200 tuhatta euroa) sekä uusien ostovuorojen avaus vuonna 2018. Työllisyydenhoidon osalta on kierrätyskeskuksen määrärahat pidetty vuoden 2017 tasossa, mutta työmarkkinakorvaukset on pyritty arvioidaan vuotta 2017 realistisemmin ja niiden määrärahavaraus on nostettu 1,5 miljoonasta 1,7 miljoonaan euroon.

Toiminta

Hallinnon ja talouden tulosalueella toiminnan painopiste on talouden ja toiminnan suunnittelussa, hallinnon ja talouden hoidossa ja sekä tukipalveluiden tuottamisessa. Tulosalue toimii kunnanhallituksen ja -valtuuston sekä kunnanjohtajan esikuntana, ohjaa ja konsultoi kuntaorganisaatiota sekä neuvoo ja palvelee kuntalaisia. Vuonna 2018 hallinnon toimintaan vaikuttavat merkittävästi alkuvuodesta järjestettävä tasavallan presidentinvaali ja mahdollisesti lokakuussa toimitettavat maakuntavaalit. Maakuntauudistus työllistää myös hallintoa edelleen, vuonna 2018 erityisesti Kuuma-seudun puheenjohtajuuden myötä kasvavana hallinnointi-, valmistelu- ja edunvalvontavastuuna. Hallinnon tavoitteena on myös panostaa kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiseen, ja vuonna 2018 kokeillaan ensimmäisen kerran mm. osallistuvaa budjetointia.

Hallinnon ja talouden valtuustotason sitovat tulostavoitteet vuonna 2018 painottuvat kuntalaisille suunnatuista palveluista työllisyyden, sähköisen asioinnin ja joukkoliikenteen kehittämiseen sekä organisaation toimintakyvyn osalta tiedolla johtamisen ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Taloushallinnon osalta tullaan vuonna 2018 kehittämään uuden taloushallinnon järjestelmän mahdollistamia sähköisiä prosesseja sekä kunnan keräämän tiedon sisäistä ja ulkoista raportointia. Erityisenä painopisteenä taloushallinnon toiminnassa tulee olemaan myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen.

Kuntien rooli joukkoliikenteen palveluiden tukemisessa on murroksessa, kun liikennöinti muuttuu yhä markkinaehtoisemmaksi ja kuntien aiemmin hyödyntämät lipputuet estetään. Vihtin kunnan joukkoliikenteen kehittämissuunnan määrittelee vahvasti helmikuussa hyväksyttävä kunnan joukkoliikenteen palvelutaso- sekä järjestämistapaselvitys. Vuonna 2017 aloitettua kunnan sisäisen liikennöinnin kehittämistä tullaan

jatkamaan vuonna 2018 ja siihen tullaan panostamaan määräaikaisella lisäresurssilla, jotta esimerkiksi koulukuljetusten reittisuunnittelut saadaan toteutettua sujuvasti.

Henkilöstötyössä vuonna 2018 pyritään siihen, että uusi brandi ja strategia juurtuvat osaksi kunnan tulevaa toimintakulttuuria ja että jokainen kunnan työyksikkö suuntaa toimintaansa yhä enemmän kuntalaisten suuntaan. Työhyvinvointijohtamisen alueella toimenpiteet kohdistetaan erityisesti niihin yksiköihin, joissa tunnuslukujen valossa on eniten tarpeita. Sähköisen asioinnin osalta kehittämisresursseja suunnataan vuoden vaihteessa käyttöön otetun henkilöstöhallinnon järjestelmän maksimaaliseen hyödyntämiseen. Erityisinä painopisteinä ovat työhyvinvointijohtamisosion kehittäminen sekä johtamisen tueksi tuotettavien raporttien määrittely.

Työllistäminen

Työllistämisen kehittämiskohteena vuonna 2018 on työllistämistä edistävien palvelujen vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen Kierrätyskeskuksessa ja Nuorten Työpajalla sekä yhteisten tilojen käytön edistäminen ja toiminnan monipuolistaminen. Vaikuttavuuden mittaamisella pyritään ohjaamaan asiakkaat yksilöllisten tarpeiden mukaisesti oikeaan palveluun.

Oikein kohdennetun veloitetyöllistämisen avulla pyritään saamaan molemminpuolinen hyöty työllistämisyksiköstä sekä työntekijälle että kunnalle sekä samalla parantamaan yli 57-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien työllistymistä. Kuntouttavaan työtoimintaan perustuvan remonttiryhmän toimintaa jatketaan kahden ohjaajan ja noin 15 kuntoutujan voimin.

Yleisesti kunnan työllistämistä edistäviä palveluja pyritään tehostamaan luomalla työllisyysstrategia, joka tukee ohjaavaa ja toimenpanevaa henkilökuntaa työssään sekä tarjoaa kuntalaisella mahdollisuuden taroituksenmukaiseen palveluun. Työllistämisyysstrategia määrittelee kunnan työllisyydenhoitokeinot, niiden tavoitteet, mittarit ja toimintatavat ja auttaa osaltaan työllistymispalveluita valmistautumaan maakuntautuudistukseen.

Kuntatalouden kannalta työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun hillitseminen ja menojen laskun tavoittelu on tärkeää. Kunnan ja Karviaisen työllistämisen- ja kuntoutustoimenpiteiden tavoitteena on tuottaa työllistämistä edistävää palvelua siten, että työmarkkinatuen kuntaosuuden menoja voidaan säästää yhteensä 2500 kuukautta vuoden 2018 aikana. Tämän kustannusvaikutus on lähes miljoona euroa vuodessa.

Kunnan työllistämistoimenpiteet suunnataan ensisijaisesti pitkäaikaistyöttömille sekä nuorille.

Yleisen työllisyystilanteen parantumisesta ja vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden henkilöiden määrän laskemisesta huolimatta on Vihdissä kunnan osarahoittamaa työmarkkinatukea saavien henkilöiden määrä ja kustannukset olleet edelleen kasvussa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta tavoitellaan enintään vuoden 2016 kustannustasoa, joka oli 1,68 M euroa. Talousarviossa työmarkkinatuen kustannukset on arvioitu realistisesti, joten siihen varattu määräraha on kasvanut 200 t€ vuoteen 2016 verrattuna. Tätä määrärahaa tullaan hyödyntämään myös Karviaisesta kuntaan siirtyvän työllistämisen kuntalaisen myöntämiseen.

Maahanmuutto

Vihti on sitoutunut ottamaan kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti vähintään 25-30 kansainvälisen suojelun saanutta henkilöä tai kiintiöpakolaista keskimäärin joka kolmas vuosi. Vuonna 2018 kunta on ottamassa vastaan noin 20 pakolaista. Vastaanoton pääpaino on kunnanvaltuuston tekemän linjauksen mukaan lapsiperheissä. Vuoden 2018 loppuun mennessä kunnassa arvioidaan olevan yhteensä noin 110-120 pakolaistaustaista henkilöä. Koska toiminta on kasvanut merkittävästi melko lyhyessä ajassa, tullaan vuonna 2018 panostamaan erityisesti toiminnan vakiinnuttamiseen sekä resurssien varmistamiseen. Maahanmuuttotyötä ja uusien kuntalaisten kotoutumisen edistämiseksi tehtävää työtä koordinoivat määräaikaiset maahanmuuttokoordinaattori ja pakolaisohjaaja. Koska tarve maahanmuuttoon jatkuu, esitetään näiden tehtä-

vien määräaikaisuuden jatkamista kolmella vuodella. Lisäksi selvitetään mahdollisuus hakea ulkopuolista projektirahoitusta yhteistyössä Karkkilan, Lohjan ja Raaseporin kaupunkien kanssa sekä pakolaisohjaajan resurssin lisäämiseen että kotouttamisessa tehtävän verkostoyhteistyön kehittämiseen.

Tietohallinto

Yleisimmin käytetyt palveluprosessit, esimerkiksi rakennusluvan hakeminen, ovat jo Vihdissä sähköisen asioinnin piirissä. Vuoden 2018 aikana keskitytään harvemmin toistuviin prosesseihin, joiden kulku ja tavoitteajat määritellään tarkemmin. Niiden sähköistämiseen haetaan soveltuvia ja kustannustehokkaita työkaluja. Uusi Suomi.fi-viestit-palvelu sopinee hyvin tietoturvalliseen yleisasiointiin, johon ei ole valmista taustajärjestelmää. Sähköisen asioinnin ja prosessien kehittämisessä osallistutaan aktiivisesti kuntayhteistyöhön kokemusten keräämiseksi ja kustannusten alentamiseksi mahdollisten yhteishankintojen avulla.

Vuoden 2017 aikana aloitettiin selvitys valokuituyhteyksien hankkimiseksi kaikkiin kunnan toimipisteisiin siten, että samalla edesautetaan kotitalouksille ja yrityksille tarjottavien yhteyksien rakentamista Vihdin alueelle. Tällainen kokonaisratkaisu on tarkoitus kilpailuttaa vielä vuoden 2017 aikana. Kunnan toimipisteissä valokuituyhteyksillä korvataan DSL- ja 4G-yhteyksiä, mistä arvioidaan aiheutuvan vuositasolla noin 40 000 e lisäkustannukset aikaisempaan tilanteeseen verrattuna. Ratkaisu poistaa ongelmallisen hitaat tietoliikenneyhteydet kouluista ja päiväkodeista sitä mukaa kun verkon rakentaminen etenee.

EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) voimaantulo edellyttää monia toimenpiteitä, jotka toteutetaan pääosin kunnan sisäisenä työnä. Jatkossa on pystyttävä osoittamaan, että henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti. Tämä edellyttää mm. ajantasaisempaa ja tarkempaa luetteloa tietojärjestelmistä, tietorakenteista ja käyttöoikeuksista. Vaatimukset heijastuvat myös toimittajiin ja palvelusopimuksiin sekä tekniseen tietoturvaan.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien vaihdon jälkeen selvitetään vuoden 2018 aikana kunnan oman perustietokannan ja tietovaraston perustamista. Perustietokantaan kootaan tietoa, jota kunnan on hyvä hallita itse sen sijaan, että se esimerkiksi sijoitettaisiin palveluntuottajan omistamaan järjestelmään. Tietovarastoon kootaan järjestelmällisesti tietoa eri lähteistä. Tällä mahdollistetaan tiedolla johtamisen kehittäminen tuottamalla automaattisia raportteja ja hälytyksiä sekä helpottamalla uusien raporttien tekemistä. Tietojen korkealuokaisen visualisoinnin tarvetta harkitaan myöhemmin.

Kunnan keskeisistä tietojärjestelmistä sekä taloushallinnon että henkilöstöhallinnon järjestelmä uudistukset saadaan valmiiksi vuoden 2018 aikana. Nykyisen arvion mukaan vuoden 2018 alussa saataisiin käyttöön taloushallinnon osalta lähes kaikki uudet toiminnallisuudet – ainoastaan budjetointiosa otetaan käyttöön keväällä budjetointivalmistelun yhteydessä. Henkilöstöhallinnon uuden järjestelmän osalta Vihti on pilottikunta, joka ottaa ensimmäisenä Taitoan asiakkaana ja toisena asiakkaana koko kunta-alalla uuden MEPCO HR- järjestelmän käyttöön. Vuoden vaihteessa varmistetaan palkanlaskennan sujuvuus uudessa järjestelmässä. Varsinainen kehittämissuunnitelma mm. työkykyjohtamisen, raportoinnin sekä entistä sujuvampien prosessien osalta tehdään vuoden 2018 aikana.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET, TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2018	TYÖTTÖMYYDEN PITKITTYMINEN EHKÄISTÄÄN OIKEIN SUUNNATUILLA TYÖLLISTÄMISPALVELUILLA.
Tavoite 2018-2020	Kunnan työttömien osuus työvoimasta on enintään Kuuma-kuntien keskiarvo ja työttömänä oleville tarjotaan heidän tarpeidensa mukaisia työllistämispalveluita.
Toimenpide	Työllistämistoimenpiteitä suunnataan ensisijaisesti niille pitkäaikaistyöttömille, joiden osalta kunta maksaa osan työmarkkinatukikustannuksista. Otetaan käyttöön työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi, jonka avulla arvioidaan henkilön saamaa hyötyä työllistämistoimenpiteistä.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Työttömien osuus työvoimasta on 12/2018 enintään Kuuma-kuntien keskiarvo. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kokonaiskustannus on enintään vuoden 2016 tasolla. Vihdin kunnan ja Karviaisen yhteisillä työllistämis- ja kuntoutustoimenpiteillä säästettyjen työmarkkinatuen kuntaosuuden kuukausien lukumäärä on vähintään 2500 (keskimäärin 400 e/kk).
Vastuuhenkilö	Hallintojohtaja
Edelliset toteumat	Työttömien osuus työvoimasta on 9,5 %, Kuuma-kuntien keskiarvo on 8,8 % (7/2017) Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 1,68 M€ vuonna 2016, vuoden 2017 ennuste on 1,715 M€ (8/2017). Työllistämis- ja kuntoutustoimenpiteillä on 6/2017 säästetty työmarkkinatuen kuntaosuutta 1145 kk, ennuste toteumasta 2290 kk (kustannusvaikutus n. 0,9 M€).

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET, HUOLEHTIVA JA HOUKUTTELEVA TYÖNANTAJA
TAVOITE 2018	NIISSÄ YKSIKÖISSÄ JOISSA SAIRAUSSPOISSAOLOJEN JA/TAI TYÖHYVINVOINNIN KEHITYS ON HUOLESTUTTAVA, MÄÄRITELLÄN KONKREETTISET TOIMENPIDEOHJELMAT, JOILLA TYÖHYVINVOINTIA EDISTETÄÄN
Tavoite 2018-2020	Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa kuntalaisille hyvinvointia.
Toimenpide	Työyksikkökohtaisissa toimenpideohjelmissa määritellään konkreettiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit, joilla kehityksen suunta muutetaan.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Sairauspoissaolot vähenevät, työhyvinvointikyselyn tulokset paranevat ja vaihtuvuus vähenee. Yksikkökohtaisia mittareita seurataan yksiköittäin. Kuntatasolla mittareina käytetään sairauspoissaoloja tulosalueittain ja työhyvinvointikyselyn kuntatason tuloksia.
Vastuhenkilö	Keskusten johtajat
Edelliset toteumat	Uusi tavoite

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	JOKAINEN KUNNAN TYÖNTEKIJÄ OSALLISTUU UUDEN KUNTASTRATEGIAN TOTEUTTAMISEEN
Tavoite 2018-2020	Uusi kuntastrategia juurtuu osaksi työyksiköiden toimintakulttuuria: positiivisempi kuntaimago, asioiden mahdollistaminen, kuntalaisten osallistaminen, kunnan kärkihankkeissa onnistuminen
Toimenpide	Jokainen työyksikkö tuottaa toimintasuunnitelman siitä, miten työyksikön toiminnassa huomioidaan kuntastrategian mukaiset haasteet ja asiakas-tarpeet
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Toteutuneet toimenpiteet työyksiköittäin
Vastuhenkilö	Keskusten johtajat
Edelliset toteumat	Uusi tavoite

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	TUODAAN UUSIA PROSESSEJA SÄHKÖISEN ASIOINNIN PIIRIIN
Tavoite 2018-2020	Kunnan kanssa asioinnista tehdään helpompaa ja nopeampaa. Asiakkaat näkevät selkeästi asioiden käsittelyvaiheet ja niihin kuluva ajan.
Toimenpide	Otetaan käyttöön suomi.fi-viestit-palvelu, jolla voitaneen tarjota tietoturallinen ja sähköinen asiointitapa prosesseihin, jotka eivät toistu kovin usein. Muiden palveluprosessien hallintaan käytetään joko nykyisiä järjestelmiä, soveltuvaa sähköisen asioinnin alustaa tai erikseen hankittuja komponentteja.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Suomi.fi-viestit palvelu käytössä (kyllä/ei). Sähköisen asioinnin piiriin tulee vähintään neljä uutta palveluprosessia. Käyttöön on saatu (kyllä/ei) tekninen ratkaisu, jolla uusien prosessien liittäminen sähköisen asioinnin piiriin on suoraviivaista.
Vastuhenkilö	Tietohallintojohtaja
Edelliset toteumat	

KUNTAPÄÄMÄRÄ	TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2018	OTETAAN KÄYTTÖÖN TIEDOLLA JOHTAMISEN RATKAISU, JOSSA ERI LÄHTEISTÄ TULEVAA OIKEAA, AJANTASAISTA JA YHTEENSOPIVAA TIETOA YHDISTELLÄÄN AUTOMAATTISESTI PÄIVITTYVIIN RAPORTTEIHIN
Tavoite 2018-2020	Kunnan toimintaa tehostetaan tiedolla johtamisen avulla
Toimenpide	Perustetaan tietovarasto, jonne järjestetään automaattinen tietojen tuonti eri lähteistä. Tiedoista muodostetaan useimmin tarvittavat raportit.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Tietovarastossa olevien käsitteiden määrä (8 kpl vuonna 2018). Johdolle ja esimiehille tarjottavien raporttien määrä (12 kpl vuonna 2018).
Vastuhenkilö	Tietohallintojohtaja
Edelliset toteumat	Uusi tavoite

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2018	KUNNAN JOUKKOLIIKENTEEN KEHITTÄMINEN
Tavoite 2018–2020	Vihdissä on toimiva ja kustannustehokas joukkoliikenne
Toimenpide	Kehitetään kunnan ulkoista ja sisäistä joukkoliikennettä
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Vuoden 2018 aikana: 1) toteutetaan joukkoliikenteen liityntäyhteys pää- kaupunkiseudun rataverkkoon 2) joukkoliikenteen kehittämiseksi teh- dään järjestämistapaselvitys ja määritetään palvelutasotavoitteet 3) sisäi- sistä kuljetuspalveluista 30 % on kuntalaisten avoimessa käytössä (mita- taan autojen määrästä)
Vastuhenkilö	Talusojohtaja
Edelliset toteumat	Kunnan sisäiset henkilökuljetukset kilpailutettiin keväällä 2017 ja uusi sopimuskausi alkoi kesällä 2017. Samassa yhteydessä toimintamallia muutettiin siten, että kunta vastaa kaikkien kunnan sisäisten henkilökul- jetusten suunnittelusta (lukuvuoden 2017–2018 alusta lukien; Henkilökul- jetuksissa operoi yhteensä 24 autoa, joista 6 on kokonaan kaikille avoi- messa liikenteessä ja kaksi osittain (kohta 4). Henkilökuljetusten järjes- tämiskustannukset eivät ole kasvaneet vuonna 2017.

5.3.4 Ateria ja Puhdistuksen tulosalue

Ateria ja puhdistus	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	8 116 276	7 990 146	7 978 409	8 037 878	8 037 878	100,60	8 045 422	8 054 669
Toimintakulut	-7 578 560	-7 686 247	-7 529 261	-7 455 313	-7 455 313	97,00	-7 556 321	-7 654 471
Toimintakate	537 716	303 899	449 148	582 565	582 565	191,70	489 102	400 199
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	6 591 355	6 486 409	6 486 409	6 628 579	6 628 579	102,19	6 628 579	6 628 579
Toimintakulut	-902 843	-938 333	-938 333	-939 453	-939 453	100,12	-939 453	-939 453

Vihdin Ateria ja Puhdistus järjestää ateria-, puhdistus ja tavara-/postikuljetuspalveluita Vihdin kunnalle. Aterian ja Puhdistuksen palveluilla tuetaan varhaiskasvatusta ja oppilaiden oppimista. Palvelut noudattavat sisäisiä sopimusehtoja. Toiminta jakaantuu kahteen siivousalueeseen ja kolmeen keittiöalueeseen. Tulosalue kehittää toimintatapoja, palveluiden laatua ja johtajuutta uuden organisaation avulla. Ateria ja Puhdistus toimivat synergiaa keskenään eri palvelukohteissa. Kuljetuspalveluissa alkaa uusi sopimuskausi vuosille 2018–2019.

Suomalaisen kouluruoan juhluvuosi (70 vuotta) huomioidaan kouluruokailussa. Muutoin ateriapalvelussa kehittäminen keskittyy perustehtävään; ruokalistaan; aterian laatuun ja tuotannon tehostamiseen. Erityisruokavalioissa noudatetaan kansallista allergiaohjelmaa ja lääkärintodistukset vaaditaan erityisruokavalion saamiseksi. Oppilasruokailua kehitetään yhteistyössä koulujen ja oppilastoimikuntien kanssa perustaen toteuttaminen kouluruokasuositukseen ja opetussuunnitelmaan. Ympäristöstrategian näkökulmasta ylikapasiteettiruokamäärää seurataan aktiivisesti vuoden aikana.

Henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin panostetaan mm. koulutuksella, lyhyillä tietoiskuilla ja työhyvinvointipäivillä. Henkilöstön ergonomiaa kehittävä työkenkäprojekti jatkuu vuosina 2018–2019 yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa.

Ateriapalvelut varautuu myös Nummelan koulun ja Pappilanpellon koulun keittiöiden peruskorjauksen aiheuttamiin mahdollisiin poikkeaviin kouluruokailujärjestelyihin. Keittiöiden laitteisiin ja kalusteisiin on varattu erillinen määräraha 205 000€. Tulosalueen muita laitteita ja kalusteita uusitaan vuoden aikana 90 000 eurolla (keittiö 80 000€, siivous 10 000€).

Asiakastyytyväisyyttä pidetään tärkeänä mittarina palveluiden tuottamisessa. Käyttäjäasiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan vuosittain sähköisellä kyselyllä ja haastatteluilla. Palvelun laatutaso pyritään pitämään vähintään vuoden 2017 tasolla.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2018	ASIAKSLÄHTÖISET ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUT TUKEVAT OPETUSTA JA VARHAISKASVATUSTA
Tavoite 2018-2020	Asiakslähtöiset ateria- ja puhdistuspalvelut tukevat opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa
Toimenpide	Palveluiden suunnittelu asiakslähtöisesti noudattaen taloudellisia tavoitteita. - ruokalistan suunnittelu yhteistyössä asiakkaiden kanssa asiakasryhmäkohtaisten suositusten mukaisesti - puhdistuspalvelun mitoituksen ja -laatutasojen tarkentaminen - palvelun joustavuus palvelutarpeiden muuttuessa
Mittari/Arviointikriteeri	Asiakastyytyväisyys (1-4) ateria- ja puhdistuspalveluissa
Tavoitetaso	Vähintään vuoden 2017 taso
Vastuhenkilö	Ruokapalvelupäällikkö
Edelliset toteumat	Vuonna 2016 Ateriapalvelun asiakastyytyväisyys 3,02 (1-4) Puhdistuspalvelun asiakastyytyväisyys 3,18 (1-4)

5.4 Lasten ja nuorten lautakunta

Lasten ja nuorten lautakunta	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	4 022 942	3 848 416	3 672 469	3 244 129	3 403 480	88,44	3 421 700	3 444 032
Toimintakulut	-59 346 347	-58 932 638	-58 749 019	-59 100 259	-58 893 442	99,93	-59 517 909	-60 124 709
Toimintakate	-55 323 405	-55 084 222	-55 076 550	-55 856 130	-55 489 962	100,74	-56 096 209	-56 680 678
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	49 765	0	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-17 687 700	-18 307 113	-18 307 113	-18 609 995	-18 609 995	101,65	-18 609 995	-18 609 995

Lasten ja nuorten lautakunnan perustehtävä on tuottaa kunnan strategian mukaisesti sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja Vihdin kunnan asukkaille. Lasten ja nuorten lautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, opetuksesta ja nuorisopalveluista. Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta vastaa kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museopalveluista. Hiidenopisto ja Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto kuuluvat kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan alaisuuteen. Varhaiskasvatuksen perustehtävä on järjestää erimuotoisia päivähoitopalveluja. Opetuspalvelut vastaavat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä. Nuorisopalvelut vastaavat perusnuorisotyöstä sekä erityisnuorisotyöstä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitetään uuden valtuustokauden alussa. Vihdin kunta on mukana valtakunnallisessa LAPE eli lasten – ja perhepalveluiden muutosohjelmahankkeessa. Vihdissä LAPE – hankkeen painopistealueeksi on sovittu alle kouluikäisten lasten varhaisen, kynnyksettömän tuen palvelukonseptin luominen. Erityisenä painopistealueena on vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen, jossa kunnallista ja kolmannen sektorin palveluvalikoimaa integroidaan yhteen mahdollisuuksien mukaan. Keskeisenä tulee olemaan avoimen varhaiskasvatuksen palvelut ja niiden tilojen käyttö myös yhteistyötahojen järjestämissä palveluissa sekä yhteistyössä järjestettävässä toiminnassa.

Talous

Lasten ja nuorten lautakunnan tavoite on kehittää koulu- ja päiväkotiverkkoa niin, että se vastaa palvelutarvetta ja turvaa kasvatuksen ja opetuksen laadun sekä vastaa nuorten suunnitelmallisesta vapaa-ajan toiminnasta ja nuorten sijoittumisesta perusopetuksen jälkeen joko opintoihin tai työelämään.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömenoissa ei ole tulossa lisäyksiä vuodelle 2018. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman myötä tulee tarpeelliseksi kehittää varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä vastaamaan toimintakulttuurin muutokseen. Lisäksi uusi suunnitelma tuo vaateen, että myös varhaiskasvatuksen puolella on lasten ja kasvattajien käytössä mobiililaitteita. Näihin menoihin on varauduttu talousarviossa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta ollaan vuoden 2018 aikana siirtymässä hoitoaikaperusteiseen laskutukseen. Tämä edellyttää ohjelmistohankintoja, joista syntyy käyttömaksuja varhaiskasvatukselle. Yksityisen päiväkotihoidon tukimuotona tulee 1.8.2017 alkaen olemaan ainoastaan palveluseteli, talousarviossa tähän on varauduttu tekemällä avustusmonoihin noin 25 palvelusetelin lisäys.

Opetuksen suurin menoerä on henkilöstökulut. Lukuvuoden 2017–2018 alussa on lisätty resursseja eri kouluille opetuksen järjestämisen mahdollistamiseksi. Tavoitteena on, että talousarvion 2018 yhteydessä pyritään varmistamaan, ettei synny opetuksen kannalta liian haavoittuvia kahden opetusryhmän kouluja ja että suuret ja keskisuuret koulut otetaan tasapuolisesti huomioon resursseja jaettaessa. Perusopetuksen resurssein määrittelemiseen liittyvät tekijät on selostettu tekstissä myöhemmin.

Nuorisopalvelujen laadullisia tavoitteita ovat tuottaa oikea-aikaista nuoriso-lakiin perustuvaa ja valtakunnallisen nuorisotyön toimenpideohjelman tavoitteiden mukaista nuorisotyön peruspalvelua perusnuorisotyön ja erityisnuorisotyön osa-alueilla.

Tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
<u>Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset+sisäiset erät)</u>					
Varhaiskasvatus ja esiopetus	15 711	14 999	15 296	15 974	15 556
Perusopetus	8 931	8 612	8 563	8 203	8 354
Lukiokoulutus	7 285	6 775	6 384	6 555	6 358
<u>Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset erät)</u>					
Varhaiskasvatus ja esiopetus	11 779	10 945	11 199	11 702	11 402
Perusopetus	5 745	5 568	5 574	5 223	5 198
Lukiokoulutus	4 195	4 035	3 849	3 640	3 763
<u>Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset+ sisäiset erät)</u>					
Perusopetus	4 865	4 729	4 853	4 928	4 857
<u>Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset erät)</u>					
Perusopetus	3 130	3 057	3 159	3 138	3 022
<u>Henkilöstömenot €/opetustunti</u>					
Perusopetus	2 730	2 673	2 706	2 725	2 641
<u>Henkilöstömenot €/oppilas</u>					
Varhaiskasvatus ja esiopetus	10 339	9 818	9 918	10 265	9 714
Perusopetus	5 012	4 869	4 775	4 536	4 542
Lukiokoulutus	4 074	3 910	3 720	3 517	3 641
<u>Kotikuntakorvaukset</u>					
Kotikuntakorvaustulot	447 838	525 679	637 392	577 000	687 209
oppilasmäärä	61	67	75	68	82
Kotikuntakorvausmenot	-777 984	-903 098	-934 314	-570 000	-870 000
oppilasmäärä	116	125	121	121	116
Netto	-330 146	-377 419	-296 922	7 000	-182 791
oppilasmäärä	-55	-58	-46	-53	-34

Toiminta

Lasten ja nuorten lautakunnan alaisen toiminnan suurimmat muutokset toimintaympäristössä koskevat (1) varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisestä päivähoitotarpeiden muuttuessa, (2) opetuksen resurssien jakautumisista koulukohtaisesti oppilastarpeiden mukaisesti ja (3) maakuntauudistuksen vaikutusta etsivän nuorisopalvelun toimintojen suunnittelussa sekä nuorten työpajan mahdollinen uudelleen organisointi.

Lasten määrät, oppilasmäärät ja opetusmäärät on eritelty tarkemmin alla olevassa taulukossa. Nykyisen kehityksen mukaan varhaiskasvatuksen lapsimäärät ovat pienentyneet ja lukion oppilasmäärät vastaavasti kasvaneet. Perusopetuksen oppilasmäärät tulevat vuonna 2019 laskemaan 3 616 oppilaaseen ja vuonna 2020 3 561 oppilaaseen.

Tunnusluvut	LV 2014-2015	LV 2015-2016	LV 2016-2017	LV 2017-2018
Opetustuntien määrä	6 479	6 332	6 108	6 273
Lukion kurssimäärät	640	630	633	650
Tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	TP 2016	20.9.2017
Perusopetuksen oppilasmäärä yht.	3491	3517	3 525	3 647
Oppilasmäärä 1-6 lk	2332	2350	2 378	2 473
Oppilasmäärä 7-9 lk	1159	1167	1 147	1 153
Valmistavan opetuksen oppilasmäärä	2	7	12	21
Lukion oppilasmäärä	481	509	544	552
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten määrä yht. (vuoden ka.)	1381	1424	1360	1331

5.4.1 Opetuksen ja nuorten tulosalue

Opetuksen ja nuorten tulosalue	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 580 138	1 364 416	1 171 000	1 442 700	1 479 909	108,46	1 487 831	1 497 542
Toimintakulut	-36 100 616	-35 887 499	-35 863 965	-36 394 371	-36 265 062	101,05	-36 624 456	-36 973 683
Toimintakate	-34 520 478	-34 523 083	-34 692 965	-34 951 671	-34 785 153	100,76	-35 136 625	-35 476 141
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	49 251	0	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-12 115 396	-12 621 769	-12 621 769	-13 081 061	-13 081 061	103,64	-13 081 061	-13 081 061

Perusopetus

Perusopetuslaissa säädetään, että kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Opetus järjestetään valtioneuvoston hyväksymän tuntijaon ja Opetushallituksen laatimien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Kuntatasoinen opetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2016 ja se on luettavissa Vihdin kunnan nettisivuilta.

Perusopetuksen järjestämisen edellytyksenä on, että opetukseen osoitetut resurssit mahdollistavat opetussuunnitelman mukaisen opetuksen. Koulun tehtävä on toteuttaa opetussuunnitelmaa ja kunnan tehtävä on taata resurssit opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestämiseen. Perusopetuksen järjestämistä ohjaa perusopetuslaki, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, tuntijako sekä paikallinen opetussuunnitelma.

Perusopetuksen resurssi, johon sisältyy opettajien (=tuntikehys), kouluohjaajien (=kouluohjaajaresurssi), kuraattorien sekä koulusihteerien sekä hallinnon henkilöstömenot muiden kuluerien lisäksi. Opettajien ja kouluohjaajien henkilöstömenot muuttuvat lukuvuosittain, koska opetuksen järjestämiseen vaikuttaa opetussuunnitelma, oppilasaines sekä opetusta varten käytettävät tilat.

Vuoden 2018 talousarviossa määritellään lukuvuoden 2018 -2019 tuntikehys, huomattava on, että uudet esikoululaiset ovat juuri aloittaneet opiskelunsa esiopetuksessa. Se, kuinka paljon erityistä tukea (= erityisopetusresurssia) on koulunsa aloittaville varattava, ei ole tiedossa talousarvion kehysten tai talousarvioesityksen laadintavaiheessa. Talousarviovalmistelun aikana ei myöskään ole tiedossa, onko kuntaan tulossa uusia lastensuojeluyksiköitä tai vastaavia laitoksia, joissa on yleensä useita erityistä tukea tarvitsevia oppilaita. Perusopetuksen tuntikehys tarkentuu koulukohtaisesti vasta sen jälkeen, kun koulukohtaisia tulevan

lukuvuoden suunnitelmia aletaan laatia ja kun tulevat ensimmäisen luokan oppilaat ovat ilmoittautuneet kouluun. Lasten ja nuorten lautakunta hyväksyy koulukohtaiset resurssit eli tuntikehyksen maaliskuussa.

Vihdin kunnassa noudatetaan lähikouluperiaatetta, mikä edellyttää, että jokaisella koululla on oma koulu-kohtainen tuntikehyskiintiö koulukohtaisen erityisen tuen opetuksen järjestämiseen. Lähikouluperiaatteen mukaisesti erityistä tukea tarvitsevin oppilaiden opetus järjestetään lapsen lähikoulussa. Kouluille on haluttu taata myös oma pedagoginen vapaus järjestää opetus koulun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Perusopetuksen tuntikehysresurssiin on varattu oma resurssi kuntatasoisen erityisopetuksen järjestämiseen.

Resurssien määrittely on haasteellista, sillä oppilasaines muuttuu ja tarvittavien resurssien määrä vaihtelee vuosittain. Resurssien kohdentumista on aikaisempina vuosina tarkasteltu kertoimien avulla, jolloin on ollut mahdollista vertailla opetuskustannusten eroja erikokoisissa kouluissa.

Vihdin kunta on ollut vuosia mukana Kuuma-kuntien yhteisessä KuumaTVT-hankkeessa, jonka myötä on järjestetty opettajien täydennyskoulutus sekä koordinoitu laite- ja sovellushankintoja. KuumaTVT-hanke päättyi lukuvuoden vaihteeseen, mutta tieto- ja viestintätekniikan (TVT) opetuskäytön kehittämistä jatketaan kuntien välisenä yhteistyönä. Vuoden 2018 koulutuksen tulosalueen talousarvioon varataan määräraha TVT-opetuksen kehittämiseen. Uusi opetussuunnitelma sitoo tieto- ja viestintätekniikan käytön opetukseen entistä tiiviimmin. Tämä seurauksena tietokoneiden käyttö opetuksessa kasvaa. Jotta opetussuunnitelmaa voidaan toteuttaa, on Vihdin kunnan koulujen tietokoneiden määrää lisättävä. Yksi kannettava tietokone kahta oppilasta kohden perusopetuksessa turvaa mahdollisuuden tavoitteiden toteuttamiseen.

TVT-opetus edellyttää opettajakunnan jatkuvaa koulutusta. Elokuussa 2017 opettajille tehdyssä kyselyssä työaikana toteutettavan täydennyskoulutuksen tarve nousi yhdeksi tärkeimmistä toiveista. KuumaTVT-hankkeen päätyttyä täydennyskoulutuksen järjestämisessä pyritään hyödyntämään hankkeessa rakentuneita yhteistyörakenteita, mutta täydennyskoulutuksen kehittäminen on siirtynyt yksinomaan kunnalle. Tavoitteena on järjestää koulukohtaisesti täydennyskoulutusta, Vihdin kunnan opetushenkilöstölle suunnattuja työpajoja ja opettajien henkilökohtaista ohjausta. Opettajien täydennyskoulutuksen järjestää kunnan omista opettajista valitut tutoropettajat. Täydennyskoulutuksesta pääsääntöisesti vastaavan tutoropettajien kustannuksiin varataan 30 000 euroa.

Investoinneissa on varauduttu TVT-laitteiden hankintaan, joiden tarkasta kohdentamisesta päättää lautakunta.

Vihdin lukio

Vihdin lukio on perustamisestaan lähtien kehittänyt systemaattisesti ja aktiivisesti toimintaansa, minkä ansiosta lukio on mukana valtakunnallisessa Kehittäjälukioverkostossa. Ylioppilastutkinto on suoritettu syksystä 2016 alkaen asteittain sähköistä järjestelmää käyttäen siten, että syksyllä 2016 lukion aloittaneet kirjoittavat koko tutkinnon tietokoneella. Vihdin kunnassa sähköisten ylioppilaskirjoitusten vaatimat tila-asiat on otettu huomioon Nummelanharjun liikuntasalin suunnittelun yhteydessä. Lukion opettajakunnalta ylioppilaskirjoitusten muuttuminen sähköisiksi edellyttää opetuksen muuttamista sähköisiä sovelluksia hyödyntäväksi, sillä opetuksen on annettava valmiudet myös sähköisissä kokeissa menestymiseen.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyön toiminta-ajatuksena on v. 2016 uusitun nuorisolain mukaisesti tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden tukemista Vihdissä. Valtioneuvoston joka neljäs vuosi hyväksymä nuorisopolitiikan kehittämisohjelma antaa työn pohjaksi yksilöidymät tavoitteet ja päämäärät. Nuorisopalveluja toteutetaan omana toimintana, yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tukemalla paikallista muiden tahojen järjestämää nuorisotoimintaa.

Perusnuorisotyössä toimii seitsemän ja erityisnuorisotyössä neljä vakinaista nuorisotyöntekijää. Toimintaa johtaa liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja. Uusi nuorisolaki ja vuoden 2017 loppuun mennessä hyväksyttävä valtakunnallinen nuorisopolitiikan kehittämisohjelma antavat vahvan kehittämissuunnan perusnuorisotyölle.

Erityisnuorisotyössä etsivä nuorisotyö hakee paikkaansa muuttuvassa maakuntauudistuksessa ja nuorten työpaja on saanut vahvan sijan osana kunnan kokonaistyöllistämisen toimien kiinteässä yhteistyössä kunnan Työvoimalaa.

Liikunta- ja nuorisopalveluiden yhteistyötä tiivistetään edelleen mm. yhteisen kausiohjelman kautta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	TIETO JA VIESTINTÄTEKNIKKAA HYÖDYNTÄVIEN OPETUSMENETELMIEN TOTEUTTAMINEN
Tavoite 2018-2020	OPS- täydennyskoulutukset
Toimenpide	Opettajille järjestetään täydennyskoulutusta opetussuunnitelman mukaisen tieto ja viestintätekniikkaa hyödyntävien opetusmenetelmien toteuttamiseen
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Tutoropettajien ohjaustunnit lukuvuoden aikana
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja, TVT-koordinaattori, rehtorit

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	99 % PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÄVISTÄ SIOITTUU TOISELLE ASTEELLE
Tavoite 2018-2020	99 % perusopetuksen päättävistä sijoittuu toiselle asteelle
Toimenpide	Opinto-ohjauksen resurssi on riittävä ja tarkoituksenmukaisesti kohdistettu.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Toiselle asteelle sijoittuneet (99 %) ja näistä lukioon sijoittuneet (49 %)
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteumat	Vuonna 2016 (2015) peruskoulun päättäneistä sijoittui toiselle asteelle 99,3 %, (97,2 %), näistä lukioon 48,6% (49,6 %). Lukioon sijoittuneista 80,1 % (80,4 %) aloitti Vihdin lukiossa.
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET

TAVOITE 2018	NUORTEN OHJAUTUMISTA KOULUTUKSEEN TAI TYÖELÄMÄÄN TUETAAN
Tavoite 2018-2020	50% toimintaan ohjautuneista sijoittuu koulutukseen tai työelämään.
Toimenpide	Nuorten työpajatoiminta ja etsivää nuorisotyö ovat nuorison matalan kynnyksen työmuotoja, joilla tuetaan nuorten sijoittumista opintoihin ja työelämään.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	50 % toimintaan ohjautuneista sijoittuu koulutukseen tai ohjaukseen
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Edelliset toteumat	

5.4.2 Varhaiskasvatuksen tulosalue

Varhaiskasvatuksen tulosalue	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	2 442 804	2 484 000	2 501 469	1 801 429	1 923 571	77,44	1 933 868	1 946 490
Toimintakulut	-23 245 731	-23 045 139	-22 885 054	-22 705 888	-22 628 380	98,19	-22 893 452	-23 151 026
Toimintakate	-20 802 927	-20 561 139	-20 383 585	-20 904 459	-20 704 809	100,70	-20 959 584	-21 204 536
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	514	0	0		0		0	0
Toimintakulut	-5 572 304	-5 685 344	-5 685 344	-5 528 934	-5 528 934	97,25	-5 528 934	-5 528 934

Vihdin varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen joustavasti vihtiläisten lapsiperheiden tarpeisiin vastaten. Tavoitteena on mahdollistaa lapselle hyvä ja huoleton arki huomioiden hänen ainutkertaisuutensa. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen pedagogisina tavoitteina vuodelle 2018 ovat leikin pedagogisen merkitys lapsen kasvuun, kehitykselle ja oppimiselle sekä kasvattajan toiminnalle ja toimintaympäristön muutokselle, lapsen osallisuuden lisääminen pienryhmätoiminnan avulla.

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.8.2015 ja siinä korostetaan lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen ja lapsen etua toiminnan järjestämisessä. Lain myötä jokaiselle lapselle tulee laatia henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Vihdin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty kasvatus- ja koulutuslautakunnassa 9.5.2017 ja se otetaan käyttöön 1.8.2017. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman osalta henkilöstö on saanut koulutusta keväällä 2017 ja koulutusta jatketaan syksyllä 2017. Vihdin varhaiskasvatuksessa jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma, jonka pohjalta laaditaan ryhmän toimintasuunnitelma. Uudet valtakunnalliset esiopetussuunnitelman perusteet on otettu käyttöön 1.8.2016. Oppilas- huoltotyön sekä tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen jatkuu Vihdissä edelleen sekä esiopetuksessa että varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsiryhmien enimmäiskoosta päiväkodissa. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Henkilöstömitoitusta tulee noudattaa myös henkilöstön sairaus- ja vuosilomien sekä muiden ennakoitavissa olevien poissaolojen, kuten koulutuksien aikana. Lain noudattaminen lisää sijaisten käyttöä Vihdin varhaiskasvatuksessa, mikä tarkoittaa sijaismenojen kasvua. Täyttöastetavoite on varhaiskasvatuksen sitova tavoite, jota seurataan yksiköiden täyttöasteesta. Täyttöasteessa huomioidaan lasten määrä suhteessa kasvatushenkilöstöön ja näin voidaan vaikuttaa henkilöstöresursointiin.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on Vihdissä vähenemässä vuoden 2015 ja 2016 tilastojen mukaan. Tämän seurauksena varhaiskasvatuksen toimintaa on sopeutettu elokuusta 2015 alkaen vähentämällä lapsiryhmien ja kasvattajien määrää. Lasten määrän vähenemiseen varauduttiin vuoden 2017 osalta suunnitelmalla pedagogista päiväkotiverkkoa yhdessä päiväkodin johtajien kanssa. Tämän tuloksena palveluverkkoa supistettiin elokuusta 2017 Vihdin kirkonkylällä yhdellä lapsiryhmällä ja Nummelan alueella neljällä lapsiryhmällä. Keväällä 2016 varhaiskasvatuksen piirissä oli noin 68 prosenttia alle kouluikäisistä vihtiläisistä lapsista, keväällä 2017 vastaava luku oli noin 71 prosenttia eli varhaiskasvatuksen käyttöprosentti on noussut. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on Vihdissä laskenut, niin lasten määrä varhaiskasvatuksen palveluiden piirissä ei ole laskenut samassa suhteessa. Tämä tulee ottaa huomioon, kun suunnitellaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Syksyn 2016 ja 2017 palveluverkon muutokset on tehty suhteessa lasten määrän vähenemiseen koko Vihdissä, mutta siinä ei ole huomioitu muutosta palveluiden käyttöasteesta.

Eri palvelut	Lasten määrä 31.5.2016	Lasten määrä 31.5.2017
Kunnallinen päiväkotihoido	1375	1361
Kunnallinen perhepäivähoito	93	81
Palvelusetelin piirissä	185	202
Yksityisen hoidon tuella	78	79

Yksityisessä päiväkotihoidossa on tukimuotona palveluseteli. Yli 3-vuotiaan kokopäivähoidosta myönnettävän palvelusetelin maksimiarvo on 834 € ja alle 3-vuotiaan vastaava on 1167,60 €. Palvelusetelin arvoon vaikuttavat perheen koko ja tulot. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin menettelytapaoheeksi on laadittu sääntökirja. Palvelusetelin lisäksi yksityisissä päiväkodeissa on ollut käytössä yksityisen hoidon tuen kuntalisä, josta luovutaan 1.8.2017 alkaen. Tämän jälkeen yksityisen päiväkotihoidon ainoaksi tukimuodoksi jää palveluseteli.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksetaan hoitajan kotona tapahtuvaan perhepäivähoitoon sekä lapsen kotona tapahtuvaan hoitoon. Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on 174,74 €/lapsi kuukaudessa ja tulosidonnainen hoitolisä on enintään 146,11 €/lapsi kuukaudessa. Yksityisen hoidon tuen kuntalisä on täydessä varhaiskasvatusoikeudessa hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa 170 €/kk, lapsen kotona tapahtuvassa hoidossa 220 €/kk. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksatuksen hoitaa Kela. Yksityisen päivähoidon viranomaisvalvonnasta vastaa varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. Kotihoidon tuen hoitoraha on 338,34 €/kk yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta, muista alle 3-vuotiaista sisaruksista kustakin 101,28 €/kk ja yli 3-vuotiaista alle kouluikäisistä sisaruksista 65,09 €/kk. Tulosidonnaista hoitolisää voi saada enintään 181,07 €/kk ja sitä maksetaan vain yhdestä lapsesta.

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 2016 määrittelee, että maksut täytyy suhteuttaa suhteelliseen viikoittaiseen varhaiskasvatusaikaan. Vihdissä tämä on tehty osaksi suhteessa päivittäiseen hoitoaikaan ja osaksi suhteessa hoitopäiviin. Laki on ajanut kuntia siirtymään hoitoaikaperusteiseen laskutukseen, johon Vihdissäkin suunnitellaan siirtyvän 1.8.2018 alkaen. Tämä edellyttää ohjelmistoihin päivityksiä, jotka nostavat ohjelmistokustannuksia.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	PÄIVÄKOTIEN TÄYTTÖASTE 95 %
Tavoite 2018-2020	Päiväkotien täyttöaste säilyy 95 %
Toimenpide	Päiväkotipaikkoja täytettäessä käytetään yhtenäisiä kertoimia. Lapsiryhmien suunnittelussa huomioidaan esimerkiksi lasten hoidon tarve ja tuen tarpeet
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Täyttöastetta seurataan jokaisessa yksikössä yhtenäisiä kertoimia käyttäen.
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteumat	v. 2014 95,75 %, v. 2015 96,0 %, v. 2016 94,1 %

5.5 Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	395 321	430 450	421 550	403 900	403 900	93,83	405 891	408 331
Toimintakulut	-3 614 116	-3 634 302	-3 587 409	-3 666 868	-3 628 537	99,84	-3 660 666	-3 691 886
Toimintakate	-3 218 795	-3 203 852	-3 165 859	-3 262 968	-3 224 637	100,65	-3 254 775	-3 283 554
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	39 245	22 400	22 400	32 000	32 000	142,86	32 000	32 000
Toimintakulut	-1 563 834	-1 564 759	-1 564 759	-1 555 958	-1 555 958	99,44	-1 555 958	-1 555 958

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu kirjasto- ja kulttuuripalvelut, museopalvelut sekä liikuntapalvelut.

Toiminta

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan alaisen toiminnan suurimmat muutokset toimintaympäristössä ovat:

1. Kirjasto vahvistaa toimintaa kumppanuuksien kanssa
2. Liikuntapalveluissa varaudutaan tilavarausjärjestelmän käyttöönottoon, mikä aiheuttaa erilaisten laitteiden hankintaa liikuntatiloihin.
3. Museopalveluiden sijoittumista Kuntala-nimiseen kiinteistöön selvitetään. Tarveselvitys on lautakuntakäsittelyssä syksyllä 2017. Tavoitteena on, että vuonna 2018 laaditaan hankesuunnitelma.

Vuoden 2018 investointeihin sisältyy kirjaston palautusautomaatti, 35 000 euroa, sekä työergonomiia lisäävät kalusteet, 20 000 euroa. Liikuntapalveluiden osalta vuoden aikana tarkentamaan investointitarpeita, mikäli tilavarausjärjestelmän käyttöön otto edellyttää laitehankintoja.

5.5.1 Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	395 321	430 450	421 550	403 900	403 900	93,83	405 891	408 331
Toimintakulut	-3 614 116	-3 634 302	-3 587 409	-3 666 868	-3 628 537	99,84	-3 660 666	-3 691 886
Toimintakate	-3 218 795	-3 203 852	-3 165 859	-3 262 968	-3 224 637	100,65	-3 254 775	-3 283 554
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	39 245	22 400	22 400	32 000	32 000	142,86	32 000	32 000
Toimintakulut	-1 563 834	-1 564 759	-1 564 759	-1 555 958	-1 555 958	99,44	-1 555 958	-1 555 958

Kirjastopalvelut

Vuoden 2017 alussa voimaan tulleen uuden kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Uusi kirjastolaki korostaa yhteistyötä ja sen taustalla on ajatus tulevaisuuden kunnasta, jonka keskiössä on yhdessä tekeminen, monenlaiset kumppanuudet sekä vuorovaikutus eri toimijoiden kanssa. Kirjaston tilojen yhteiskäyttö on yksi yhteistyön toimintamuodoista.

Vihdin kirjastopalvelut tarjoavat asiakkailleen ajantasaiset ja monipuoliset kokoelmat, verkkopalveluita, vuokrattavia tiloja tapahtumien ja kokousten järjestämiseen, varattavia näyttelytiloja sekä ammattitaitoi-

sen henkilökunnan palvelut. Lukkikirjastojen (Lohja, Vihti, Karkkila) ja maakuntakirjaston yhteistyöllä voidaan tarjota omaa kirjastoa laajemmat palvelut.

Vihdin kirjasto tarjoaa monipuolisia digipalveluita, mutta niiden käyttöaste on toistaiseksi hyvin alhainen. Vuoden 2018 tavoitteena on lisätä kuntalaisten tietoisuutta kirjaston tarjoamista digipalveluista, opastaa niiden käytössä sekä kehittää niitä asiakaspalautteen pohjalta.

Kirkonkylän kirjasto aloitti omatoimikirjastona vuonna 2017 ja vuoden 2018 aikana keskitytään analysoimaan muutosta kirjaston käyttöaikojen osalta ja sen pohjalta muokataan palveluaikoja vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Kirkonkylän uudishankkeella turvataan tulevat lähikirjastopalvelut kaikki ikäryhmät huomioiden. Kirjasto osallistuu campuksen suunnitteluun muiden talon toimijoiden kanssa. Rakennussuunnittelun rinnalla luodaan uutta yhteistä toimintakulttuuria.

Hanketyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan. Vihdin pääkirjasto Agricola täyttää 20 vuotta loppuvuodesta 2018 ja hankerahaa haetaan muun muassa juhluvuodelle.

Vuoden 2018 investoinneista alkuvuoteen ajoittuu pääkirjaston palautusautomaatin uusiminen, johon tulee varata investointirahaa 35 000 euroa. Lisäksi investointeina toteutetaan pääkirjaston kalusteiden uusimista muun muassa asiakastuolien uusiminen sekä sähköpöytien hankinta, ja näihin on varattava 20 000 euroa.

Kirjaston tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Lainat	522 871	497 574	494 494	482 813	502 318
Lainat / asukas	18,03	17,20	17,08	16,54	17,08
Kävijämäärä	288 022	274 545	271 792	295 157	307 082
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	50,71	52,95	52,47	50,82	49,86
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	31,26	32,17	32,31	30,18	30,46
Nettomenot €/laina (ulk.+sis.)	2,81	3,08	3,07	3,07	2,92
Nettomenot €/laina (ulk.)	1,73	1,87	1,89	1,82	1,78

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen järjestäminen perustuu lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta ja taiteen perusopetuksesta. Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Vihdin kulttuuripalvelut vahvistaa paikallista kulttuuri- ja kansalaistoimintaa sekä taiteen perusopetusta jakamalla vuosittain avustuksia ja toimimalla järjestöjen ja oppilaitosten kanssa yhteistyössä. Galleria Pictor on osa Vihdin kunnan kulttuuripalveluja. Artturi ja Elli Hiidenheimon säätiö on jatkanut gallerian toiminnan tukemista jo useita vuosia.

Galleria Pictorin toimintaa kehitetään vuonna 2018. Galleria on ollut yleensä suljettuna kesä-elokuun ajan. Kesällä 2018 galleria Pictorin toiminta laajenee kesäkuulle kesänäyttelyyn ja/tai muun toiminnan muodossa. Lisäksi galleria Pictorin käyttöä näyttelyiden aukioloaikojen ulkopuolella suunnitellaan ja toteutetaan eri yhteistyökumppaneiden kanssa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on mukaisesti mahdollistaa monipuoliset ja toimivat liikuntapalvelut lähellä kuntalaista ja kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Toimintaa ohjaa liikuntalaki ja liikunta-asetus sekä kansallinen liikuntaohjelma ja suositukset liikunnan edistämiseksi kunnassa. Liikuntapalveluja toteutetaan omana toimintana, yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tukemalla paikallista järjestöjen liikuntatoimintaa.

Liikuntapaikkasuunnittelussa näkyy vahvasti kuntalaisten ja seuraväen osallisuus, paikallinen omaehtoista liikuntaa tukeva painopiste sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Liikuntapalvelut on yksi kunnan ja kuntalaisten menestystekijä.

Liikuntapalvelun kausiohjelma toteutetaan seitsemän liikunnan ammattilaisen voimin, liikuntas sihteeri ja liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja vastaavat erillistä tapahtuma- ja hanketoiminnasta yhteistyössä eri paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten liikunta- ja terveysorganisaatioiden kanssa.

Liikuntapalvelun toteuttaman terveysliikunnan laatua mitataan valtakunnallisella, THL:n toteuttamalla, TEA-Viisari-mittareilla. Vihdin tavoitteena on säilyä maan keskiarvossa tai sitä laadukkaampana palveluntuottajana. (teaviisari.fi)

Sähköisten palveluiden kehittämistä jatketaan, jotta henkilöresursseja voidaan entistä enemmän suunnata laadukkaaseen liikuntatoimintaan ja erityisliikunnan kasvavaan tarpeeseen tukipalveluiden sijaan. Liikunta- ja nuorisopalveluiden yhteistyötä tiivistetään edelleen mm. yhteisen kausiohjelman kautta.

Museopalvelut

Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään (Museolaki 1992/729). Vihdin museopalvelu ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään (Museolaki 1992/729). Vihdin museo toimii Vihdin kunnan historiallisena tietopankkina: museo kerää, tallentaa, tutkii, esittelee ja opettaa vihtiläistä kulttuuriperinnettä.

Museossa on neljä perusnäyttelyä, neljästä kuuteen vaihtuvaa näyttelyä sekä useita yleisötapahtumia. Vuoden 2017 aikana Vihdin museossa on ollut vapaa pääsy ja tätä jatketaan vuoden 2018 aikana. Vapaa pääsy madaltaa museon kynnystä ja on edellytys monipuolisen vuorovaikutuksen syntymiselle erilaisten yhteisöjen kanssa. Näillä toimilla Vihdin museo lisää kuntalaisten osallisuutta ja toiminnallaan museo vastaa kasvavan alueellisen ja sosiaalisen erilaistumisen sekä eriarvoistumisen haasteisiin. Museon opetuspalvelut ja -osaaminen mahdollistavat kohdennetaan opastuksina ja työpajoina päiväkotikäisille, koululaisille, maahanmuuttajille ja ikääntyville. Vuonna 2018 Vihdin museon toiminnan aloittamisesta tulee kuluneeksi 30 vuotta.

Museo vaikuttaa ja on laajasti läsnä myös seiniensä ulkopuolella. Museon asiantuntijapalvelut, mihin kuuluvat lausunnot, tiedonhaut, kuvapalvelu siirtyvät entistä laajemmin verkkoon. Aineistoja tuotetaan suoraan verkkoon mm. kotisivujen, sosiaalisen median ja mobiilioppaiden kautta. Kokoelmatyötä ohjaa kokoelmapolitiikka, joka määrittelee, miten tutkimus ja konservointi sekä kokoelmien esittäminen, tallennus, kartuttaminen ja säilyttäminen on museossa järjestetty.

Vuoden 2017 aikana on laadittu tarveselvitys museon tilojen sijoittumisesta Kuntala-nimiseen kiinteistöön. Mikäli tarveselvitys etenee hankesuunnitteluun, museon keskeinen tehtävä on suunnitella tulevien vuosien aikana moderni ja toimiva museo Kuntalan tiloihin.

Museon tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Näyttelyjen määrä	5	2	4	4	4
Kävijämäärä*	6 765	5 335	6 973	6 973	6 973
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	7,17	7,31	8,20	7,99	7,56
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	3,07	3,48	3,50	4,15	3,24
Nettomenot €/kävijämäärä (ulk.+sis.)	30,74	39,61	34,07	33,45	31,91
Nettomenot €/ kävijämäärä (ulk.)	13,16	18,88	14,52	17,36	13,66

* vuosien 2017 ja 2018 kävijämääräksi huomioitu vuoden 2016 määrät

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	KUMPPANUUKSIEN VAHVISTAMINEN
Tavoite 2018-2020	Kumppanuuksien vahvistaminen: Yhteistyökumppaneiden (kunnan muut yksiköt, järjestöt, yksityiset ja yritykset) järjestämät tapahtumat, tilaisuudet ja käynnit kirjastossa yksin tai yhteistyössä kirjaston kanssa.
Toimenpide	Tuetaan monipuolisia kirjastopalveluita erilaisten kumppanuuksien ja yhteistyön avulla ja etsitään uusia yhteistyökumppaneita.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Kumppanuuksien määrä Kuntalaisten osallistuminen Muutokset toimintakulttuurissa
Vastuhenkilö	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Edelliset toteumat	Vastaavaa lukemaa ei ole laskettu aiemmin.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	LAADUKKAAN JA MONIPUOLISEN TOIMINNAN JA LIIKUNTAMAHDOLLISUUKSIEN TUOTTAMINEN
Tavoite 2018-2020	Oikeiden ja oikea-aikaisten liikuntapalvelujen tarjoaminen kuntalaisille
Toimenpide	Asukaskyselyt
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Liikuntapalveluiden käyttäjät määrä/% asukkaista
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Edelliset toteumat	Ei edellistä mittaria

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	NELJÄ (4) VAIHTUVAA NÄYTTELYÄ
Tavoite 2018-2020	Vuosittainen asiakasmäärä 7 000, vaihtuvien näyttelyiden määrä 4 sekä 5 yleisötapahotumaa
Toimenpide	Museo järjestää kiinnostavia, laadukkaita, kohdennettuja ja osallistavia vaihtuvia näyttelyitä kuntalaisille
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Vaihtuvien näyttelyiden lukumäärä on neljä, joista osallistavia näyttelyitä ovat kaikki neljä. Osallistavaan näyttelyyn osallistuu kaikki vaihtuvissa näyttelyissä käyvät/ osallistuvat.
Vastuhenkilö	Museonjohtaja
Edelliset toteumat	

5.6 Kaavoitus- ja tekninen lautakunta

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	25 949 139	27 180 081	26 017 206	25 844 580	25 094 580	92,33	25 142 714	25 201 714
Toimintakulut	-15 935 830	-16 482 647	-15 515 972	-16 696 006	-15 667 964	95,06	-15 892 354	-16 110 394
Valmistus omaan käyttöön								
	209 191	132 600	145 600	170 000	170 000	128,21	170 000	170 000
Toimintakate	10 222 501	10 830 034	10 646 834	9 318 574	9 596 616	88,61	9 420 361	9 261 320
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	14 557 510	15 166 962	15 166 962	16 102 895	16 102 895	106,17	16 102 895	16 102 895
Toimintakulut	-778 565	-595 835	-595 835	-1 192 971	-1 192 971	200,22	-1 192 971	-1 192 971

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate 9 596 616 – pysyvien vastaavien myyntivoitot 1 200 000 = 8 396 616 euroa

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta koostuu viidestä tulosalueesta, joiden tehtävänä on huolehtia tuki-, kunnallisteknisten-, maankäyttö- ja tilapalveluiden tuottamisesta sekä vesihuollon palveluista. Kaavoitus- ja tekninen lautakunta kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskuntarakennetta sekä luo edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille toimivat ja tehokkaat tilapuitteet.

Talous

Lautakunnan osalta talousarviossa pysymistä tai palveluiden tuottamista koskevat merkittävimmät riskit liittyvät mm. energian hinnan ja sääolosuhteiden voimakkaisiin vaihteluihin (mm. lämmitys, valaistus, talvi- ja kesähoito), palvelumäärien nousuun ko. määrärahalisäyksiä nopeammin (uudet tilat, kadut, verkostot, puistot), ulos- ja sisäänvuokrattujen ja väliaikaisesti tyhjillään olevien kiinteistöjen määrän vaihteluun, sekä henkilöstön jaksamiseen ja ikääntymiseen.

Toiminta

Lautakunnan merkittävimmät kehittämistavoitteet talousarviovuodelle ovat seuraavat:

1. Vastaa toimialansa osalta Helsingin seudun yhteistyöstä kunnan tavoitteiden mukaisesti.
2. Sähköinen tilavuokraus toimii ”yhden luukun” periaatteella
3. Valmius- ja varautumistason nosto kunnallisteknisissä palveluissa
4. Kiinteistöverotuksen tasapuolisen kohtelun edistäminen
5. Vesihuoltolaitoksen pitkän aikavälin suunnitelmallinen toiminta
6. Yhdyskunta- ja palvelurakenteen tarkoituksenmukainen tehostaminen
7. Pajuniityn alueen rakentumisen edistäminen

Vuodelle 2018 suunnitellut henkilöstöresurssi- ja nimikemuutokset ovat seuraavat:

Talotekniikkapäällikön tehtävän täyttäminen. Tehtävä on ollut täyttämättä vuodesta 2012 lähtien ja tilapäällikkö on hoitanut tehtävää oman virkansa ohessa. Resurssien oikeaksi ja tehokkaaksi kohdentamiseksi, palvelutason parantamiseksi sekä henkilöstön jaksamiseksi on perusteltua täyttää kyseinen tehtävä. Tehtävän täyttäminen mahdollistaa myös ulkopuolisten ostopalveluiden vähentämisen erityisesti talotekniikkaan liittyvien valvontatöiden osalta.

Katupäällikön nimike on myös perusteltua muuttaa yhdyskuntatekniikan päälliköksi, joka kuvaa selkeämmin esimiehen tehtäväkenttää ja kunnallistekniikan tulosalueen toimintaa.

Myös mittaajan nimike esitetään muutettavan kartoittajaksi, jolloin saadaan yhdenmukaistettua samanarvoisten ja –sisältöisten tehtävien tehtävänimikkeet.

5.6.1 Tukipalveluiden tulosalue

Tukipalvelut	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	0	0	1 000	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-2 057 289	-2 025 107	-2 055 437	-2 041 277	-2 041 091	100,79	-2 051 971	-2 065 307
Toimintakate	-2 057 289	-2 025 107	-2 054 437	-2 041 277	-2 041 091	100,79	-2 051 971	-2 065 307
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-11 193	-7 692	-7 692	-8 689	-8 689	112,96	-8 689	-8 689

Teknisen tukipalvelut sisältävät kaavoitus- ja teknisen lautakunnan kokousmenot ja lautakunnan alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut ja vesihuoltoavustukset. Vuodelle 2018 vesi- huoltoavustuksiin ei ole varattu määrärahaa.

Pelastustoimi

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos (isäntäkuntana Espoon kaupunki) vastaa yhteistoimintasopimuksen perusteella pelastustoimesta Vihdin kunnassa ja myös muissa läntisen Uudenmaan kunnissa. Pelastuslaitoksen hallintoa varten on asetettu johtokunta, jossa on yksi jäsen Vihdin kunnasta. Sopijakuntien yhteistyöelimenä toimii kuntajohtajista tai muista kuntien edustajista koostuva neuvottelukunta, joka toimii neuvoo- antavana elimenä mm. toiminnan suunnittelua, talousarviota, investointien valmistelua ja palvelutason määrittelyä koskevista asioista.

Tekninen ja ympäristökeskus osaltaan valvoo, että pelastustoiminta Vihdin kunnassa toteutuu yhteistoimin- tasopimuksen ja kunnan kokonaisedun mukaisesti. Lisäksi keskus hoitaa yhteistoimintasopimuksen mukai- set velvoitteet Vihdin kunnan osalta (tilavuokraus, hallinto, talous).

5.6.2 Kunnallisteknisten palveluiden tulosalue

Kunnallistekniset palvelut	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	1 841 874	1 410 619	1 132 616	1 405 144	655 144	46,44	657 110	659 519
Toimintakulut	-4 040 323	-3 805 930	-3 484 305	-4 053 682	-3 179 619	83,54	-3 217 064	-3 253 449
Valmistus omaan käyttöön	86 846	65 600	65 600	70 000	70 000	106,71	70 000	70 000
Toimintakate	-2 111 603	-2 329 711	-2 286 089	-2 578 538	-2 454 475	105,36	-2 489 954	-2 523 930
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	219 079	0	0	287 964	287 964	115,72	287 964	287 964
Toimintakulut	-538 879	-447 160	-447 160	-764 108	-764 108	170,88	-764 108	-764 108

Kunnallistekniikan palvelut vastaavat kunnan asemakaava-alueilla yhdyskuntasuunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta, liikenne ja puistoalueiden hoito ja kunnossapidon järjestämisestä, kunnan metsien hoidosta, yleisten alueiden kunnossapidon viranomaisasioinnista ja yksityisiä sekä yleisiä teitä koskevien lakisääteisten asioiden hoidosta. Lisäksi myös kunnalle kuuluvat Höytiönnummen maanläjitysmaahan ylläpito sekä ajoneuvojen siirtolaista kunnalle kuuluvat tehtävät.

Yhtenä kunnallistekniikan keskeisimmistä tavoitteista on huolehtia kunnan omistuksessa olevien yleisten alueiden toimivuudesta, turvallisuudesta, hoidosta ja kunnossapidosta.

Tulosalueen tehtävänä on toteuttaa vuosittain kaavoitus- ja teknisen lautakunnan vuosittain vahvistama kunnallistekniikan rakennusohjelma laaditun aikataulun puitteissa samalla kunnan asunto- ja työpaikkatuo-

tanto-ohjelmaa tukien. Kunnallistekniikan palvelut toteuttavat myös pääasiassa Vihdin Veden verkostointien suunnittelun ja rakentamisen.

Tulosalueen selkeästi suurin haasteita on alueiden kasvaessa saada säilytettyä nykyinen infrastruktuuri riittävän hyvällä tasolla ja tuottaa riittäviä palveluja henkilöstöresurssien ja talousarvion puitteissa.

Oman henkilöstön lisäksi ostopalveluiden käyttöä joudutaan kausitöissä lisäämään, jotta palveluja saadaan tuotettua riittävästi ja oikea-aikaisesti. Ulkopuolisten resurssien käyttö palveluiden täydentäjänä vaatii kuitenkin kunnan erittäin perusteellista harkintaa ja ammattimaista tarkastelua.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2018	VALMIUS JA VARAUTUMISSUUNNITELMA ON LAADITTU SEKÄ ORGANISAATION VASTUUT MÄÄRITELTY, ÖLJYNTORJUNTA VÄLINEISTÖÄ HANKITTU, RESURSSIT JA TOTEUTUSMAHDOLLISUUDET ON SUUNNITeltu.
Tavoite 2018-2020	Pystytään alueellisella tasolla reagoimaan nopeasti sekä tehokkaasti yleisillä alueilla tapahtuviin häiriötilanteisiin.
Toimenpide	Laaditaan valmius ja varautumissuunnitelma. Häiriötilanteiden suunnitelmallinen harjoittelu.
Mittari / Arviointikriteeri Tavoitetaso	Varautumissuunnitelma on 6/2019 alkaen käytössä ja häiriötilanteita on harjoiteltu. Tavoitteena on että kunnallistekniikka pystyy tehokkaasti hoitamaan yleisillä alueilla tapahtuvat häiriötilanteet, kuten yleistyvät myrskyt ja onnettomuuksissa kunnalle kuuluvat jälkitöiden tehtävät.
Vastuuhenkilö	Katupäällikkö
Edelliset toteumat	

5.6.3 Maankäyttöpalveluiden tulosalue

Maankäyttöpalvelut –tulosalue koostuu kolmesta ns. tulosityksiköstä: Kiinteistöpalvelut, kaavoituspalvelut sekä paikkatieto- ja mittauspalvelut.

Maankäyttöpalvelut	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	2 778 920	3 767 000	2 905 000	2 130 500	2 130 500	56,56	2 141 905	2 155 884
Toimintakulut	-1 262 628	-1 392 122	-1 359 973	-1 400 456	-1 398 120	100,43	-1 418 482	-1 438 267
Toimintakate	1 516 292	2 374 878	1 545 027	730 044	732 380	30,84	723 423	717 617
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	1 943	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-87 783	-73 126	-73 126	-84 618	-84 618	115,72	-84 618	-84 618

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate 732 380 – pysyvien vastaavien myyntivoitot 1 200 000 = - 467 620 euroa. Toimintatuottojen alenemisen aiheuttaa maankäyttö- ja sopimuskorvausten sekä tontinmyyntitulojen lasku.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelut vastaa kunnan maapoliittisten linjausten valmistelusta ja toteuttamisesta, sekä hallinnoi kunnan maaomaisuutta asemakaavatonttien sekä asemakaava-alueen ulkopuolisten alueiden osalta.

Yhtenä kiinteistöpalveluiden keskeisimmistä tavoitteista on hankkia kunnan omistukseen vuosittain uusia asemakaavoittamattomia maa-alueita, eli ns. raakamaata, tulevaisuuden maankäytöllisiä tarpeita varten. Tehtävänä on myös asemakaavoitettujen tonttien myynti asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin. Lisäksi tehtäviin kuuluu maankäyttösopimusten laatiminen yksityisten omistamien alueiden asemakaavoja laadittaessa sekä kunnan omistamien, palvelurakenteen kannalta tarpeettomien kiinteistöjen myynti.

Kiinteistönmyynti ja kaavoitus sopimukset sisältää vain määrärahoja, jotka voivat vuosittain vaihdella merkittävästi. Näitä ovat mm. kiinteistökauppojen myyntivoitot ja -tappiot sekä kiinteistökauppoihin liittyvät satunnaiset kulut. Kiinteät kulut esitetään Kiinteistöpalvelut –tuoteryhmässä. Lisäksi tuotoiksi kirjataan kaavoitus sopimuksilla saatavat suunnittelukorvaukset ja maa-alueista saatavat arvioidut tulot, jotka tuloutetaan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain syntyneiden kustannusten suhteessa.

Maankäyttöpalvelujen tulosalueella, johon tämä tuoteryhmä kuuluu, toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon tuoteryhmää Kiinteistönmyynti ja kaavoitus sopimukset. Kaavoitus sopimuskorvauksia ja myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen menojen katteeksi, eikä myyntitappioita tai kiinteistökauppoihin liittyviä muita kuin kiinteitä kustannuksia tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

Kunnan kerrostalotonttivarannosta merkittävä osa sijaitsee Pajuniityn alueella Nummelan nykyisen keskustan eteläpuolella. Alueen ensimmäiset kerrostalotonttivarantoa sisältävät kaavat ovat saaneet lainvoiman jo vuonna 2014. Alueen kunnallistekniikka ja katuverkosto ovat jo pitkälle rakentuneet, mutta alueen tontit eivät ole toistaiseksi houkuttaneet rakentajia. Vuoden 2018 tavoitteena on saada Pajuniityn alueen rakentuminen käyntiin. Tavoitteeseen pääsemiseksi tonttimarkkinointiin käytössä olevia resursseja kohdennetaan kerrostalotonttien markkinointiin, ja alueelliset markkinointitempaukset järjestetään 2018 vuoden aikana Pajuniityssä. Lisäksi tulevan Pajuniityn asuinalueen ympäristön laatutekijät otetaan teknisessä keskuksessa tarkasteluun, ja selvitetään toimenpiteet, joilla alueen tuleville asukkaille voidaan tuottaa lisäarvoa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2018	PAJUNIITYN ALUEEN RAKENTUMISEN EDISTÄMINEN
Tavoite 2018-2020	Pajuniityn alueen rakentuminen saadaan käyntiin. Ensimmäiset kerrostalotontit luovutetaan rakentajille 2018, minkä jälkeen rakentuminen rakentamisvelvoiteajan puitteissa käynnistyy.
Toimenpide	Tonttimarkkinoinnissa painotetaan vuonna 2018 kerrostalotontteja ja Pajuniityä alueena. Tonttimarkkinointiin liittyvät tapahtumat suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ne edistävät tavoitteen saavuttamista. Yhteistyössä teknisen keskuksen muiden yksiköiden kanssa suunnitellaan ja toteutetaan toimenpiteet, joilla Pajuniityn alueelle ja sen tuleville asukkaille voidaan tuottaa asuinympäristöön liittyvää lisäarvoa.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Kunta luovuttaa Pajuniityn ensimmäiset tontit rakentajille vuoden 2018 aikana. Pajuniityn alueen asuinrakentaminen on käynnissä vuoteen 2020 men-

	nessä.
Vastuuhenkilö	Maankäyttöinsinööri
Edelliset toteumat	Alueella ei toistaiseksi luovutettuja kerrostalotontteja.

Kaavoituspalvelut

Kaavoituspalvelujen tehtävänä on huolehtia yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä arvioidun väestönkasvun edellyttämän asuin- ja palvelurakentamisen tonttitarpeen tyydyttämisestä yleis- ja asemakaavoituksen keinoin. Tehtäväalueeseen sisältyvät myös suunnittelutarve-, poikkeamis- ja maisematyölupahakemukset. Tehtävänä on myös kiinteistöpalvelujen kanssa vastata kunnan maapoliittisten linjausten toteuttamisesta.

Kaavoituspalveluissa laaditaan vuosittain kunnalle kaavoitusohjelma, jonka kunnanvaltuusto hyväksyy. Kunnassa on todettu tarkoituksenmukaiseksi ja kustannustehokkaaksi hoitaa kaavoitus kunnan omalla henkilökunnalla. Ainoastaan kaavoituksen erityisselvitykset teetetään ulkopuolisilla, kunkin alan erityisasiantuntijoilla. Tällaisia ovat mm. kaavan laatimiseen liittyvät perusselvitykset, laajat vaikutusten arvioinnit sekä erilaiset liikenneympäristön kehittämiseen liittyvät selvitykset. Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää tiettyjen erityisselvitysten tekemistä, ilman niitä ei kaavatyöt etene.

Vihdin kaavoitus osallistuu useisiin seudullisiin yhteistyöhankkeisiin, joilla on merkittävä vaikutus Vihdin maankäytön suuntaviivoihin ja Vihdin asemaan osana metropolialuetta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2018	ASUMISTARPEITA VASTAAVA YHDYSKUNTARAKENNE
Tavoite 2018-2020	Yhdyskunta- ja palvelurakennetta kehitetään tavoitteellisesti ja asukaslähtöisesti
Toimenpide	Yhdyskuntarakenteen kehittämisen taloudellisuustarkastelu 2018 Vihdin strateginen yleiskaava VISY 2017-2019
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Taloudellisuustarkastelu on tehty vuonna 2018 Vihdin strateginen yleiskaava valmis vuonna 2019 Asukkaiden osallistumistilaisuuksien määrä
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö
Edelliset toteumat	

Paikkatieto- ja mittauspalvelut

Paikkatieto ja mittauspalvelut vastaa uudiskartoituksesta, pitää yllä kunnan kantakarttaa ja laatii sekä hyväksyy asemakaavojen pohjakartat, vastaa kaavalaskennasta, pitää yllä osoitekarttaa ja päättää rakennusten osoitteet sekä tienimet asemakaava-alueiden ulkopuolella, huolehtii paikkatietojärjestelmien kehittämisestä sekä intranet- ja internetkarttapalveluista, myöntää karttojen julkaisuluvat sekä hyväksyy käyttöoikeussopi-

mukset, suorittaa kiinteistötoimitusten valmistelua, valmistelee tilusvaihtokirjoja, hakee lainhuudot kunnan hankkimille määräaloille, ylläpitää kunnan maanomistuskarttaa ja tekee etuostoon liittyviä selvityksiä, antaa ja tarkistaa tietoja mm. verotoimistolle, Maanmittauslaitokselle sekä Väestörekisterikeskukselle. Tehtäviin kuuluu myös rakentamisen valvontaan, maankäytön suunnitteluun, kunnallistekniseen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tonttituotantoon liittyviä maastomittauksia.

Vuonna 2018 on tarkoitus siirtyä uuteen valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään N2000, jota mm. Maanmittauslaitos käyttää kartta-aineistoissaan ja mittauksissaan. Nykyinen Vihdissä käytössä oleva korkeusjärjestelmä on N60, joka Vihdin alueella eroaa N2000 järjestelmästä n. -25 cm. Siirtyminen uuteen järjestelmään tulee helpottamaan aineistojen yhteiskäyttöä. Esimerkiksi monet suunnittelijat käyttävät sekä Maanmittauslaitoksen että kunnan aineistoja suunnitelmiensa pohjana. Valmistelutyöt uuteen korkeusjärjestelmään siirtymiseksi on aloitettu vuonna 2017.

Suunnitelmissa on aloittaa myös kiinteistöveroselvitysten tekeminen yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Projektin tarkoituksena on selvittää alueittain mahdolliset puuttuvat sekä virheelliset rakennustiedot kiinteistöverotuksessa. Tällä edistetään rakennusten omistajien tasapuolista kohtelua ja mahdollistetaan myös kiinteistöverotulojen kasvu. Projekti tulee kestämään arviolta viisi vuotta.

Vuoden 2016 lopulla käyttöön otettujen uusien paikkatietojärjestelmien kehittämistä jatketaan lisäämällä järjestelmiin uusia paikkatietoaineistoja sekä toiminnallisuuksia ja ottamalla käyttöön KuntaGML rajapinta, joka mahdollistaa paikkatietojen standardimuotoisen siirron muihin paikkatietojärjestelmiin. Lisäksi tarkoituksena on selvittää ympäristövalvonnan käyttämän Hiidenkartaston saaminen osaksi kunnan sisäistä karttapalvelua.

Pienten maastoresurssien johdosta tarkoituksena on myös tehostaa mittauslaitteistoa uusimalla vuonna 2008 hankittu GPS-laite. Laitteiston uusiminen mahdollistaa mm. Eurooppalaisen Galileo satelliittimittausjärjestelmän hyödyntämisen. Tämä lisää mittaustarkkuutta ja toimintavarmuutta varsinkin hankalissa maasto-olosuhteissa tehostaen näin mittaustoimintaa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2018	KIINTEISTÖVEROTUKSEN TASAPUOLISEN KOHTELUN EDISTÄMINEN JA KIINTEISTÖVEROTULOJEN LISÄÄMINEN RAKENNUSTEN REKISTERITietoja tarkastamalla ja korjaamalla erikseen määritetyllä alueella
Tavoite 2018-2020	Vähintään puolet Vihdin kunnan alueesta on selvitetty vuoden 2020 loppuun mennessä
Toimenpide 2018	Suunnitelman laatiminen sekä vuonna 2018 selvittävän alueen määrittely Suunnitelman mukaisen selvityksen tekeminen
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Selvitysten vaikutus kiinteistöverotukseen Vuoden 2018 selvitysten vaikutus kiinteistöverotuloihin vastaa vähintään projektihenkilön vuoden 2018 palkkauksen kustannuksia. Vuosina 2019 ja 2020 tehtävien selvitysten vaikutus n. 100 000 euroa / vuosi.
Vastuuhenkilö	Johtava rakennustarkastaja ja johtava maanmittausteknikko
Edelliset toteumat	Perusselvityksiä on tehty vuoden 2017 aikana
Huomioita	Selvitysten vaikutus kiinteistöverotukseen tulee käytännössä noin vuoden viiveellä. Selvitysprojektin on arvioitu kestävän noin viisi vuotta. Kiinteistöveron merkitys tulee kasvamaan tulevina vuosina. Vähentää mahdollisesti kiinteistöveron korotuspaineita.

5.7 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta.

Ympäristölautakunta	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	369 335	473 500	427 500	416 000	416 000	87,86	418 227	420 957
Toimintakulut	-1 210 708	-1 255 898	-1 189 895	-1 328 579	-1 327 014	105,66	-1 346 473	-1 365 382
Toimintakate	-841 373	-782 398	-762 395	-912 579	-911 014	116,44	-928 246	-944 426
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-71 976	-62 104	-62 104	-71 721	-71 721	0,00	-71 721	-71 721

Talous

Talousarviota 2018 verrattaessa vuoden 2017 talousarvioon arvioidaan toimintatuottojen laskevan, joka johtuu Karkkila-sopimuksen päättymisestä ympäristövalvonnan osalta. Toimintakulujen kasvu aiheutuu sähköisten palveluiden kasvusta sekä määräaikaista lisäresurssista.

Toiminta

Lautakunnan merkittävimmät kehittämistavoitteet talousarviovuodelle ovat seuraavat:

1. Kiinteistöverotuksen tasapuolisen kohtelun edistäminen
2. Ympäristönsuojelu- ja valvontayksikössä vireillä olevien lupa- ja valvonta-asioiden käsittelyn tehostaminen.

Vuodelle 2018 suunnitellut henkilöstöresurssimuutokset ovat seuraavat:

Ympäristönsuojelu- ja valvontayksikössä määräaikaisen (2 vuotta) ympäristötarkastajan viran perustaminen ja täyttäminen. Resurssien oikeaksi ja tehokkaaksi kohdentamiseksi palvelutason parantamiseksi ja henkilöstön jaksamiseksi on perusteltua ko. määräaikainen virka perustaa. Erityisesti lupa- ja valvonta-asioiden käsittelyruuhkan purkaminen edellyttää em. toimenpidettä. Viran perustaminen mahdollistaa myös lupatuottojen kasvun.

Rakennusvalvontayksikössä määräaikaisen (2 vuotta) projektihenkilön toimen perustaminen ja täyttäminen. Lisäresurssitarve liittyy kunnassa tehtävään kiinteistöveroselvitykseen (vrt. valtuustotason toiminnallinen tavoite). Alustavasti on arvioitu, että ko. selvityksellä voidaan saavuttaa pysyvää tulonlisäystä 500 000 euroa / vuosi. Tulojen lisäksi selvitystyöllä saadaan myös laadunparannusta rakennus- ja huoneistorekisteriin sekä lupatietokantoihin.

5.7.1 Ympäristöpalvelut tulosalue

Ympäristöpalvelut –tulosalue koostuu kahdesta ns. tulosyksiköstä: Rakennusvalvontapalvelut sekä ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut. Lisäksi tulosalueeseen kuuluu ympäristön tukipalvelut, joka sisältää ympäristölautakunnan kokousmenot ja lautakunnan alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut

Ympäristöpalvelut	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	MTA17/ TA18%	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	369 335	473 500	427 500	416 000	416 000	87,86	418 227	420 957
Toimintakulut	-1 210 708	-1 255 898	-1 189 895	-1 328 579	-1 327 014	105,66	-1 346 473	-1 365 382
Toimintakate	-841 373	-782 398	-762 395	-912 579	-911 014	116,44	-928 246	-944 426
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-71 976	-62 104	-62 104	-71 721	-71 721	0,00	-71 721	-71 721

Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvonnan tehtävänä on ohjata rakentamisen suunnittelua ja rakentamista siten, että luodaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle. Rakennusvalvonta vastaa maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyistä rakentamisen luvista, rakennetun ympäristön jatkuvasta valvonnasta sekä yleisestä rakentamisen neuvonnasta ja ohjauksesta.

Rakennusvalvonnan tulostavoitteena on kattaa toimintamenot lupamaksutuotoilla siten, että tulot ja menot ovat ilman sisäisiä kuluja tasapainossa. Rakentamisen ja lupa-asioiden kokonaismäärien ennustetaan asettuvan lähelle 2016-2017 vuosien tasoa. Kriittisimpänä tekijänä positiivisen toimintakatteen saavuttamisessa on rakentamisen määrän kehitys.

Sähköisten palvelujen käyttöastetta lisätään ja 2018 vuoden aikana tavoitellaan paperimuotoisten prosessien korvaamista siirtymällä 100 % sähköiseen asiointiin, jossa kaikki uudet lupahakemukset käsitellään ja arkistoidaan ainoastaan sähköisessä muodossa. Sähköisten palveluiden käyttökustannusten kattamiseksi myös rakennusvalvontataksaa on tarkistettava vuodelle 2018. Rakennusvalvonta ja mittaustoimi alkavat toteuttaa yhdessä kiinteistöverotuksen perusteena olevien rakennustietojen järjestelmällistä korjaamista, jolla edistetään kiinteistöverotuksen yhdenvertaisuutta ja kasvatetaan kunnan kiinteistöverotuottoja.

Lupa-asioissa pyritään ylläpitämään saavutettua hyvin kohtuullisten käsittelyaikojen tasoa. Jatkuvana kehitystyönä lupakäsittelyn, neuvonnan ja ohjauksen painotuksia tarkastellaan rakennetun ympäristön laadullisten päämäärien saavuttamiseksi. Rakennusjärjestyksen uusimistyötä jatketaan ja tavoitteena on uuden rakennusjärjestyksen hyväksymiskäsittelyyn saaminen vuoden 2018 aikana.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2018	KIINTEISTÖVEROTUKSEN TASAPUOLISEN KOHTELUN EDISTÄMINEN JA KIINTEISTÖVEROTULOJEN LISÄÄMINEN RAKENNUSTEN REKISTERITIEDOTJA TARKASTAMALLA JA KORJAAMALLA ERIKSEEN MÄÄRITETTYLLÄ ALUEELLA
Tavoite 2018-2020	Vähintään puolet Vihdin kunnan alueesta on selvitetty vuoden 2020 loppuun mennessä
Toimenpide 2018	Suunnitelman laatiminen sekä vuonna 2018 selvittävän alueen määrittely Suunnitelman mukaisen selvityksen tekeminen
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Selvitysten vaikutus kiinteistöverotukseen Vuoden 2018 selvitysten vaikutus kiinteistöverotuloihin vastaa vähintään projektihenkilön vuoden 2018 palkkauksen kustannuksia. Vuosina 2019 ja 2020 tehtävien selvitysten vaikutus n. 100 000 euroa / vuosi.
Vastuuhenkilö	Johtava rakennustarkastaja ja johtava maanmittausteknikko
Edelliset toteumat	Perusselvityksiä on tehty vuoden 2017 aikana
Huomioita	Selvitysten vaikutus kiinteistöverotukseen tulee käytännössä noin vuoden viiveellä. Selvitysprojektin on arvioitu kestävän noin viisi vuotta. Kiinteistöveron merkitys tulee kasvamaan tulevana vuosina. Vähentää mahdollisesti kiinteistöveron korotuspaineita.

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut

Yksikön tehtävänä on hoitaa omalta osaltaan kunnan ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämistehtävää, luonnonsuojelua, eräitä hallintosäännöllä määrättyjä tehtäviä sekä ympäristöterveydenhuoltoa ja eläinlääkintähuoltoa. Kahta viimeistä hoitaa pääosin Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys.

Yksikön toiminnan tehostamista ja palvelutason parantamista jatketaan vuonna 2018. Lupa- ja valvonta-asioiden ruuhkan purkaminen on edellytys sille, että yksikön lakisääteiset viranomaistehtävät pystytään hoitamaan vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään jatkuvaa huomiota. Vihdin ja Karkkilan välinen ympäristönsuojelun yhteistyösopimus on päättynyt 31.5.2017.

Yksikössä työskentelee ympäristöpäällikön lisäksi kolme kokopäiväistä ympäristötarkastajaa. Toimistosihteerin tehtävät on jaettu ympäristöpäällikön, -tarkastajien, teknisen keskuksen, hallintokeskuksen ja vesi-huollon toimistohenkilöstön kesken.

Ympäristönsuojelun ulkopuolisia menoja ovat Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja monivuotiset projektit, jotka lähes kaikki toteutetaan alueellisena yhteistyönä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Näitä ovat mm. Hiidenvesihanke, Lohikalaprojekti-vesistövisio –

hanke, kasvihuonekaasupäästöjen seuranta, ilmanlaadun seuranta, Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke ja jätevesineuvonta, Vihdin järvien seurantaohjelman toteuttaminen, osallistuminen Hiidenveden sekä Vihti-joen ja Siuntionjoen yhteistarkkailuseurantoihin (yhteistyössä kunnat ja tarkkailuvelvolliset laitokset). Lisäksi myönnetään avustuksia vesiensuojelutyöhön ympäristölautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti. Vuoden 2018 avustussummassa on huomioitu Vihdin Enäjärven suojeluyhdistyksen tukeminen.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	YRITTÄJYYTTÄ EDISTÄVÄ KUNTA, SUJUVAN ARJEN MAHDOLLISTAMINEN
TAVOITE 2018	UUODEN 2018 LOPUSSA VIREILLÄ OLEVIA LUPA- JA VALVONTA-ASIOITA ON MÄÄRÄLLISESTI VÄHEMMÄN KUIN UUODEN 2018 ALUSSA
Tavoite 2018-2020	Hallintolain mukaiset käsittelyajat lyhenevät
Toimenpide	Ratkaistaan enemmän lupa- ja valvonta-asioita kuin niitä tulee vireille.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Vireillä olevien lupa- ja valvonta-asioiden käsittelyruuhkan purkaminen
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Edelliset toteumat	

6 HENKILÖSTÖ

Vihdin kunnan palveluksessa oli vuoden 2016 lopussa 1 138 työntekijää (v. 2015, 1168). Henkilöstökustannusten kokonaismäärä oli 45,1 miljoonaa euroa (v. 2015, 46,6; luvut eivät sisällä erikoissairaanhoidon, Karviaisen ja Taitoan ja Tieran varhe- ja eläkemenoperusteisia maksuja).

Kunnalla ei ole erillistä henkilöstöstrategiaa, vaan henkilöstötyön strategiset linjaukset sisältyvät kunnan strategiaan ja sen kuntapäämäärään: Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja. Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja painottaa käytännön henkilöstötyössä osaavaa johtajuutta, osaavaa ja työhön sitoutunutta henkilöstöä, työssä jaksavaa ja viihtyvää henkilöstöä sekä myönteistä työnantajakuva.

Strategiakaudella 2014 - 2017 henkilöstötyö on keskittynyt hyvin pitkälti yt-ratkaisuun ja sen jälkeiseen tehtävien uudelleen organisointiin. Vaikka kehittämisen tärkeyttä on koko ajan painotettu, on se väistämättä jäänyt niukentuneiden resurssien vuoksi taka-alalle. Vuonna 2018 halutaan keskittyä uuden strategian juurtumiseen kunnan toimintakulttuuriin. Työhyvinvointijohtamisen vaikuttavuutta haetaan sillä, että työhyvinvoinnin tuki suunnataan kohdennetusti niihin yksiköihin, joissa on eniten tuen tarvetta.

Valtakunnallinen kilpailukyky sopimus näkyy vuoden 2018 talousarviossa lomarahojen määräaikaisen (2017-2019) leikkauksen sekä työnantajan sosiaaliturvamaksujen pienenemisenä. Budjettiesitykseen sosiaaliturvamaksujen vähenemistä (1,25 %) ei ole huomioitu. Tällä on haluttua varautua mahdollisiin palkkojen sopimuskorotuksiin, joiden osalta päätös saadaan vasta vuoden 2018 alussa.

Vuotta 2018 voidaan kutsua henkilöstötyön osalta kehittämisen, vahvistamisen ja vakiinnuttamisen vuodeksi. Uuden strategian avulla kehittäminen halutaan osaksi jokaista kunnan työyksikköä, johtamisen kehittämiseen tuodaan välineitä uuden henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän avulla, henkilöstöresursseja vahvistamalla taataan yhä nopeampi ja tasapuolisempi kohtelu kuntalaisille ja vakiinnuttamisen avulla varmistetaan parhaat mahdolliset resurssit mm. maahanmuuttotyöhön.

Henkilöstötyön toteutumista seurataan vuosittaisessa tilinpäätöksen liitteeksi laadittavassa henkilöstöraportissa.

6.1 Uudet vakanssit ja resurssilisäykset

Talousarvioon 2018 sisältyy hallintokeskuksen osalta esitykset maahanmuuttokoordinaattorin ja pakolaisohjaajan määräaikaisten jatkaminen kolmella vuodella, sekä reittisuunnittelijan määräaikaisesta tehtävästä. Tekniseen ja ympäristökeskukseen esitetään vakinaisen talotekniikkapäällikön viran perustamista sekä määräaikaisen (2 v) ympäristötarkastajan ja rakennusvalvonnan projektityöntekijän palkkaamista.

Sivistyskeskus esittää 8 erityisavustajan ja 5 kouluohjaajan tehtävän vakinaistamista. Molemmissa ryhmissä vakinaistettavien työntekijöiden ketjutetuille, määräaikaisille työsuhteille ei ole perusteita toiminnan laajuus huomioon ottaen. Lisäksi sivistyskeskus esittää aiemmin määräaikaisina tuntiopettajuuksia toteutettujen neljän viran muuttamista vakinaisiksi päätoimisiksi tuntiopettajan viroiksi.

Virkanimikemuutoksiin sisältyy esitys vastaavan siivoustyönjohtajan viran muuttaminen puhdistuspalvelupäällikön viraksi sekä katupäällikön virkanimikkeen muuttamista yhdyskuntatekniikan päällikön viraksi sekä mittaajan ammattinimikkeen muuttamista kartoittajaksi. Sivistyskeskus esittää erityisopettajan (0306 ELA) nimikkeen muuttamista erityisopettajaksi (0306), erityisluokanopettajan (0316) nimikkeen muuttamista erityisopettajaksi (0316), peruskoulun saksan ja ruotsin kielen lehtorin (0215) muuttamista peruskoulun englannin, ruotsin ja saksan kielen lehtoriksi (0215), peruskoulun äidinkielen ja kirjallisuuden lehtorin (0254) muuttamista peruskoulun äidinkielen ja kirjallisuuden sekä S2-opetuksen lehtoriksi (0254), perus-

koulun englannin kielen lehtorin (0098) viran muuttamista erityisluokanopettajan (0355) viraksi, peruskoulun uskonnon lehtorin (0219) viran muuttamista erityisluokanopettajan (0356) viraksi sekä liikunnanohjaajan nimikkeen muuttamista erityisliikunnanohjaajaksi

Lisäksi hallintokeskuksen talousarvioon sisältyy esitys 30 000 euron lisämäärärahasta paikallisten palkkaus-epäkohtien korjaamiseen. Vuosien kuluessa syntyneitä palkkauseräjäkohtia ei ole voitu korjata, kun paikallisia järjestelyvaraeriä ei ole ollut käytettävissä vuoden 2012 jälkeen. Mikäli vuonna 2018 paikallinen harkinnanvarainen järjestelyvaraeriä sisältyy valtakunnalliseen palkkaratkaisuun, määrärahaa ei tarvita. Määrärahan kohdentaminen oikeille tulosalueille tehdään päätöksen jälkeen.

Sivistyskeskuksen lasten ja nuorten lautakunta esittää määräraikaisten opettajien palkkaamista koko lukuvuodeksi. Kustannusarvio vuodelle 2019 on noin 400 000 euroa.

Muita talousarvioon sisältyviä henkilöstömuutoksia ovat varhaiskasvatuksessa kahdeksan virkasuhteisen varajohtajien virkojen muuttaminen työsuhteiksi ja hallintokeskuksen kierrätyskeskuksen toimintavastavien palkkaaminen nykyisen kahdeksan kuukauden sijasta 24 kuukaudeksi.

Uudet vakanssit/vakanssimuutokset 2018

Toimielin/ tulosalue	Nimike	Virka/toimi	Vak./ määräaik.	Alkamispä	Kustannus/ vuosi	Vakanessin perustelut
Lasten ja nuorten lautakunta Varhaiskasvatuksen tulosalue	erityisavustaja	8 kpl, toimi	vakainainen	1.8.2018	talousarviossa	Erityisavustajat on palkattu aikaisemmin määräaikaisiin tehtäviin. Vakituksia avustajia on tällä hetkellä 20 ja heitä tarvitaan vuosittain enemmän.
Opetuksen ja nuorten tulosalue	kouluohjaaja	5 kpl, toimi	vakainainen	1.1.2018	talousarviossa	Kouluohjaajat on palkattu aikaisemmin määräaikaisiin tehtäviin. Vakituksia kouluohjaajia on tällä hetkellä noin 80 ja nämä 5 ohjaajaa siirretään yhdeltä eläköityneeltä ja viideltä irtisanoutuneelta kouluohjaajalta vapautuneisiin vakituksiin toimiin.
Opetuksen ja nuorten tulosalue	Päätoiminen tuntiopettaja/uskonto ja elämäntietotieto vakainainen (Otal)	virka	vakainainen	1.8.2018	50 000€	Tehtävä on hoidettu päätoimisena tuntiopettajuutena aikaisempina vuosina, joten määräraha sisältyy opettajien palkkamäärärahaan eli tuntikehykseen.
Opetuksen ja nuorten tulosalue	Päätoiminen tuntiopettaja/kuvataide (Otal)	virka	vakainainen	1.8.2018	50 000€	Tehtävä on hoidettu päätoimisena tuntiopettajuutena aikaisempina vuosina, joten määräraha sisältyy opettajien palkkamäärärahaan eli tuntikehykseen.
Opetuksen ja nuorten tulosalue	Päätoiminen tuntiopettaja/käsityö(Otal)	virka	vakainainen	1.8.2018	50 000€	Tehtävä on hoidettu päätoimisena tuntiopettajuutena aikaisempina vuosina, joten määräraha sisältyy opettajien palkkamäärärahaan eli tuntikehykseen.
Opetuksen ja nuorten tulosalue	Päätoiminen tuntiopettaja/käsityö(VYK)	virka	vakainainen	1.8.2018	50 000€	Tehtävä on hoidettu päätoimisena tuntiopettajuutena aikaisempina vuosina, joten määräraha sisältyy opettajien palkkamäärärahaan eli tuntikehykseen.
Kunnanhallitus Hallinnon ja talouden tulosalue	maahanmuutto-koordinaattori	toimi	määräaikainen	26.8.2018	46 800 €	Tehtävä on määräaikainen 31.7.2018 saakka, määräaikaista jatketaan kolmella vuodella.
Hallinnon ja talouden tulosalue	pakolaisohjaaja	toimi	määräaikainen	1.1.2018	30 600 €	Tehtävä on määräaikainen 31.12.2017 saakka, määräaikaista jatketaan kolmella vuodella.
Hallinnon ja talouden tulosalue	reittisuunnittelija	toimi	määräaikainen (8 kk)	1.4.2018	26 086 €	Tehtävä on alle vuoden määräaikaista (8kk). Pysyvä palvelutarve arvioidaan joukkoliikenteen järjestämistavan selvitystä.

Konsernijohtoon tulosalue	Brändimanageri	toimi	vakainainen	1.3.2018	50 801,92 €	Kunnan uuden brändin ja strategian vahvistamiseen ja näkyväksi tuomiseen
Kaavoitus- ja tekninen lautakunta Tilapalvelut tulosalue	Talotekniikkapäällikkö	virka	vakainainen	1.1.2018	n. 65 000 €	Resurssivaje, henkilöstön jaksaminen. Tilapäällikkö hoitaa tällä hetkellä kahta tehtävää.
Ympäristölautakunta Ympäristöpalvelut tulosalue	Ympäristötarkastaja	virka	määräaikainen (24 kk)	1.1.2018	n. 50 000 €	Resurssivaje, henkilöstön jaksaminen, lupa- ja valvontaruuhkan purkaminen. Lupatulojen lisääntyminen 20 000 – 60 000 €/vuosi (vrt. myös erillinen selvitys / ympäristöpäällikkö)
Ympäristöpalvelut / maankäyttöpalvelut tulosalue	Projektihenkilö / kiinteistöveroselvitys	toimi	määräaikainen (24 kk)	1.1.2018	n. 40 000 €	Pysyvä vuosittainen tulonlisäys yli 500 000 €/vuosi (vrt. myös erillinen selvitys / johtava rakennustarkastaja)

Nimikemuutokset 2018

Toimielin	Nykyinen nimike	Uusi nimike	Alkamispvä.	Perustelut
Kunnanhallitus	Siivoustyönjohtaja	Puhdistuspalvelupäällikkö	1.1.2018	Yhden siivoustyönjohtajan tehtävät ovat vastuullisesti poikkeavat toisen siivoustyönjohtajan tehtävistä. Hänen toimivaltansa on määritelty konsernihallinnon ja hallinto-keskuksen toimintasäännössä 7.6 § vastaava siivoustyönjohtaja. Perusteena on myös puhdistuspalveluiden johtamisen selkeyttäminen. Hänen tehtäviinsä tulee kuulumaan nykyisten tehtävien lisänä puhdistuspalvelutoiminnan esimiehisyyttä. Palkkakustannuksiin ei vaikutusta vuositasona.
	Hallintosihteeri	Hallintopäällikkö	1.1.2018	Kuvaa selkeämmin virkaa hoitavan henkilön tehtäviä ja vastuualueita. Ei vaikutusta talousarvioon.
Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	Mittaaja	Kartoittaja	1.1.2018	Nykyisestä maastohenkilöstömäärästä (3,5) johtuen jokainen henkilö hoitaa käytännössä samanarvoisia tehtäviä. Muutoksella poistuu myös eriarvoisuus olosuhdelisien maksamisen osalta. Muutoksen vaikutus henkilöstömenoihin on n. 6000 € / vuosi.
	Katupäällikkö	Yhdyskuntatekniikan päällikkö	1.1.2018	Kuvaa selkeämmin esimiehen tehtäväkenttää ja tulosalueen toimintaa
Lasten ja nuorten lautakunta	0306 erityisopettaja (ELA)	0306 erityisopettaja	1.8.2018	Virkanimikemuutokset liittyvät perusopetuslakiin 1.1.2011 tulleeeseen muutokseen. Vastaviin virkoihin on tehty muutokset vuonna 2014.
	0316 erityisluokanopettaja	0316 erityisopettaja	1.8.2018	Virkanimikemuutokset liittyvät perusopetuslakiin 1.1.2011 tulleeeseen muutokseen sekä opetussuunnitelman käyttöön otto lukuvuoden 2016-2017 alusta alkaen.

	0215 peruskoulun saksan ja ruotsin kielen lehtori	0215 peruskoulun englannin, ruotsin ja saksan kielen lehtori	1.8.2018	Perusteluna virkanimikemuutokselle on se, että kyseisen viranhaltija on kelpoinen opettamaan kaikkia nimikkeessä mainittuja oppiaineita ja että nimikemuutos antaa joustavuutta koulun työjärjestysten laadintaan. Viranhaltijalle on pidetty virkanimikemuutokseen liittyvä kuulemistilaisuus 25.9.2017.
	0254 peruskoulun äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori	0254 peruskoulun äidinkielen ja kirjallisuuden sekä S2-opetuksen lehtori	1.8.2018	Perusteluna on tarve S2-opetuksen järjestämiseen.
	0098 peruskoulun englannin kielen lehtori	0355 erityisluokanopettaja	1.8.2018	Opetussuunnitelmauudistukseen sisältyneen tuntijaon vaikutus virkasuunnitteluun. Erityisluokanopettajan tehtävä on hoidettu tuntiopettajuutena, joten sisältyy tuntikehykseen.
	0219 peruskoulun uskonnon lehtori	0356 erityisluokanopettaja	1.8.2018	Opetussuunnitelmauudistukseen sisältyneen tuntijaon vaikutus virkasuunnitteluun. Erityisluokanopettajan tehtävä on hoidettu tuntiopettajuutena, joten sisältyy tuntikehykseen.
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	Liikunnanohjaaja	Erityisliikunnanohjaaja	1.8.2018	Liikuntapalveluissa on tällä hetkellä kaksi erityisliikunnanohjaajaa ja yksi liikunnanohjaaja. Kaikki ohjaajat toteuttavat kuitenkin samanarvoisesti kausiohjausta ja sijaistavat toisiaan. Asiakaskunta painottuu yhä enemmän erityisliikunnan kohderyhmään ja vaatii ohjaajilta myös erityisliikunnan laajalaisia taitoja. Nykyisellä liikunnanohjaajalla on erityisliikunnanohjaajan kelpoisuus.

6.2 Työhyvinvointi

Osaava, työssä jaksava ja viihtyvä henkilöstö on tehokas ja tuottaa lisäarvoa myös asiakkaille. Työhyvinvoinnin määrätietoinen kehittäminen jatkuu vuonna 2018. Keskitetyille työhyvinvointimäärärahoille haetaan vaikuttavuutta kohdentamalla erityistukitoimenpiteitä niille ryhmille, joilla sairauspoissaoloseurannan, työhyvinvointikyselyjen tulosten ja/tai muiden käytössä olevien mittareiden mukaan on niille eniten tarvetta.

7 TULOSLASKELMAOSA

VIHDIN KUNTA	TP 2016	MTA 2017	TAE 2017	LTK 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	20 204 718	20 065 146	18 718 218	17 012 769	16 369 120	16 456 747	16 564 154
Myyntituotot	8 214 437	7 911 761	8 279 945	7 919 045	7 153 254	7 240 881	7 348 288
Maksutuotot	4 614 900	5 164 320	4 685 320	3 117 729	3 239 871	3 239 871	3 239 871
Tuet ja avustukset	2 928 027	1 535 824	1 357 759	1 419 795	1 419 795	1 419 795	1 419 795
Muut toimintatuotot	4 447 354	5 453 241	4 395 194	4 556 200	4 556 200	4 556 200	4 556 200
Valmistus omaan käyttöön	209 192	132 600	145 601	170 000	170 000	170 000	170 000
Toimintakulut	-154 248 984	-154 530 039	-152 910 556	-154 403 934	-153 760 185	-156 143 747	-158 459 880
Henkilöstökulut	-46 319 321	-46 508 582	-45 553 080	-46 589 625	-45 770 224	-46 830 909	-47 525 568
Palkat ja palkkiot	-35 213 606	-35 338 169	-35 497 832	-36 510 589	-35 920 742	-36 360 771	-36 900 123
Henkilösivukulut	-11 105 715	-10 492 743	-10 055 248	-10 079 036	-9 849 482	-9 970 138	-10 118 029
Palvelujen ostot	-93 528 390	-92 954 786	-92 816 573	-92 931 994	-93 535 646	-94 681 458	-96 085 899
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 400 559	-8 146 289	-7 665 350	-7 976 273	-7 558 273	-7 650 862	-7 764 350
Avustukset	-5 465 887	-5 320 650	-5 359 102	-5 429 400	-5 414 400	-5 480 726	-5 562 024
Muut toimintakulut	-1 534 827	-1 599 732	-1 516 451	-1 476 642	-1 481 642	-1 499 792	-1 522 039
Toimintakate	-133 835 073	-134 332 293	-134 046 737	-137 221 165	-137 221 065	-139 517 000	-141 725 726
Verotulot	124 282 740	121 714 000	125 188 000	125 030 000	124 735 000	128 543 000	133 145 000
Kunnan tulovero	113 836 321	111 200 000	113 957 000	113 553 000	113 804 000	117 393 000	121 736 000
Kiinteistövero	7 320 148	7 384 000	7 417 000	7 738 000	7 192 000	7 292 000	7 392 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 126 271	3 130 000	3 814 000	3 739 000	3 739 000	3 858 000	4 017 000
Valtionosuudet	25 635 186	23 510 511	23 700 000	22 710 322	22 821 926	22 533 945	22 249 598
Rahoitustuotot ja -kulut	-193 446	-605 010	-186 517	-621 475	-314 475	-531 232	-705 596
Korkotuotot	21 325	40 000	25 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Muut rahoitustuotot	428 483	788 000	428 483	400 000	400 000	400 000	400 000
Korkokulut	-608 264	-900 000	-590 000	-900 000	-700 000	-871 232	-1 045 596
Muut rahoituskulut	-34 991	-533 010	-50 000	-141 475	-34 475	-80 000	-80 000
Vuosikate	15 889 406	10 287 208	14 654 745	9 897 682	10 021 386	11 028 713	12 963 276
Poistot ja arvonalentumiset	-9 476 428	-10 122 219	-10 060 000	-10 488 001	-10 488 001	-11 291 265	-12 013 514
Satunnaiset tuotot	400 000	450 000	455 852	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	-14 834	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	6 798 144	614 989	5 050 597	-590 319	-466 615	-262 552	949 762
Poistoeron muutos	189 587	189 500	189 500	189 500	189 500	189 500	189 500
Tilikauden yli-/ alijäämä	6 987 731	804 489	5 240 097	-400 819	-277 115	-73 052	1 139 262
Vuosikate/Poistot %	167,67 %	101,63 %	145,67 %	94,37 %	95,55 %	97,67 %	107,91 %
Vuosikate, euroa/asukas	549	355	502	339	341	372	434
Asukasmäärä	28 959	29 017	29 184	29 184	29 411	29 639	29 870
Kertynyt ali-/ylijäämä	16 402 220	17 206 709	21 642 317	21 241 498	21 365 202	21 292 150	22 431 413

Toimintakate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2018 talousarvion mukainen toimintakate on noin -137,22 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan verotuloilla ja käyttötalouden valtionosuuksilla on merkittävä osuus toiminnan rahoituksessa.

Vuosikate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Kunnan vuosikate on vuonna 2018 yhteensä 10,0 miljoonaa euroa. Vuosikate ei riitä rahoittamaan kunnan poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot

Poistoina esitetään kaikki suunnitelman mukaiset poistot pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista. Määrältään ne ovat vuoden 2018 talousarvioissa noin 10,5 miljoonaa euroa. Korkea investointitaso ja tiukentuneet poistoajat tulevat asettamaan taloussuunnitelma-vuosille merkittäviä paineita vahvistaa vuosikatetta.

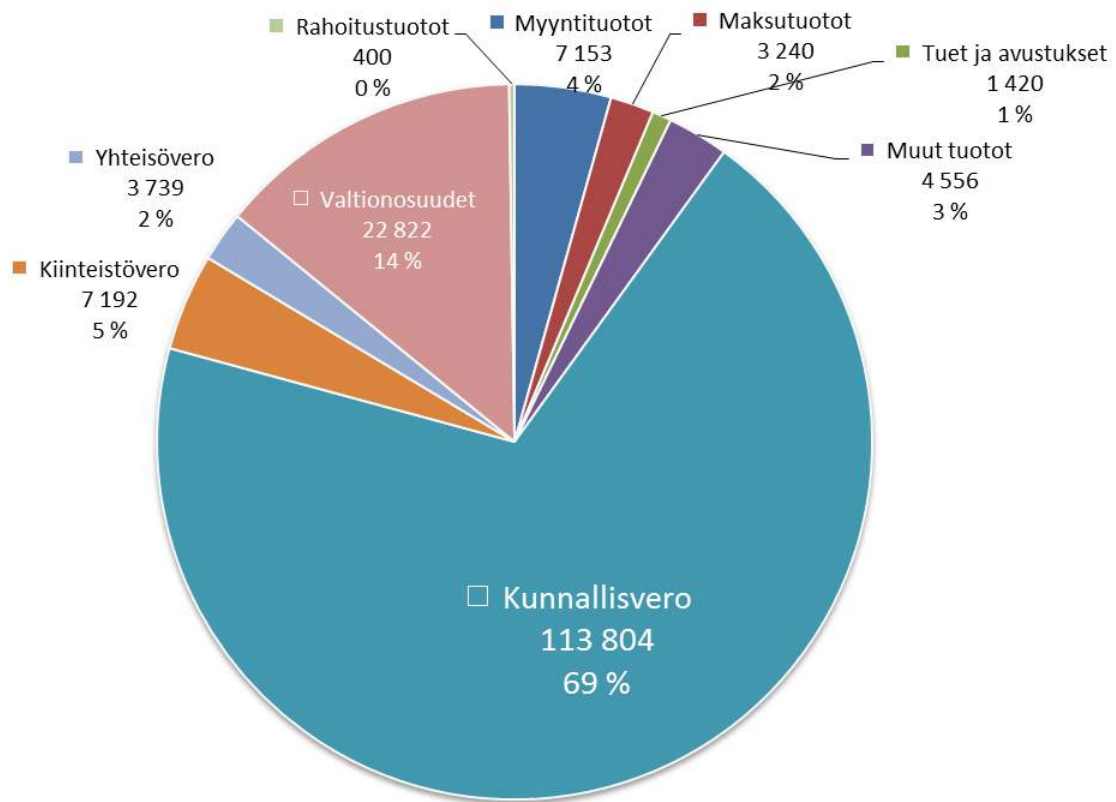
Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Vihdin kunnan tilikauden tulos on -466 615 euroa alijäämäinen ja kun huomioidaan poistoeron muutos, tilikauden alijäämäksi tulee 277 115 euroa.

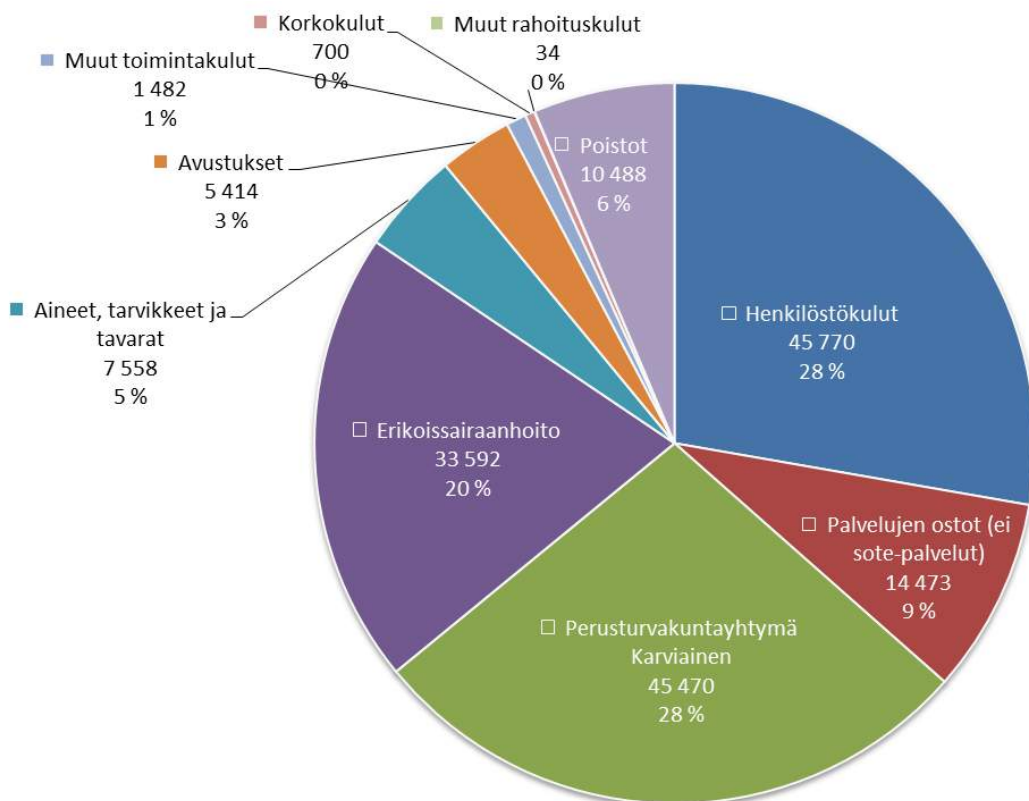
Kertynyt kumulatiivinen yli-/ alijäämä

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä Vihdin kunnalla on kertynyttä ylijäämää 16,4 miljoonaa euroa. Kumulatiivista ylijäämää on vuoden 2017 tilikauden ennusteen perusteella 21,6 miljoonaa euroa. Kumulatiivisen ylijäämän ennustetaan nousevan taloussuunnittelukaudella 22,4 miljoonaan euroon.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Taloussuunnitelma ei edellytä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Kuvio 9. Tulojen jakauma vuonna 2018

Kuvio 10. Kulujen jakauma vuonna 2018

8 LASKENNALLISESTI ERIYTETTY TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ

Kunnanhallituksen päätöksellä 24.10.2011 § 218 Tilapalveluiden tulosalue on muutettu laskennalliseksi taseyksiköksi. Järjestelyn tavoitteena on ollut tilavuokrien läpinäkyvyys ja tilapalvelun kehittäminen kunnan tilaomaisuuden hallintayksiköksi. Pitkällä aikavälillä tilapalvelun taseyksikön tavoitteena on vastata palvelutuotannon tilojen hankinnasta ja ylläpidosta siten, että korjausvelkaa ei synny.

Tilapalvelun taseyksikön tehtävänä on kunnan rakennettujen kiinteistöjen omistajaohjaus, tilojen suunnittelu- ja rakennuttamisasiat, kiinteistöjen isännöinti, suunnitelmallinen kunnossapito ja huolto sekä vuokraustoiminta. Tilapalveluiden jäännöspääomaan sovelletaan 3 prosentin korkoa. Tilapalvelulle on kohdistettu kunnan lainasalkun pitkäaikaisista veloista vuoden 2017 lopussa yhteensä 60,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistönpidon merkittävimmät riskit liittyvät mm. korjausvelan hallitsemattomaan kasvuun, suhdanteisiin (kustannusten nousu), kiinteistöihin kohdistuvan ilkvallan kasvuun (valvonta- ja korjauskustannukset), käytöstä poistuviin kohteisiin (myyntiajankohta, ylläpitokustannus), parakkien poistokustannuksiin (ajoitus) sekä tilavarusteiden ja -järjestelmien ylläpitoon (kustannuskasvu). Vuonna 2016 on uudiskohteena otettu vastaan Nummelan harjun koulun II vaiheen ja liikuntasali. Kasvava rakennuspinta-ala aiheuttaa käyttökustannusten kasvua. Talousarvio on laadittu energian osalta kesäkuun 2016 kustannusten perusteella. Tilapalvelun talousarvioon riskin muodostaa energiakustannusten hinnankehitys sekä keliolosuhteiden vaihtelut.

Tilapalvelun käyttötalousoosioon on vuodelle 2018 varattu Vihdin yhteiskoulun hankkeeseen liittyvän huoltorakennuksen purkukustannuksia 165 000 euroa. Tilapalveluiden toimintaan vaikuttaa merkittävästi käynnissä oleva rakennusten myyntiohjelman toteutuminen.

Vuonna 2016 suoritettu korjausvelkaselvitys osoitti, että rakennusten korjausvelka on 10,8 miljoonaa euroa. Korjausvelan määrittämisessä rakennusten perusparannustarve osoitti 120 % tavoitetilan saavuttamiseksi 17,9 miljoonan euron määrärahatarpeen.

Taloussuunnitelmassa korjausinvestointien määrää tulisi kasvattaa, mutta siihen ei todennäköisesti ole lähivuosina taloudellisia mahdollisuuksia. Kolmivuotiskauden 2018 – 2020 merkittävin talonrakennuksen investointi on Vihdin Kirkonkylän Campus –hanke, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat noin 24 miljoonaa euroa. Investointeja on tarkemmin selostettu talousarvion investointiosassa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2018	VIHDIN KUNNASSA TILOJEN VARAAMINEN ON MAHDOLLISTETTU SÄHKÖISESTI JA TILAVUOKRAUS TOIMII "YHDEN LUUKUN" PERIAATTEELLA
Tavoite 2018-2020	Tilavuokraus toimii "yhden luukun" periaatteella ja toimintaympäristöön on liitetty laajennetut palvelutoiminnot (osiot) erikseen määriteltäviltä osin
Toimenpide	Järjestelmän kokonaisvaltainen käyttöönotto. Tilojen kartoitus, vuokrausperiaatteiden ja vuokrahintojen määrittely
Mittari / Arviointikriteeri Tavoitetaso	Vuonna 2018 tiloista 80 % varattavissa järjestelmän kautta, vuonna 2019 90 % ja vuonna 2020 100 % Laajennetut palvelutoiminnot on otettu käyttöön erillisten tavoitteiden mukaisesti.
Vastuhenkilö	Tilapäällikkö
Edelliset toteumat	

TULOSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	TAE 2017	TA 2018	TS 2019	TS2020
LIIVEVAIHTO	17 125 897	17 902 462	17 769 458	18 213 936	18 228 017	18 245 275
Myyntituotot	19 043	13 400	13 400	12 300	12 310	12 321
Vuokrat	17 106 854	17 889 062	17 756 058	18 201 636	18 215 707	18 232 954
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	40	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	122 346	67 000	80 000	100 000	100 000	100 000
Materiaalit ja palvelut	4 579 475	4 792 488	4 300 000	4 553 736	4 737 207	4 807 476
Aineet tarvikkeet ja tavarat	2 794 577	3 189 450	2 900 000	3 066 450	3 030 521	3 075 474
Palvelujen ostot	1 784 898	1 603 038	1 400 000	1 487 286	1 706 686	1 732 002
Henkilöstökulut	969 294	1 126 419	1 070 000	1 181 192	1 208 555	1 226 482
Palkat ja palkkiot	718 445	906 201	800 000	907 618	928 644	942 418
Henkilösivukulut	250 849	220 218	270 000	273 574	279 912	284 064
Poistot ja arvonalennukset	5 545 830	5 647 511	5 600 000	6 006 235	6 466 246	6 879 861
Suunnitelman muk. poistot	5 545 830	5 647 511	5 647 511	6 006 235	6 466 246	6 879 861
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	1 174 119	1 068 581	1 006 400	1 090 822	1 001 930	1 029 460
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALI.)	4 979 564	5 334 463	5 873 058	5 481 951	4 914 079	4 401 997
Rahoitustuotot ja -kulut	590 141	577 364	851 000	872 312	879 839	886 982
Korkokulut kunnalle	0	0	0	0	0	0
Korkokulut muille	588 508	576 364	400 000	421 312	428 839	435 982
Korvaus jäännöspääomasta	0	0	450 000	450 000	450 000	450 000
Muut rahoituskulut	1 634	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	385 166	0	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 199	189 500	189 500	189 500	189 500	189 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 963 789	4 946 599	5 211 558	4 799 139	4 223 740	3 704 515

RAHOITUSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	TAE 2017	TA 2018	TS 2019	TS2020
Toiminnan rahavirta	9 935 254	10 404 610	10 622 058	10 615 874	10 500 486	10 394 876
Liikelyjäjäjä (-alijääjä)	4 979 565	5 334 463	5 873 058	5 481 951	4 914 079	4 401 997
Poistot ja arvonalentumiset	5 545 830	5 647 511	5 600 000	6 006 235	6 466 246	6 879 861
Rahoitustuotot ja -kulut	-590 141	-577 364	-851 000	-872 312	-879 839	-886 982
Investointien rahavirta	-5 655 063	-4 440 000	-4 200 000	-12 550 000	-11 029 000	-3 430 000
Investointimenot	-6 505 063	-4 440 000	-4 200 000	-12 550 000	-11 029 000	-3 430 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	850 000	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 280 191	5 964 610	6 422 058	-1 934 126	-528 514	6 964 876
Rahoituksen rahavirta	-21 418 981	-5 908 000	-5 908 000	8 142 000	904 217	-6 295 785
Lainakannan muutokset	-21 418 981	-5 908 000	-5 908 000	8 142 000	904 217	-6 295 785
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	5 000 000	5 000 000	20 000 000	14 000 000	4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-21 418 981	-10 908 000	-10 908 000	-11 858 000	-13 095 783	-10 295 785
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0	0	0
Taseyksikön vaikutus maksuvalmiuteen	-17 138 790	56 610	514 058	6 207 874	375 703	669 091

Investointien tulorahoitus %	76,55 %	120,15 %	139,83 %	43,68 %	44,56 %	128,34 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	35,58 %	67,79 %	70,31 %	43,49 %	43,53 %	75,73 %
Lainanhoitokate	0,48	0,96	0,98	0,90	0,81	1,01

9 VIH DIN VESI

Vihdin vesihuoltolaitos on ollut 1.1.1995 alkaen nettoperiaatteella toimiva kunnallinen liikelaitos, jolla on oma johtokunta. Vihdin vesihuoltolaitoksen toimintamuoto muuttuu 1.1.2018, jolloin liikelaitos lakkauteen ja vesilaitos jatkaa toimintaansa kirjanpidollisesti eriytettynä taseyksikkönä. Vesihuoltolaitoksen toiminta on vuoden 2018 alusta kaavoitus- ja teknisen lautakunnan alaista toimintaa.

Vihdin Veden ydintehtävä on tuottaa ja toimittaa asiakkailleen hyvää ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä huolehtia asiakkaiden jätevesien poisjohtamisesta ja käsittelystä. Hyvä asiakaspalvelutaso tuotetaan kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Vihdin Vedelle asetetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä peruspääoman korko. Peruspääoman korko vuodelle 2018 on yhteensä 393 000 euroa. Vihdin kunta maksaa Vihdin Vedelle yhdystilin saldon mukaisesti korkoa kuukausittain. Korko määräytyy 1 kk:n euriborin mukaan. Muihin kunnan Vihdin Vedelle myöntämiin lainoihin sovelletaan kunnan lainasalkun kesikorkoa.

Liikelyläämäksi vuodelle 2018 arvioidaan 771 616 euroa ja tilikauden ylijäämäksi 384 556 euroa. Vesihuoltolaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu niin, että vesihuoltolaitos pystyy taloussuunnittelukaudella kattamaan toiminnastaan aiheutuvat kulut sekä maksamaan peruspääoman korkoa kunnalle.

Vesihuoltolakia on uudistettu 22.8.2014 ja vesihuoltolain uudet asetukset ovat tulleet voimaan syyskuussa 2014. Kirjanpitolausakunnan kuntajaosto on 9.3.2015 antanut lausunnon, jossa ohjeistetaan kuntia lakimuutoksen vaikutuksista kuntaan. Lain mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemäröinti) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemäröinti voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Vihdin Vesi käyttää hulevesien eriyttämiseksi laskennallista 5 %:n osuutta vesihuoltolaitoksen kokonaismenoista/tuloista. Hulevedet eriytetään toteumatietojen mukaan toimintakertomukseen.

Vihdin veden tavoitteena on laatia vuonna 2018 kymmenen vuoden kehityssuunnitelma, jossa tullaan hyödyntämään vuonna 2017 hankittua taloudenmallinnusohjelmaa. Nähtävissä on, että vesimäärät tulevat pysymään tulevaisuudessa suhteellisen vakaina, vaikka vesikalusteiden kehittymisen myötä vedenkulutuksessa on havaittavissa laskua. Vuotovesimäärät ovat Suomen mittakaavassa Vihdissä erittäin pienet, mutta näiden määrää pyritään entisestään vähentämään jatkamalla Kirkonkylällä vuotovesiselvityksiä. Vedenkulutuksen lasku edellyttää vesilaitoksen taksarakenteen uudelleen tarkastelua perusmaksujen ja käyttömaksujen osalta. VVY Ry:n vesihuoltolaitosten maksuja koskevat suositukset tähtäävät vesilaitosten tulorakenteessa 50-50 malliin, jossa 50 prosenttia tuloista kertyisi perusmaksuista. Vihdissä perusmaksujen osuus on tällä hetkellä 14 prosenttia vesilaitoksen tuloista. Vihdin vesi ei ole korottanut kolmeen vuoteen vesimaksuja ja kun tulevana vuosina edessä poikkeuksellisen korkeita investointeja, vesilaitoksella on painetta tehdä muutoksia vesimaksuihin. Vihdin veden vesimaksut ovat alhaiset naapurikuntiin nähden.

Käyttömaksut	Vihti	Nurmijärvi	Lohja	Hyvinkää	Karkkila	Knummi	Siuntio	Keskiarvo	Vihdin erotus ka
vesi €/m ³	1,11 €	1,47 €	1,28 €	1,45 €	1,67 €	2,00 €	2,08 €	1,58 €	- 0,47
jv €/m ³	2,44 €	2,41 €	1,99 €	2,32 €	2,18 €	1,90 €	3,32 €	2,37 €	0,07

Perusmaksu vuodessa	Vihti	Nurmijärvi	Lohja	Hyvinkää	Karkkila	Knummi	Siuntio	Keskiarvo	Vihdin erotus ka
20mm	104,24	140,88	43,78	74,66 *		204	59,57	104,52	-0,28
25mm	288,83		53,17	11,99			79,42	133,35	155,48
32mm	578,92	254,76	54,97	11,99			79,42	216,01	362,91
40mm	636,69	496,56	99,08	186,66		1018	99,28	422,71	213,98
50mm	723,34	848,88	124,78	279,98			99,28	415,25	308,09
80mm	867,76	1419,6	289,31	746,65			119,13	688,49	179,27

* määräytymisperuste erilainen kuin muilla, ei vertailukelpoinen

Taulukko 4. Vesimaksut 2017 Vihdissä ja naapurikunnissa

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

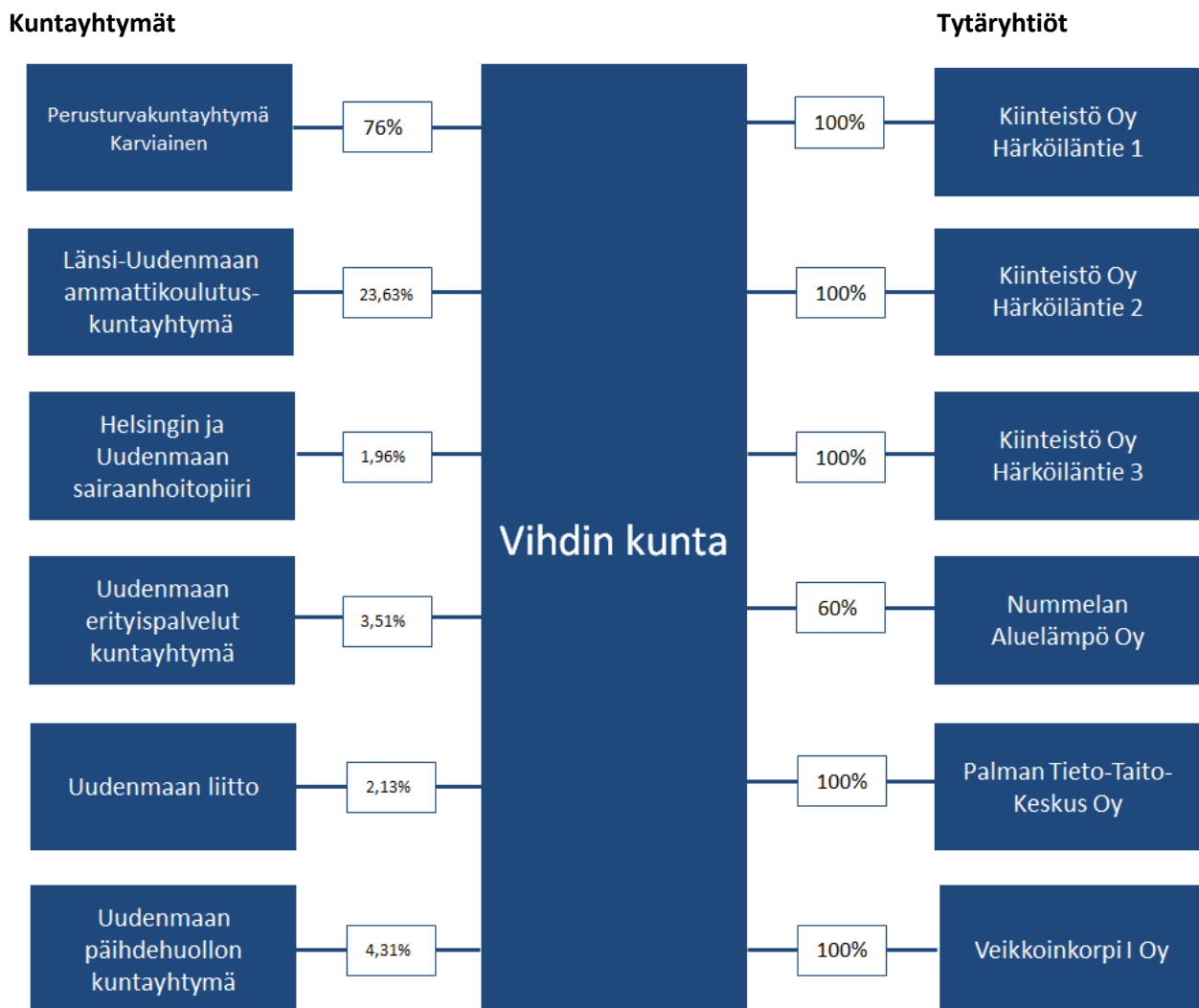
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2018	VESIHUOLTOLAITOKSEN PITKÄN AIKAVÄLIN SUUNNITELMALLINEN, TEHOKAS JA TALOUDELLINEN TOIMINTA
Tavoite 2018-2020	Vesihuoltolaitos toimii suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.
Toimenpide	Vesihuollon kehittämis- ja taloussuunnitelma, sen toteuttaminen, tavoitteiden seuranta ja saavuttaminen.
Mittari / Arviointikriteeri Tavoitetaso	2018 mittari on suunnitelman valmistuminen ja toimenpiteiden käynnistäminen. Seuraavat mittarit asetetaan vuosittain suunnitelmassa olevien arvioiden sekä seurannan perusteella. Suunnitelmalla ohjataan toimintaa siten, että tuleviin vuosien toiminta on tiedossa, jolloin investointeihin, henkilöresursseihin ja talouden kehitykseen voidaan varautua riittävän ennakoivasti. Suunnitelman avulla taloudellinen kehitys on turvattu ja veden hintaa voidaan säädellä maltillisesti. Suunnitelmalla tulevat investoinnit tullaan arvioimaan tavalla, jotka huomioivat käyttökulut myös pitkällä aikavälillä (elinkaaritarkastelu). Henkilöstö osallistetaan, sekä heidän työviihtyvyys ja jaksaminen turvataan.
Vastuuhenkilö	Vesilaitoksen johtaja
Edelliset toteumat	

TULOSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	TAE 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Liikevaihto	4 195 799	4 100 000	4 068 128	4 095 000	4 200 000	4 200 000
<i>siitä sisäiset</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>231 295</i>	<i>231 295</i>	<i>231 295</i>
Liiketoiminnan muut tuotot	6 613	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-1 464 199	-1 564 330	-1 547 000	-1 523 635	-1 575 000	-1 615 659
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:						
-ostot tilikauden aikana	-626 123	-700 330	-715 000	-662 000	-701 000	-745 659
-varast. lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-838 076	-864 000	-832 000	-861 635	-874 000	-870 000
Henkilöstökulut	-586 081	-677 670	-595 001	-617 008	-631 301	-640 666
Palkat ja palkkiot	-451 972	-522 603	-469 277	-505 408	-517 116	-524 787
Henkilösivukulut	-134 110	-155 067	-125 724	-111 600	-114 185	-115 879
Poistot ja arvonalentumiset	-1 027 755	-1 060 000	-1 060 000	-1 100 000	-1 200 000	-1 260 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 022 325	-1 060 000	-1 060 000	-1 100 000	-1 200 000	-1 260 000
Arvonalentumiset	-5 430	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut yht.	-78 051	-30 000	-80 000	-82 741	-74 000	-74 000
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 046 326	768 000	786 128	771 616	719 699	609 675
Liikelylijäämä % liikevaihdosta	24,94 %	18,73 %	19,32 %	18,84 %	17,14 %	14,52 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-375 263	-368 000	-383 000	-387 060	-388 000	-388 000
Korkotuotot kunnalta	9 844	20 000	5 000	0	0	0
Muut rahoitustuotot	8 014	5 000	5 000	10 000	5 000	5 000
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	-1 000	0	0
Muille maksetut korkokulut	-122	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000
Muut rahoituskulut	0	0	0	-3 060	0	0
Ylijäämä/alij. ennen satun.eriä	671 062	400 000	403 128	384 556	331 699	221 675
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	671 062	400 000	403 128	384 556	331 699	221 675
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä	671 062	400 000	403 128	384 556	331 699	221 675

RAHOITUSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	TAE 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toiminnan rahavirta	1 692 204	1 460 000	1 463 128	1 484 556	1 531 699	1 481 675
Liiketoimintaa (-aliäämä)	1 046 326	768 000	786 128	771 616	719 699	609 675
Poistot ja arvonalentumiset	1 027 755	1 060 000	1 060 000	1 100 000	1 200 000	1 260 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-375 263	-368 000	-383 000	-387 060	-388 000	-388 000
Muut tulorahoituksen korjauserät	-6 613	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-2 413 440	-1 845 000	-1 845 000	-1 875 000	-5 290 000	-6 875 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 420 053	-1 845 000	-1 845 000	-1 875 000	-5 290 000	-6 875 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	6 613	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-284 836	-385 000	-381 872	-390 444	-3 758 301	-5 393 325
Rahoituksen rahavirta	721 236	385 000	385 000	390 444	3 758 301	5 393 325
Lainakannan muutokset	-5 256	-5 256	-5 256	60 444	3 428 301	5 063 325
Muilta saat. pitkäaik. lainojen väh.	-5 256	-5 256	-5 256	-5 254	0	0
Kunnalta saat. lyh.aik. lainojen muut.	0	0	0	65 698	3 428 301	5 063 325
Muilta saat. lyhytaik. lainojen muutos.	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	726 492	390 256	390 256	330 000	330 000	330 000
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 400	0	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	516 878	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-81 538	15 256	15 256	0	0	0
Liittymismaksujen muutos	500 825	330 000	330 000	330 000	330 000	330 000
Liittymismaksujen muutos kunnalta	0	15 000	15 000	0	0	0
Korott.velk.muutos muilta	-260 858	10 000	10 000	0	0	0
Korott.velk. muutos kunnalta	55 585	20 000	20 000	0	0	0
Rahavarojen muutos	436 401	0	3 128	0	0	0

10 KONSERNIYHTEISÖT JA TAVOITTEET

Vihdin kuntakonserniin yhdisteltäviä organisaatioita ovat kunnan tytäryhteisöt ja kunnan osin omistamat kuntayhtymät: Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä, Perusturvakuntayhtymä Karviainen, Uudenmaan erityishuoltopiirin kuntayhtymä, Uudenmaan Liitto ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä. Kuntakonsernia ohjataan talousarvioon asetetuilla tavoitteilla, kunnanvaltuuston 12.11.2012 § 60 hyväksymällä konserniohjeella. Kunnanhallitus on konserniohjeen mukaan nimennyt konserniohjauksen valvontavastuulliset 2.3.2015 § 53.

Kuvio 11. Vihdin kuntakonserni 2018

10.1 Tytäryhteisöt

10.1.1 Nummelan Aluelämpö Oy

Vihdin kunnan omistusosuus jakeluyhtiöstä on 60 % ja Adven Oy omistaa 40 %. Yhtiö teki vuonna 2016 historiansa parhaimman tilikauden tuloksen liikevaihdon kasvaessa uuteen ennätykseen ja tuloksen noustessa yli kaksinkertaiseksi hinnan alennuksestakin huolimatta. Yhtiö on säilyttänyt hyvin markkinaosuutensa ja jopa kasvattanut sitä, vaikka markkinatilanne on varsin haastava uusien kohteiden energiatehokkuuden takia ja useiden eri lämmitysratkaisujen ollessa vaihtoehtoisina ratkaisuina. Yhtiöllä oli aiemman vuoden tapaan mahdollisuus tehdä erinomaisesti onnistuneen kauden jälkeen 3,1 %:n energian hinnan alentaminen loppukäyttäjälle 1.5.2017 alkaen. Yhtiön strategia on toteutunut odotetusti; ”kasvua kannattavasti” ja strategian toteutusta on tarkoitus jatkaa tulevana vuosina.

Yhtiön käytössä on bioenergialla eli hakkeella toimiva päälämpölaitos sekä Lankilan ja Ojakkalantien laitokset, jotka toimivat huippu- ja varalämpölaitoksina. Yhtiön verkostoon liitettyjen asiakkaiden määrä oli vuoden 2016 lopussa 105 asiakasta ja sopimuksia oli 115 kpl.

Yhtiön strategian ytimenä on kannattava kasvu ja tavoitteena vuodelle 2018 on saavuttaa 118 sopimuksen määrä. Yhtiö on lokakuun 2017 aikana saavuttanut 116 sopimuksen määrän. Vuoden 2018 aikana yhtiön tavoite on kasvattaa edelleen asiakasmääräänsä ja energian myyntiä siten, että uudet liittymät tulisivat hyvin läheltä olemassa olevaa putkistoa. Putkiston tehokkuus on kasvanut jatkuvasti paremmaksi. Energian hintaa yhtiö on laskenut kahdesti vuonna 2016 ja 2017, ensin 7,1 % ja lisää 3,1 %. Näin hintatasoa on laskettu jatkuvasti tuloksen kehittyessä ja siihen pyritään myös vuonna 2018 eli tavoitteena olisi hienoinen energian hinnan lasku. Tämä tavoite on tosin vaativa, koska uusia lakimääräyksiä tulee jatkuvasti, mitkä korottavat ostohintaa.

Yhtiön liikevaihtotavoite vuodelle 2018 on 3,1 miljoonaa euroa. Energian hinnan alentaminen vaikuttaa liikevaihtoon alentavasti, mutta odotusarvona on energian myynnin kasvu, joten katteen odotetaan säilyvän samalla tasolla, kunhan energian ostohinta pysyy hakkeen hinnoittelussa. Yhtiö on jakanut omistajille osinkoa perustamisensa jälkeen kolmesti, vuosina 2015–2017, ja lähtökohta vuodelle 2018 olisi enemmän painottuva energian hinnan lisäalentamiseen kuin osingonjakoon.

Toiminnalliseksi tavoitteeksi yhtiö on asettanut niin asiakassopimusten määrän kuin energian myynnin kasvattamiseen volyymitasolla, mikä tekee yhtiöstä kannattavamman. Asiakslähtöisyys, toimitusvarmuus, häiriöttömyys ja biopolttoaineiden käyttö sekä alhainen hiilijalanjälki ovat yhtiön jatkuvia perusarvoja.

10.1.2 Veikkoinkorpi I Oy

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiön omistamat hallitilat myytiin vuonna 2015. Vuoden 2017 syksyllä yhtiöhallitus tekee päätöksen yhtiön jatkosta. Konsernijohtoon suositus on, että yhtiö lakkautetaan vuoden 2018 alussa.

10.1.3 Palman Tieto-Taito-Keskus Oy

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Nummellan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsemiaan toimitiloja. Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajien maksamista hoito- ja korjausvastikkeista sekä vuokratuotoista, jotka ovat kirjattu tulostaikaisesti yhtiön kirjanpitoon. Vihdin kunta hankki yhtiön omistuksen 100 prosenttisen omistuksen Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymältä alkuvuodesta 2017.

Yhtiöön tehdään nykyisellään vain välttämättömimmät korjaukset ja kun kunnan kaavoitustyö etenee, yhtiö tullaan purkamaan. Kaava saadaan todennäköisesti hyväksyttyä vuosien 2018–2019 vaihteessa.

Vuodelle 2018 yhtiö esittää hoitovastikkeiden laskemista -0,1€/m²/kk ja lisäksi pidätetään oikeus olla perimättä 1-2 kk:n hoitovastikkeita taloudellisen tilanteen sen salliessa.

10.1.4 Nummellan Teollisuustalo Oy

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiön tavoitteena on pitää yhtiön rakennukset olemassa olevassa kunnossa ja tarjota suhteellisen edullisia vuokratiloja vihtiläisille pk-yrityksille. Vuoden 2017 aikana tiloihin keskitettiin kierrätyskeskuksen lisäksi Nuorisopaja Vihtori.

10.1.5 Kiinteistö Oy:t Härköiläntie 1, 2 ja 3

Kiinteistö Oy Härköiläntie 1,2 ja 3 jäivät vuokra-asuntokauppojen yhteydessä kunnalle. Kunnan omistusosuus yhtiöistä on 100 %. Alueella on käynnistetty kaavoitustyö, minkä yhteydessä selvitetään vuokratilojen jatkokäyttö. Asuntojen vuokrausta on tehostettu. Rakennukset pidetään asumiseen vaadittavassa kunnossa, mutta suurempia korjauksia rakennuksiin ei enää tehdä. Yhtiöillä on voitonjakokelpoisia varoja ja yhtiöt tuottavat edelleen ylijäämää. Vuonna 2018 kunta omistajana ottaa yhtiöistä kohtuullisen osingon.

10.2 Tytäryhteisöjen seuranta

Kunnan edustajien tytäryhteisöissä tulee raportoida yhteisön toiminnasta kaksi kertaa vuodessa. Raportit toimitetaan valvontavastuullisille. Valvontavastuullisten tulee raportoida edelleen asioista, jotka vaativat omistajan kannanottoa aiheuttavat riskiä omistajalle.

11 INVESTOINTIOSA

Investointisuunnitelman laadinnassa periaatteena on, että talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosille varataan määrärahat tai rahavaraukset vain niihin merkittäviin hankkeisiin, joista on tehty hankesuunnitelmat. Poikkeuksena tähän ovat suunnitteluvaraukset. Taloussuunnitteluvuosilla olevista hankkeista tehdään investointipäätökset erikseen. Hankkeet, joihin on suunniteltu myös tuloja, käsitellään uudelleen jos tuloodotus olennaisesti muuttuu. Korjausinvestointien tarve jatkuu läpi koko suunnittelukauden.

Investointisuunnitelma on tehty viisivuotiskaudelle 2018 – 2022, koska investointien suunnittelu on pitkäjänteistä toimintaa ja investointeihin tulee varautua hyvissä ajoin ennakkoon.

Investointisuunnitelma 2018 - 2022

MENOT	-16 144 539	-13 629 190	-23 666 000	-21 946 000	-23 504 000	-17 466 000	-13 215 000	-12 883 000
TULOT	2 390 499	2 700 000	3 005 000	2 520 000	2 405 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	903 714	0	0	15 000	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	1 486 785	2 700 000	3 005 000	2 505 000	2 405 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
NETTO	-13 754 040	-10 929 190	-20 661 000	-19 426 000	-21 099 000	-15 066 000	-10 815 000	-10 483 000

HANKE	Hankkeen kokonaiskustannukset	TP 2016	MTA 2017	LTK 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
-------	----------------------------------	---------	----------	----------	---------	---------	---------	---------	---------

KUNNANHALLITUS

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TULOSALUE

Aineeton käyttöomaisuus	MENOT	0	-787 190	0	0	0	0	0	0
Muiden osakkeiden osto	TULOT	227 700	200 000	200 000	200 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Asunto-osakkeiden myynti	NETTO	227 700	-587 190	200 000	200 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Irtain omaisuus	MENOT	-288 037	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
ATK-hankinnat	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
Keskitetty ATK-hankinta	NETTO	-288 037	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Muu irtain omaisuus	MENOT	-2 127	-15 000	-15 000	-20 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-2 127	-15 000	-15 000	-20 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Osallistuva budjetointi	MENOT	0	0	-50 000	-50 000	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	0	-50 000	-50 000	0	0	0	0

ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN TULOSALUE

Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-358 460	0	-205 000	-205 000	-80 000	0	0	-350 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-358 460	0	-205 000	-205 000	-80 000	0	0	-350 000
Muu irtain omaisuus	MENOT	-83 191	-80 000	-90 000	-90 000	-90 000	-100 000	-100 000	-80 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-83 191	-80 000	-90 000	-90 000	-90 000	-100 000	-100 000	-80 000

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

OPETUKSEN JA NUORTEN TULOSALUE

Irtain omaisuus									
ATK-hankinnat	MENOT	0	0	-250 000	-330 000	-330 000	-180 000	-230 000	-180 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	0	-250 000	-330 000	-330 000	-180 000	-230 000	-180 000
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-614 163	-147 000	0	0	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-614 163	-147 000	0	0	0	0	0	0

KULTTUURI- JA VAPAA-AJANLAUTAKUNTA

Muu irtain omaisuus	MENOT	-44 771	-60 000	-65 000	-65 000	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-44 771	-60 000	-65 000	-65 000	0	0	0	0

KAAVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA

KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUE

Valtion toiminnot	MENOT	-1 467 754	-580 000	-2 150 000	-650 000	-200 000	-130 000	-2 550 000	-3 550 000
Kunnan osuudet tielaitoksen hankkeisiin	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-1 467 754	-580 000	-2 150 000	-650 000	-200 000	-130 000	-2 550 000	-3 550 000
Kunnallistekniikan rakentaminen	MENOT	-3 512 234	-3 325 000	-3 881 000	-3 471 000	-3 910 000	-4 196 000	-3 265 000	-3 003 000
	TULOT	19 214	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-3 493 020	-3 325 000	-3 881 000	-3 471 000	-3 910 000	-4 196 000	-3 265 000	-3 003 000
Liikunta-alueiden rakentaminen	MENOT	-93 150	-510 000	-260 000	-315 000	-270 000	-250 000	-300 000	-250 000
	TULOT	0	0	0	15 000	0	0	0	0
	NETTO	-93 150	-510 000	-260 000	-300 000	-270 000	-250 000	-300 000	-250 000
Muu irtain omaisuus	MENOT	-165 885	-200 000	-200 000	-200 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden hankinta	TULOT	34 500	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-131 385	-200 000	-200 000	-200 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

MAANKÄYTTÖPALVELUJEN TULOSALUE

Kiinteä omaisuus									
Maa-alueet	MENOT	-550 943	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Kiinteän omaisuuden osto	TULOT	1 094 147	2 500 000	2 800 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Kiinteän omaisuuden myynti	NETTO	543 204	1 500 000	1 300 000	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Muu irtain omaisuus	MENOT	0	-40 000	-25 000	-25 000	-40 000	-40 000	-50 000	-50 000
Maankäyttöpalveluiden irtaimen omaisuuden hankinta	TULOT	0	0	5 000	5 000	5 000	0	0	0
	NETTO	0	-40 000	-20 000	-20 000	-35 000	-40 000	-50 000	-50 000

HANKE	Hankkeen kokonaiskustannukset	TP 2016	MTA 2017	LTK 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ									
Uudisrakentaminen									
Nummelanharjun koulun purku ja rakentaminen	13,8 milj. euro	MENOT	-5 220 735	-600 000	0	0	0	0	0
		TULOT	850 000	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-4 370 735	-600 000	0	0	0	0	0
Vihdin Kirkonkylän Campus	24.619 milj. euro	MENOT	-239 969	-2 500 000	-11 000 000	-11 000 000	-9 619 000	-2 000 000	0
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-239 969	-2 500 000	-11 000 000	-11 000 000	-9 619 000	-2 000 000	0
Uudisrakentaminen yhteensä		MENOT	-5 460 704	-3 200 000	-11 000 000	-11 000 000	-9 619 000	-2 000 000	0
		TULOT	850 000	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-4 610 704	-3 200 000	-11 000 000	-11 000 000	-9 619 000	-2 000 000	0
Talonrakennus									
Nummelanharjun hiihtomaja		MENOT	-88 696	-60 000	0	0	0	0	0
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-88 696	-60 000	0	0	0	0	0
Kuntalan tilamuutokset ja -järjestelyt		MENOT	0	0	0	0	-400 000	0	0
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	0	0	0	0	-400 000	0	0
Karvaisen tilamuutokset ja -järjestelyt		MENOT	0	-450 000	-100 000	-100 000	-450 000	-100 000	-100 000
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	0	-450 000	-100 000	-100 000	-450 000	-100 000	-100 000
Uimahallin yläkerran tilamuutokset sekä alakerran.		MENOT	0	0	-150 000	-150 000	0	0	0
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	0	0	-150 000	-150 000	0	0	0
Nummelan koulun keittiön muutostyöt		MENOT	0	0	-200 000	-200 000	0	0	0
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	0	0	-200 000	-200 000	0	0	0
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset		MENOT	-426 245	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-426 245	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000	-730 000
Perusparannus yhteensä		MENOT	-514 941	-1 240 000	-1 180 000	-1 180 000	-1 230 000	-830 000	-830 000
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-514 941	-1 240 000	-1 180 000	-1 180 000	-1 230 000	-830 000	-830 000
Muu tilapalvelun irtain omaisuus		MENOT	-62 318	0	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-62 318	0	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Tilapalvelun kiinteä omaisuus		MENOT	0	0	-170 000	-170 000	-30 000	0	0
Liittymämaksut		TULOT	0	0	0	0	0	0	0
		NETTO	0	0	-170 000	-170 000	-30 000	0	0
TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ YHTEENSÄ									
		MENOT	-6 037 963	-4 440 000	-12 550 000	-12 550 000	-11 029 000	-3 430 000	-1 030 000
		TULOT	850 000	0	0	0	0	0	0
		NETTO	-5 187 963	-4 440 000	-12 550 000	-12 550 000	-11 029 000	-3 430 000	-1 030 000

HANKE	Hankkeen kokonaiskustannukset	TP 2016	MTA 2017	LTK 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS									
Vihdin puhdistamo projekti	MENOT	0	0	-100 000	-100 000	-3 865 000	-5 400 000	-2 000 000	
VE1, Kirkonkylä uusi, Nummela saneeraus	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
VE2, Kirkonkylä uusi, Nummela uusi	NETTO	0	0	-100 000	-100 000	-3 865 000	-5 400 000	-2 000 000	0
VE1, Kirkonkylä siirtolinja, Nummela uusi									
Puhdasvesilaitos hankinnat	MENOT	0	-130 000	-190 000	-190 000	-100 000	-150 000	-100 000	-900 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-130 000	-190 000	-190 000	-100 000	-150 000	-100 000	-900 000
Verkon uudeisrakentaminen ja saneeraus	MENOT	-1 375 955	-1 350 000	-1 280 000	-1 280 000	-1 200 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 000 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-1 375 955	-1 350 000	-1 280 000	-1 280 000	-1 200 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 000 000
Puhdistamoiden investoinnit	MENOT	-820 338	-250 000	-180 000	-180 000	0	-100 000	-100 000	-100 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-820 338	-250 000	-180 000	-180 000	0	-100 000	-100 000	-100 000
Irtaimistoinvestoinnit	MENOT	-59 783	-45 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	TULOT	6 613	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-53 170	-45 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Pumppaamot	MENOT	-159 720	-70 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-159 720	-70 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Vesilaitos yhteensä	MENOT	-2 415 795	-1 845 000	-1 875 000	-1 875 000	-5 290 000	-6 875 000	-3 425 000	-2 125 000
	TULOT	6 613	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-2 409 182	-1 845 000	-1 875 000	-1 875 000	-5 290 000	-6 875 000	-3 425 000	-2 125 000

INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Kunnanhallitus

Aineeton käyttöomaisuus

Vuonna 2018 jatketaan kunnan omistaman aineettoman käyttöomaisuuden myymistä. Asunto-osakkeiden myyntituloihin on arvioitu 100 tuhatta euroa vuodelle 2018.

Irtain omaisuus

Atk-hankinnat

Valokuituyhteyksien hankkimiseksi kunnan kaikkiin toimipisteisiin varataan 300 000 €. Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmäudistusten viemiseksi loppuun sekä tiedolla johtamisen ratkaisun hankkimiseksi varataan 130 000 €. Sähköisen asioinnin kehittämiseen ja sisäisen tietojenkäsittelyn tehostamiseen varataan 100 000 €. Toimenpiteitä voivat olla yksittäisten teknisten komponenttien tai kustannus-hyötysuhteeltaan järkevän kokonaisratkaisun hankinta. Tässä yhteydessä myös huolehditaan EU:n uuden tietosuoja-asetuksen voimaantulon edellyttämistä toimista. Tietoteknisten perusjärjestelmien ja kunnan konesalin päivittämiseksi varataan 70 000 €. Tähän liittyy mm. aktiivihakemiston (AD) päivittäminen Windows 10 –työasemien käyttöönnoton mahdollistamiseksi.

Muu irtain omaisuus

Hallinto- ja talouspalvelut on varautunut 20 tuhannen euron määrärahalla kehittämään kunnanviraston kokoustiloja kalusteiden ja sähköisten kokousvalmiuksien osalta talousarviovuonna 2018. Kehittämistä jatketaan myös suunnitelmavuosina.

Osallistuva budjetointi

Talousarvioon on tehty varaus osallistuvan budjetoinnin kokeilusta Vihtiin. Määrärahan tarkoituksena on lisätä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kunnan päätöksentekoon ja vaikuttaa suoraan mihin kunnan varoja kohdennetaan.

Ensikertainen kalustaminen

Nummelan koulun keittiön peruskorjaus

Nummelan koulu peruskorjattiin vuosina 2014–2016, tällöin keittiötila jätettiin ilman peruskorjausta. Keittiön peruskorjauksen kokonaiskustannukseksi on arvioitu 180 000 – 200 000€, josta Vihdin Ateria varautuu hankkimaan 140 000 eurolla vuodelle 2018 keittiön kalusteita ja laitteita (ei sisällä kylmä/pakastehuoneita). Kylmä- ja pakastehuoneet kuuluvat peruskorjauksen kokonaiskustannuksiin. Lisäksi varaudutaan Pappilapellon koulun keittiön laitteiden uusimiseen.

Ateria ja Puhdistuksen irtaimiston hankinta

Aterian ja Puhdistuksen laitteiden ja kalusteiden uusimisiin varataan 90 000€. Kuoppanummen suurkeittiön laitteista osa on vuodelta 2004 ja Otalampi-talon keittiö vuodelta 2008. Palvelukeittiössä uusiminen liittyy astianpesukoneisiin, yhdistelmäuuneihin, kylmätiloihin ja ruokailulinjastoihin. Puhdistuspalvelussa uusiminen liittyy yhdistelmäkoneisiin.

Lasten ja nuorten lautakunta

Irtain omaisuus

Atk-hankinnat

Vuosina 2018 ja 2019 uuden opetussuunnitelman toteuttamiseen, oppilaskoneiden hankintaan sekä säilytys- ja latauspaikkojen rakentamiseen varataan 330 000 euroa. Hankintoja jatketaan taloussuunnitelma-vuosina. Lautakunta päättää määrärahojen tarkasta kohdentamisesta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunta

Irtain omaisuus

Muu irtain omaisuus

Pääkirjaston palautusautomaatin uusiminen (35 000 euroa) ja pääkirjaston kalusteiden uusiminen (20 000 euroa). Lisäksi on tarkoitus kehittää liikuntapalveluita hankkimalla mobiililaitteilla toimivan Mobokiintorastiverkoston kunnan eri taajamiin (10 000 euroa).

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta

Kunnallistekniikan tulosalue

Valtion toiminnot (kunnan osuudet valtion hankkeisiin)

Kunnan osuus valtion tiehankkeisiin ja ratahallinnon hankkeisiin vuoden 2018 talousarviossa merkittävimpiä hankkeita ovat vt 25 Veikkonkorven liittymän lisäkaistarakentaminen kokonaan kunnan hankkeena 400 000 euroa ja Pyölintien jalkakäytävän rakentaminen 200 000 euroa. Muut kohteet kohdistuvat pääasiassa pieniin liikenneturvallisuutta parantaviin hankkeisiin. Talousarviovuosille on tehty varauksia Kuoppa-nummen ja Nissolan alikulkusillan rakentamiseen.

Kunnallistekniikan rakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen ja perusparantamiseen osalta merkittävimpiä hankkeita ovat Koivissillan tien rakentaminen 355 000 euroa ja Maaniitynlahden asuinalueen katujen rakentamisen loppuun saattaminen 415 000 euroa. Meritien lisäkaistarakentamista jatketaan 140 000 euroa. Työpaikka-alueiden rakentamista tehdään Ukintien perusparantamisella ja lisäksi aloitetaan Ridalinmetsän työpaikka-alueen katujen rakentaminen 310 000 euroa. Lisäksi on tehty varaus Ojakkalaan Hiekan katujen parantamiseen.

Tievalaistuksen rakentamiseen uusia katuja varten on varattu 355 000 euroa vuodelle 2018, tästä käytetään mm. Maaniityn asuinalueen valaistuksen rakentamiseen 150 000 euroa. Hiekan teollisuusalueen valaistuksen uudistamiseen 100 000 euroa. Vanhojen tievalaistuksien uusimisessa (mm. elohopealamput) tullaan kokeilemaan leasingrahoituksella toteutettua pilottihanketta. Talousarviovuodelle 2019 varataan tievalaistuksen rakentamiseen 210 000 euroa.

Puistoalueita rakennetaan uusille alueille asunto- ja työpaikka-alueille tontinmyyntiin ja kaavoitusohjelmaan perustuen asunto- ja ym. rakentamisen edistymisen mukaisesti. Vuonna 2018 puistoja rakennetaan 340 000 eurolla, mistä suurimmat kohteet Pajuniityn puistoalueen loppuun rakentaminen 100 000 euroa ja Maaniityn puisto 80 000 euroa. Talousarviovuodelle 2019 varataan 285 000 euroa.

Liikunta-alueiden rakentaminen

Liikunta-alueiden rakentamiseen on varattu yhteensä 315 000 euroa vuodelle 2018. Tällä määrärahalla tehdään mm. Nummelan kuntoradan valaistuksen uudistamista ja perusparantamista 200 000 euroa. Lisäk-

si Ratapuiston vanha tekonurmi uudelleen sijoitetaan Otalammen ja Lankilan urheilukentille. Talousarviovuodelle 2019 varataan 270 000 euroa.

Muu irtain omaisuus

Kunnallistekniikassa on puisto, liikunta ja maanrakennusyksiköissä vanhat pakettiautoja jotka pitää uusia. Töiden sujumisen kannalta on tärkeää, että myös käytössä olevat autot ovat mahdollisimman luotettavia. Kunnallistekniikassa autot joutuvat erittäin kovaan rasitukseen johtuen mm. jatkuvista lyhyistä ajomatkoista sekä erilaisista ajo-olosuhteista. Tämän vuoksi kaikki hankittavat ajoneuvot haetaan kykyaikaisesti automaattivaihteistolla ja 4-vedolla sekä varustetaan hyllyillä, nostimin ym. eri yksiköiden tarvitsemin välinein. Hyvityshinta pääosin yli 10 vuotta vanhoista autoista on hyvin pieni. Ajoneuvojen huoltokustannukset kasvavat vuosittain. Ajoneuvojen hankintaan varataan 165 000 euroa ja muuhun kalustoon 35 000 euroa

Maankäyttöpalveluiden tulosalue

Kiinteä omaisuus

Vihdin kunnan voimassa oleva maapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa vuonna 2006. Maapoliittisen ohjelman päivittämistyö on käynnissä, ja työ on tarkoitus saattaa päätökseen vuoden 2017 aikana. Käytössä olevan maapoliittisen toimintamallin mukaan Vihdissä on tehty jokseenkin paljon maankäyttösovimuksia myös ensimmäistä asemakaavaa laadittaessa. Tämä ei kunnan kannalta johda taloudellisesti, saati yhdyskuntarakenteellisesti optimaaliseen lopputulokseen, minkä vuoksi toimintamalli on otettu tarkasteluun maapoliittisen ohjelman päivitystyön yhteydessä.

Jotta Vihti kuntana voi säilyttää ja lisätä vetovoimaansa asuinpaikkana, on uusiin, kaavoitettaviin asuinalueisiin sekä olevien asuinalueiden ympäristön ylläpitoon ja parantamiseen pystyttävä satsaamaan nykyistä enemmän. Yksi keino käytettävissä olevan resurssin kasvattamiseen on laatia ensimmäiset asemakaavat vain kunnan omistamalle maalle, jolloin kaavoituksesta saatava hyöty on ohjattavissa kokonaisuudessaan kunnan kehittämiseen. Jotta näin voidaan toimia, on raakamaata myös pystyttävä hankkimaan silloin, kun sitä on kohtuuhintaan tarjolla kunnan kehittämisstrategian mukaisilla alueilla.

Maa-alueiden hankintaan on perinteisesti varattu talousarviossa miljoona euroa. Useimpina vuosina varattu miljoona on riittänyt, kun maapolitiikkaa on hoidettu vanhan maapoliittisen ohjelman mukaisin periaatein ja toimintamallein. Mikäli maapoliittisen ohjelman päivitystyö johtaa uudenlaisen toimintamallin käyttöönottoon, on varauduttava myös lisääntyvään raakamaakauppaan. Kuluven vuoden aikana on ollut käynnissä useita maanhankintakeskusteluja eri maanomistajien kanssa, ja on realistista olettaa, että ainakin osa niistä tulee valmisteltavaksi päätöksentekoon vuoden 2018 aikana.

Muu irtain omaisuus

Mittauslaitteiston uusiminen (GPS –laite)

Toinen nykyisin käytössä olevista GPS-mittauslaitteista (Trimble R8) on hankittu vuonna 2008, jonka jälkeen laitteistot ovat kehittyneet oleellisesti. Laitteiston uusiminen mahdollistaa mm. Eurooppalaisen Galileo satelliittimittausjärjestelmän hyödyntämisen. Tämä lisää mittaustarkkuutta ja toimintavarmuutta varsinkin hankalissa maasto-olosuhteissa tehostaen näin mittaustoimintaa. Myös laitteen ikä huomioiden uusiminen on tarpeellista, jotta varmistetaan mittaustoiminnan sujuminen.

2018 25 000 €

Tilapalvelut taseyksikkö

Vihdin Kirkonkylän Campus

Vihdin yhteiskoulun suunnittelua ja rakentamista sekä kirkonkylän lähiliikuntapaikan toteuttamista tarkastellaan kokonaisuutena, josta laadittiin tarveselvitys vuonna 2015 sekä hankesuunnitelma vuonna 2016. Koulun yhteyteen suunnitellaan koulukäytön mitoituksella liikuntahalli, jonka alustavat kustannukset ovat 4,85 miljoonaa euroa. Liikuntahallirakennuksessa on lähiliikuntapaikan huolto- ja pukuhuoneterila. Liikuntahalli on koulu- ja järjestökäyttöön soveltuva ja tavoitteena on, että se voidaan jakaa kahteen lohkoon (yhteiskäyttö Pappilanpellon kanssa, näyttämö liikuntahallissa). Liikuntahalli voidaan kalustaa osittain nykyisillä koulukäytön kalusteilla. Lähiliikuntapaikan rakentamiseen käytetään enintään 2 000 000 miljoonaa euroa. Vihdin kunnanvaltuusto 11.9.2017 päätti muuttaa 21.3.2016 § 15 tekemäänsä päätöstä siten, että Vihdin kirkonkylän Campuksen uusi kokonaismääräraha on 24.619.000 euroa. Investointi toteutetaan kokonaan kunnan omaan taseeseen. Vuodelle 2017 rakentamiseen varataan 1,5 miljoonaa, vuodelle 2018 11 miljoonaa euroa, vuodelle 2019 9.619 miljoonaa euroa sekä vuodelle 2020 2 miljoonaa euroa.

Karviainen (Nummelan terveysasema)

Vuoden 2018 talousarvioon on varattu 100 000 euron määräraha. Määrärahalla toteutetaan Karviaisen toiminnan muutosten edellyttämiä rakennusteknisiä ja taloteknisiä muutoksia lähinnä Nummelan terveysasemalla. Vuodella 2019 on varattu 450 tuhatta euroa Nummelan terveysaseman kunnostamiseen ja muuten suunnitteluvuosille on varattu 100 000 euroa vuosi. Tämä pitää sisällään toiminnasta tulevien tilamuu-
tosten toteuttamisen sekä lainsäädännön kautta tulevien tarpeiden suunnittelun sekä toteutuksen.

Liikuntarakennukset

Uimahallin perusparannuksen jatkaminen

Kassa-alueen uusinta ja squashin muuttaminen varastoksi uimahallin tilojen käytön tehostamiseksi.

2018 varataan vuodelle 2018 määrärahaa 150 000€.

Nummelan koulun keittiön muutostyöt

Nummelan koulun keittiösaneeraukseen varataan vuodelle 2018 200 000 euron määräraha.

Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Kiinteistöjen suunnitelmallisten peruskorjausten määrärahatarve on 730 000 euroa vuodessa. Määräraha-jako on alustavasti alla kuvatun mukainen. Määrärahan tarve vaihtelee vuotuisesti eri kohtien välillä ja sitovana määrärahana on yhteissumma 730 000 euroa. Kohdan 6 määrärahaa voidaan käyttää energiakatselmuksien ja pts-suunnitelmien tekemiseen mikäli resursseja ei ole tarpeen käyttää vikakorjauksiin täydessä laajuudessa.

1. Tila- ja toimintamuutokset

Tilojen käytön tehostamistarpeesta johtuen talousarvioon ja taloussuunnitelmaan varataan 50 000 euroa tilamuutoksiin vuosittain.

2. Pihavarusteiden korjaukset (EU-normit)

Talousarvioon on vuodelle 2018 varattu 80 000 euroa. Päiväkotien ja koulujen leikkivälineiden ja pihavarusteiden EU-normien mukaisuus on tarkastettu ja leikkivälineitä ja pihavarusteita korjataan tulevina vuosina. Vuosittaisella määrärahalla jatketaan turvallisuuden parantamiseen tähtäävää korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 80 000 euroa vuodessa.

3. Talotekniikka- ja sisäilmakorjaukset

Vuoden 2018 talousarvioon on varattu 100 000 euroa. Vuodelle 2018 varatulla summalla tehdään välttämättömiä talotekniikkaan ja sisäilmaan liittyviä parannuksia ja korjauksia. Tällöin tehdään mm. sisäilmatutkimuksia ja sisäilmakorjauksia sekä ennalta ehkäistään sisäilmaongelmien syntymistä. Suunnitteluvuosina jatketaan tätä korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 100 000 euroa vuosi.

4. Turvallisuus / paloturvallisuus

Vihdin kunnan vanha kiinteistökanta sekä jatkuvasti tarkentuvat turvallisuuteen liittyvät vaatimukset ja määräykset aiheuttavat tarpeen turvallisuusriskien kartoittamiseen ja korjaamiseen. Kartoitustyötä tehdään yhteistyössä palotarkastajien kanssa. Talousarvioon taloussuunnitteluvuosille on varattu tarkoitukseen 100 000 euroa vuosittain.

5. Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Vuoden 2018 talousarvioon on pienkorjaukset jaettu suunnitelmallisiin ja suunnittelemattomiin korjauksiin. Vihdin kunnan vanhentunutta kiinteistökantaa sekä vanhentunutta talotekniikkaa tulee korjata ja ylläpitää suunnitelmallisesti. Suunnitelmallisilla korjausinvestoinneilla voidaan pidentää kiinteistöjen käyttöikää hallitusti. Vuoden 2018 talousarvioon varatulla 200 000 euron summalla jatketaan suunnitelmallisten korjausten sarjaa. Pienkorjaukset käsittävät yleisesti mm. julkisivurakenteiden korjauksia ja huoltomaalauksia; vesikattorakenteiden korjauksia ja uusimisia; talotekniikkaan liittyviä korjauksia; sisäpintojen korjauksia mm. lattiapinnoitteiden uusimisia, sisäseinien huoltomaalauksia; kiintokalusteiden ja varusteiden korjauksia ja uusimista. Taloussuunnitteluvuosille on varattu samoin 200 000 euroa vuosi.

6. Kiinteistöjen suunnittelemattomat "ns. vikakorjaukset"

Suunnittelemattomat ns. vikakorjaukset lisääntyvät vuosittain kiinteistökannan sekä talotekniikan ikääntyessä. Suunnittelemattomat vikakorjaukset ovat arvaamattomia korjaustarpeita, jotka täytyy suorittaa, jotta kiinteistön käyttö voi jatkua. Arvaamattomiin vikakorjauksiin tarvittavien resurssien määrä vaihtelee vuosittain. Tarvittavia resursseja on näin ollen luonnollisesti vaikea etukäteen arvioida. Talousarvioon ja taloussuunnitteluvuosille on varattu 200 000 euroa vuosi.

Tilapalvelun irtain omaisuus

Tilapalveluun on varattu vuosittain 200 000 euroa, vuonna 2018 on tarkoitus uusia kiinteistöhoito traktori. Rakennusautomaatiojärjestelmän, että turvajärjestelmien uusimiseen on myös varattu määrärahaa.

Tilapalvelun kiinteä omaisuus (Liittymämaksut)

Vihdin kirkonkylän kohteet liitetään kaukolämpöverkoston, jonka johdosta 2018 liittymämaksujen osuus on 170 000 euroa ja vuonna 2019 liittymämaksujen osuus on 30 000 euroa.

Vihdin Vesi

Vihdin puhdistamo projekti

Vihdin jätevesijärjestelmien yleissuunnittelu. Nykyiset laitoksen ovat rakennettu 1976 ja 77. Kirkonkylän laitos on mitoitukseltaan jäänyt liian pieneksi eikä täytä lupaehtojaan, Nummellan laitosta on vuosien aikana paranneltu, mutta peruskorjausta ei ole tehty. Hankkeen tarkoitus on löytää elinkaareltaan tehokkain tapa toteuttaa Vihdin kunnan jätevesien käsittely. Hankkeessa arvioidaan eri vaihtoehdot jäteveden käsittelyn mahdollistamiseksi Vihdin kunnan alueella sekä tehdään parhaaksi valitusta vaihtoehdosta esisuunnitelma. Budjetti hankkeelle on vuodelle 2018 100 000 €. Hankkeen lopullinen tarkoitus on tehostaa tuotantoa sekä parantaa jätevesien käsittelyä.

Puhdasvesilaitos hankinnat

Uudet vedentuotantolähteet. Tarkoitus on tutkia kaksi pistettä Vihdin alueelta, joita voidaan tulevaisuudessa hyödyntää raakaveden hankinnassa. Toinen pisteistä on Kuonjoennummi Vihtijärvellä ja toinen Nummelanharjun Lohjan puoleinen osuus. Hankkeen budjetti on vuodelle 2018 80 000 €. Hankkeen tarkoitus on palvelukyvyn parantaminen sekä palveluresurssien lisääminen.

Paineajotavan lisääminen vedentuotantoon. Hankkeen tarkoitus on mahdollistaa vedenjakelu ilman vesitorneja, nykyinen järjestelmä ei mahdollista Nummelan vesitornin käytöstä poistamista. Nummelan vesitornin käyttäminen on tällä hetkellä pakollista koko Vihdin alueen vesihuollon painetason turvaamiseksi. Hankkeen budjetti on 90 000 € vuodelle 2018.

Kirkonkylän vesitorni. Hankkeen tarkoitus on Kirkonkylän vesitornin katon betonirakenteen paikkaaminen sekä tehdä koko tornia koskeva kuntatarkastus. Hankkeen budjetti on vuodelle 2018 20 000€. Hankkeen tarkoitus on turvata veden hygieenistä laatua.

Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraus

Himaniittiputken saneeraus . Vihdin alueella on noin 30 kilometriä Himaniittiputkea (asbestisementti), putki on tavanomaista 60-70 luvun materiaalia joka on hygieenisistä syistä hyvä materiaali, mutta sen tärinänkestävyys on heikko. Lisäksi putkeen kohdistuva työ on asbestityöksi luokiteltua työtä. Tarkoitus on käynnistää Himaniittiputkiston suunnitelmallinen saneerausohjelma, jossa putket vähitellen korvataan muoviputkella. Ensimmäisen vuoden, vuoden 2018 budjetti on 100 000 €. Hankkeella on tarkoitus parantaa vedenjakelua.

Vesijohtoverkoston uudisinvestointeihin vuodelle 2018 varataan 1 100 000 €. Uudisinvestointi kohteita ovat: Maaniitunlahden 2.osa, Koivissillan tien kunnallistekniikka sekä Ridalin metsän aloitus.

Puhdistamoiden investoinnit

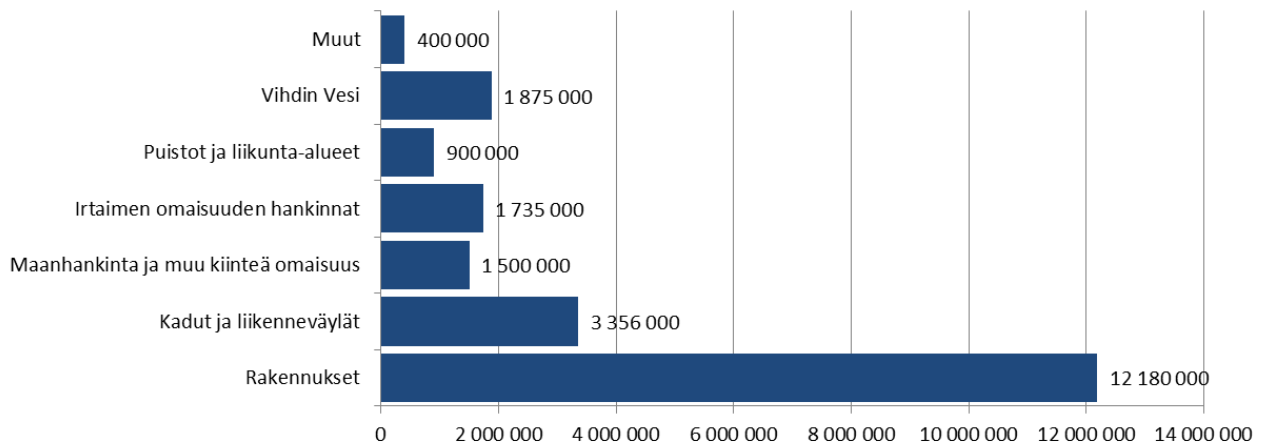
Nummelan puhdistamon pilotointi. Nummelan puhdistamo on rakennettu vuonna 1977 ja on elinkaarensa loppupäässä. Pilotoinnilla haetaan tulevaa tekniikkaa Nummelan puhdistamon uudistamiseksi. Hankkeen budjetti on 80 000 € vuodelle 2018. Tarkoitus on löytää käyttökustannuksiltaan kustannustehokas prosessi, jolla Vihdin jätevedet olisi mahdollista tulevaisuudessa käsitellä.

Lietteenkuivain. Tarkoitus on hankkia uusi lietteenkuivain, puhdistamoilla on tällä hetkellä yksi kappale lietteenkuivaimia. Nykyisellä lietteen kuivaimella kuivataan Kirkonkylän ja Nummelan lietteet. Mikäli kuivain hajoaa tai on tavanomaisia pidempiä huolto toimenpiteitä sakeutettua jätevettä joudutaan ajamaan naapurikuntiin. Nykyinen lietteenkuivain on 10 vuotta vanha ja vuosihuollossa siinä huomattiin olevan kulumaa, jolloin kuivaimen kapasiteetti ei ole enää riittävä nykyiselle liettemäärälle vaan lietettä joudutaan kuivaamaan myös ylityönä. Hankinnalla on tarkoitus tehostaa toimintaa kun lietettä voidaan kuivata enemmän työajalla. Hankkeen budjetti kaudelle 2018 on 100 000€

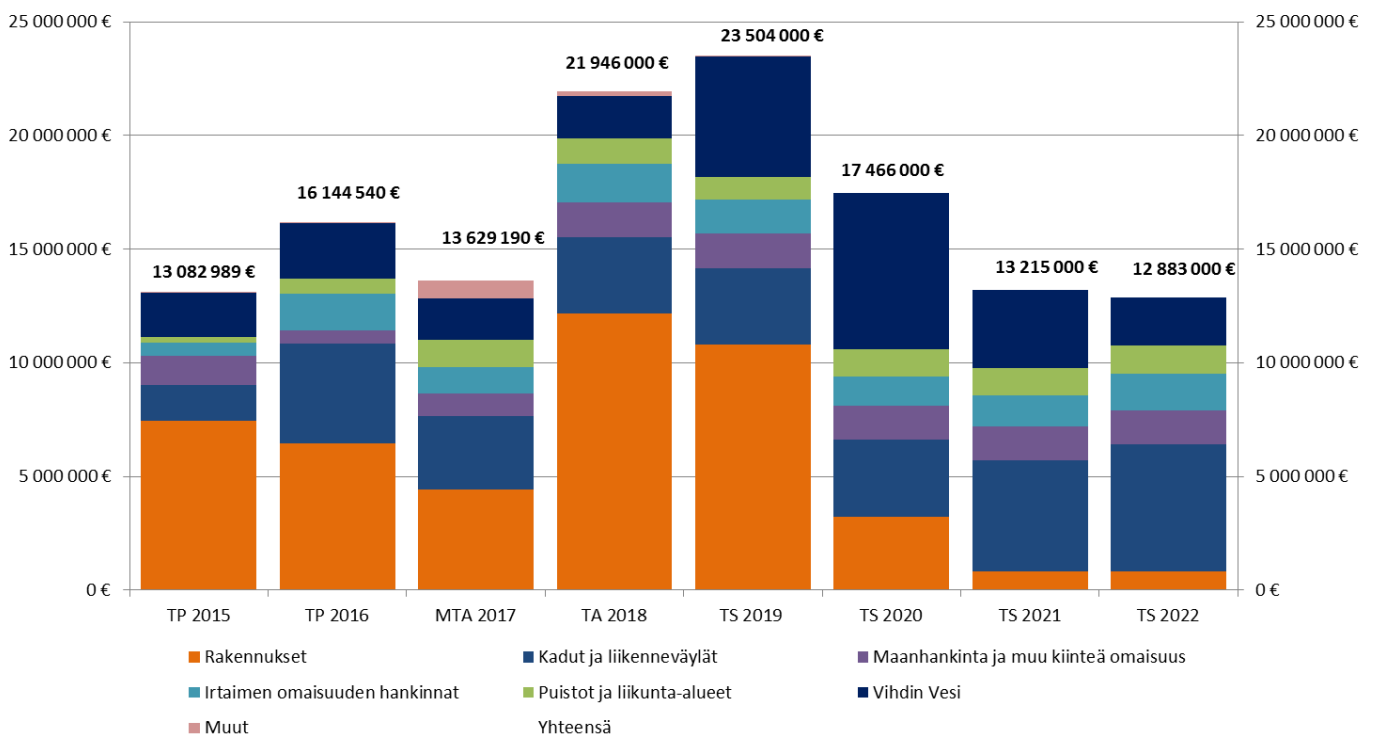
Pumppaamot

Pumppaamoiden saneeraus . Vihdissä on yli 100 pumppaamoa, joista noin 20 % on rakennettu ennen vuotta 1985. Pumppaamoiden laskennallinen saneerausikä on 40-70 vuotta. Pumppaamoista 3 on luokiteltu saneerausta vaativaksi vuonna 2018, saneerauksien budjetti on 75 000 €. Hankkeen tarkoitus on parantaa jätevesiverkon luotettavuutta

INVESTOINTIEN YHTEENVETO

Kuvio 12. Vuoden 2018 investointien jakautuminen

Kuvio 13. Investointimenojen kehitys 2015–2022

12 RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa osoitetaan kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja kuinka rahoitustarve katetaan. Samoin ilmenee kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se käytetään.

RAHOITUSLASKELMAN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

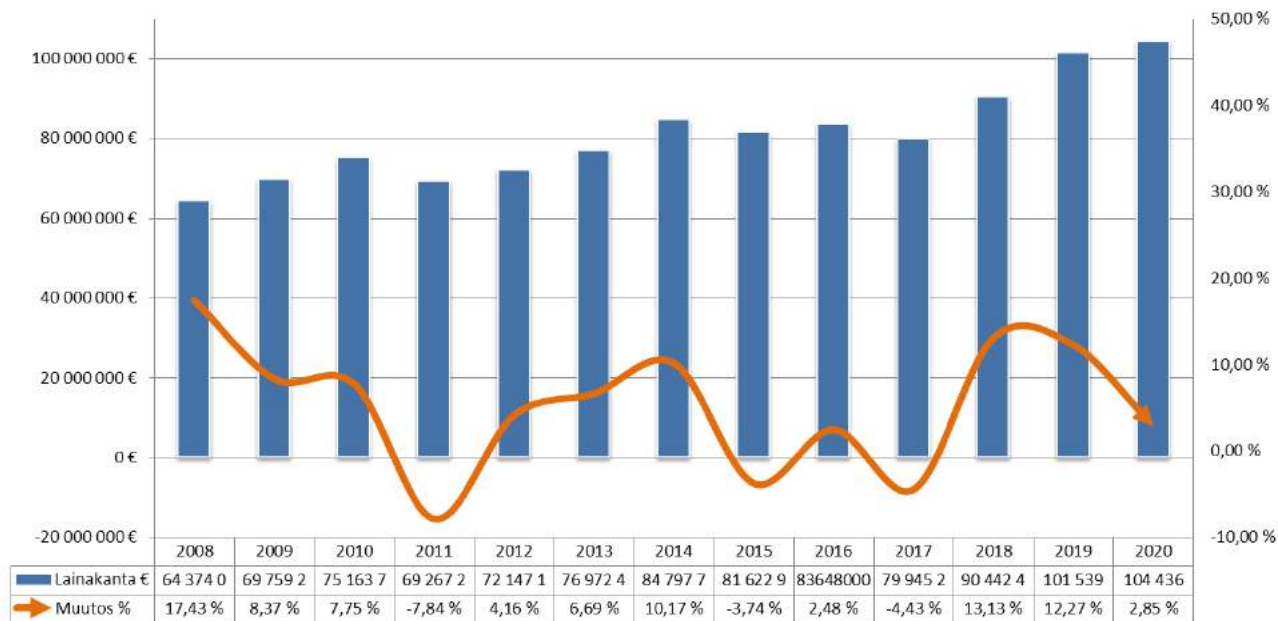
Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Budjettilainojen määrän ja lyhytaikaisten lainojen limiitin vahvistaminen

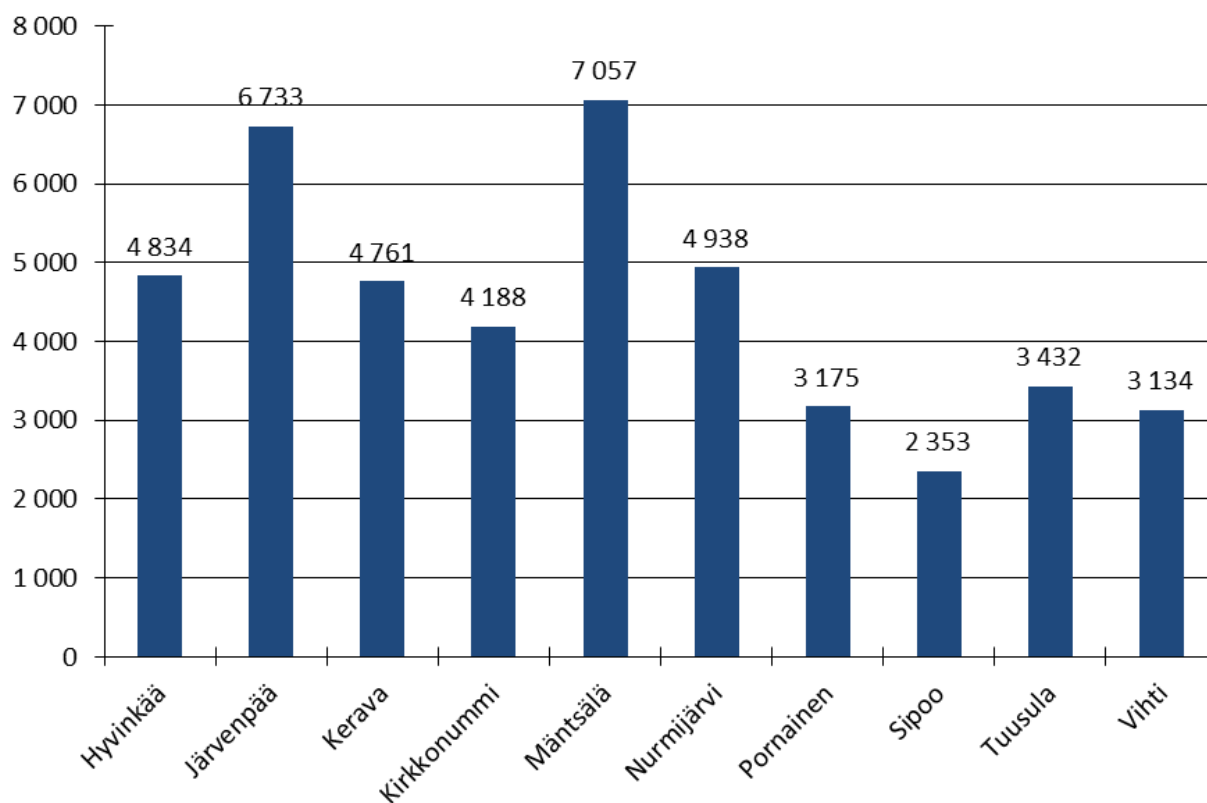
Kunnanhallituksella on talousarviovuoden aikana oikeus ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 30 milj. euroa. Kunnanhallituksella on oikeus ottaa lyhytaikaista lainaa (laina-aika enintään vuosi) siten, että lyhytaikaista lainaa on samanaikaisesti käytettävissä enintään 40 miljoonaa euroa.

Kunnan lainasalkun kehittyminen vuosina 2018–2020

Vuosien 2019–2020 kohdistuvien merkittävien investointihankkeiden takia Vihdin kunnan lainakanta tulee kasvamaan vauhdilla. On ensisijaisen tärkeää, että kunnan tulorahoitusta pystytään vahvistamaan taloussuunnitelmassa esitetystä, jotta lainakannan kasvua pystytään hidastamaan. Esityksen perusteella Vihdin kunnan lainakanta tulee olemaan vuoden 2017 lopussa noin 79,9 miljoonaa euroa, vuoden 2018 lopussa 90,4 miljoonaa euroa, vuonna 2019 noin 101,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2020 noin 104,4 miljoonaa euroa.

Kuvio 14. Vihdin kunnan lainakannan kehitys 2008–2020

Kuvio 15. Vihdin kuntakonsernin asukaskohtainen lainakanta suhteessa muihin Kuuma-kuntiin 2016

VIHDIN KUNTA
RAHOITUSLASKELMA 2016-2020

	TP 2016	MTA 2017	Ennuste 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta						
Tulorahoitus	15 244 988	8 465 758	13 574 745	8 661 386	9 668 713	11 603 276
Vuosikate	15 889 407	10 287 208	14 654 745	10 021 386	11 028 713	12 963 276
Satunnaiset erät	385 166	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 029 586	-1 821 450	-1 080 000	-1 360 000	-1 360 000	-1 360 000
Investoinnit	-13 754 040	-10 095 000	-10 661 006	-19 441 000	-21 099 000	-15 066 000
Pysyvien vastaavien investoinnit	-16 137 730	-12 795 000	-12 342 090	-21 946 000	-23 504 000	-17 466 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	862 404	0	88 529	0	0	0
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 521 285	2 700 000	1 592 555	2 505 000	2 405 000	2 400 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	1 490 947	-1 629 242	2 913 739	-10 779 614	-11 430 287	-3 462 724
Rahoitustoiminnan rahoitusvirta						
Antolainauksen muutokset	-4 587	0	5 428	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-5 428	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	841	0	5 428	0	0	0
Lainakannan muutokset	2 025 277	1 858 077	-3 702 799	10 497 201	11 097 201	2 897 197
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000	20 000 000	14 000 000	20 000 000	22 000 000	14 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 474 723	-13 141 923	-12 202 799	-12 502 799	-11 902 799	-12 102 803
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 500 000	-5 000 000	-5 500 000	3 000 000	1 000 000	1 000 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 410 746	385 000	750 000	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-2 390 055	2 243 077	-2 947 371	10 497 201	11 097 201	2 897 197
Rahavarojen muutos	-899 108	613 835	-33 631	-282 413	-333 085	-565 526
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Investointien tulorahoitus %	104 %	80 %	120 %	46 %	47 %	74 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	58 %	40 %	60 %	29 %	31 %	44 %
Lainanhoitokate	1,364	0,914	1,313	0,908	1,079	1,267
Lainakanta 1000€	83 648	85 506	79 945	90 442	101 540	104 437
Lainaa /asukas	2 888	2 947	2 739	3 075	3 426	3 496
Asukasluku	28 959	29 017	29 184	29 411	29 639	29 870

Tihti